

MAGYAR NŐK LAPJA

I. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

ÁRA NYOLCVAN FILLÉR

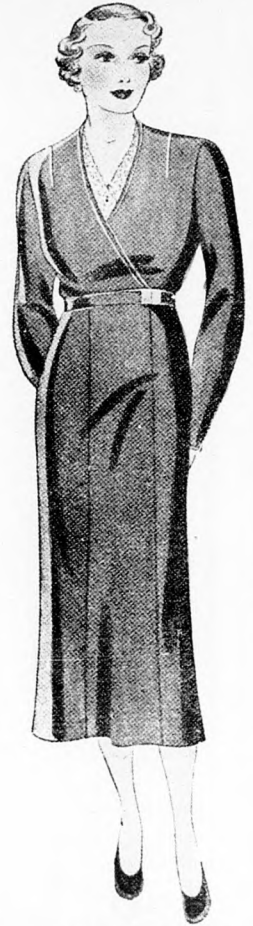
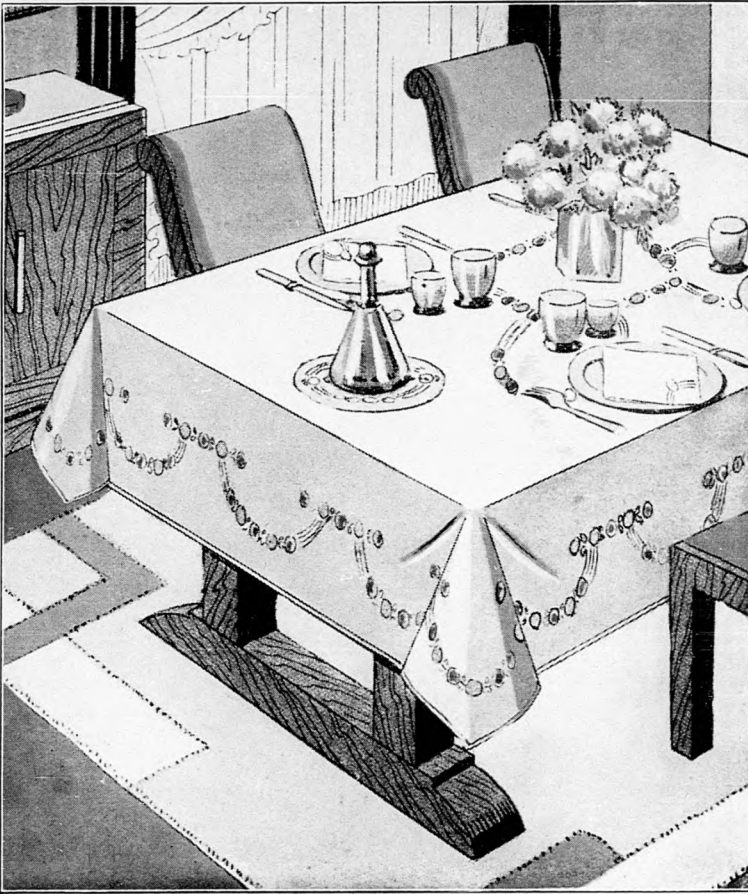
BUDAPEST, 1939 FEBR. 20

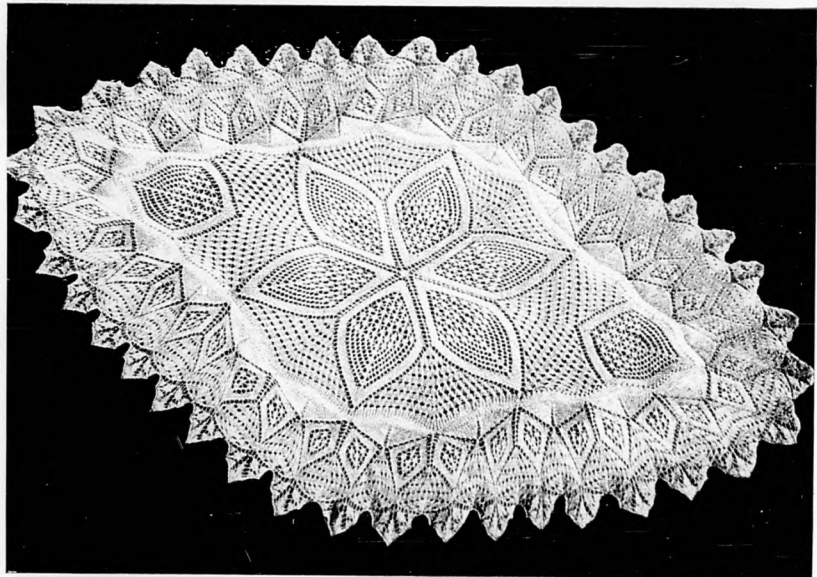
FOTO: ANGELO, IV., VÁCI-UTCA 24

ANGELO
PHOTOS

Kecskeméthy, munkácsi és radnóthfái BORNEMISZA ÉVA

Az összes divatos kézimunkák beszerezhetők a MUL kézimunkaboltban VI. Teréz-kr. 6

MAGYAR NŐK LAPJA

1. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

BUDAPEST, 1939 FEBR. 20.

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postatakarékpénztári csekk száma: 41.490. Előfizetési ár: Magyarországon egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 24 P. félévre 12 P. negyedévre 6 P. Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt 30 P. félévre 15 P. negyedévre 7.50 P.

SZERKESZTI:

PAPP JENŐ

Csehszlovákiában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 180 csekkorona, félévre 90 csekkorona, negyedévre 50 csekkorona. Romániában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre 250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 40 P. félévre 20 P. Egyes szám ára 80 fill. Előfizetési ára az ingyenes gyermekrovattal együtt évi 24 P.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI., BERLINI-TÉR 2. TELEFON: 11-12-93

B O L D O G S Á G

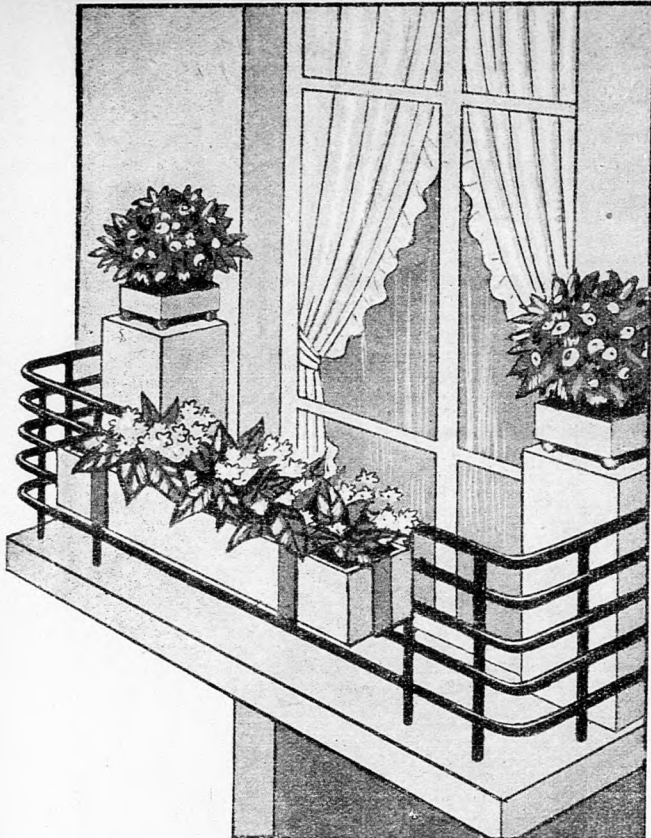
(P. J.) A bálteremben megcsillan előttünk, a muzsika róla hint szét ígéreket. Virágzskor reménykedünk, hogy a boldogság ott lep meg bennünket a zsongó réten. Keressük őt egy kézszorításban, várjuk a vonattal. Az ifjúság találkákat könyörög ki egymástól, hogy hátha ott találkoznak vele, fent a Halászbástyán, délután a Dunakorzón, vagy este a színházi páholyban. Evezünk, úszunk a kedvéért s a téli vívótermek lármájában a leány füle élesen figyel, hogy milyen volt a fiú válasza? A hajszálfinom árnyalatból is ki tudjuk hámozni, ha abban benne van valami kis édes-ség a boldogságból. A nő kutatja a regényekben, hisz a daloknak, megnézi a filmeket, olvassa a költőket és meghallgatja udvarlóját, mert hátha ma bukkan fel a boldogság, egészen váratlanul, minden jel és híradás nélkül, a legszörnyebb hétköznapon. A férfiak fáradhatatlanul kergetik. Feláldozzák érte idegeiket. Egészséget, éjszakát, pénzt és hatalmat kockáztatnak azért a parányi és lehelletnyi melegséért, amellyel a boldogság megérinti megtépzott arcunkat. Ha megszimtaljuk, hogy merről jöhet a boldogság, vagy megálmodjuk, hogy hol vár reánk: feltámadunk a világ ellen és mindenek és mindenkin átgázolva indulunk meg a sugárzó kincs felé.

A boldogság szelid változata ragyog az anyák vonásain, mikor magukhoz ölelik gyönyörű gyereküket. És Isten ad üdvözlést itt a földön még az aszkétáknak is, akik egy jó tett morzsáiban találják meg a boldogságot és önszanyargatással helyeszerítik rá magukat, hogy lelkük elforduljon a külvilág fényes hajszójától, amellyel mi üzőbe vesszük a sikert, szerelmet és a kezünk közt szétolvadó anyagi javakat.

A boldogság legyőzhetetlen vágáival születünk s a földi tapasztalatok alapján is hisszük az egyháznak, amely megnyugtatónkra azt hirdeti, hogy csak odafönt telik meg teljesen szívünk a boldogsággal. Ami idelent elérhető, az mind csak halvány visszfény és izeltől. Nem tehetünk róla és Isten se tiltalmazza, hogy minden képességünkkel édesnek és kívánatosnak ne találjuk ezt a visszfényt és izeltől is mindaddig, amíg a szívünk idelent dobog. A boldogság mértéke és végcélja valóban a mennyei üdvözülés s míg idelent bukdácsolunk, ez idő alatt is alkalmazkodunk ehhez a magas mértékhez. Lépj rá minél előbb az igazak útjára és megérezd a boldogság szelét. Mi ez az igazak útja? Ha asszony kérdi tőlem, azt felelem neki: soha ne hazudj az uradnak. Megtámadhatatlan vagy, ha nincs titkod. És ez már előcsarnoka a boldogságnak. Ha férfi érdeklődik, azt felelhetem neki, hogy az erő mellett a tiszta lelkiismeret legyen rajta úr. Kemény szorgalomból születik a boldogság s a legtöbben azért szenvednek annyit s azért sirják tele az emberek fülét, hogy ők milyen boldogtalanok, mert a boldogságot összetévesztik az élvezettel. Azt hiszik, hogy a boldogság csak öröm, gyönyör, hangulat, megelégedettség és testi-lelki jóllakottság. Nem akarnak tudni arról, hogy a boldogságot nagy árat kell fizetni. Sokszor egy egész életet. Nem akarnak tudni arról, hogy a boldogság első-sorban az önértel kielégítésével kezdődik. Annak a büszkeségnek és méltóság-nak megőrzésével, amely legfőbb ékessége a léleknek, amelynek eredete feltétlenül égi és amely nélkül szép báb marad a legünnepeltebb asszony is. Ne az érzékek világában fuss hát a boldogság után, mert a boldogság nem hangulatvilágítás és nem elringató hízélgés. A boldogság ott rejtőzik benned, abban a belső berendezésben, amelyet az égből hozol magaddal. S ha rendet tartasz a lelkedben, ha megszerzed magad, a külvilág és az ég közötti láthatatlan egyensúlyt, akkor reményed lehet rá, hogy eléred a boldogság első lépcsőfokait. Roppant egynéi állapot és előny ez, azért hallgasd meg, hogy mit énekelnek a boldogságról a költők, mit zenélnek a mezei tücskök, mit mondanak a bölcsék, az egyházatyák, a virágok a réten, s a gazdagok a bukás után. Mindent hallgass meg s aztán vedd számba a magad életét és boldogságodat önmagadban próbáld lábujjhegyen megközelíteni. Óvatosan és elővigyázatosan, mint ahogyan az ember a pillangóvadászatra indul.

B E F E J E Z E T T SZIMFÓNIA

Irta: **Borbély László**

Vannak emberek, akiket kegyetlenül megtréfál a sors. Fanatikus irodalmi rajongást, írói ambíciókat, álmódzó és romantikus természetet olt beljünk, csak éppen a lényegről felejtkeznek meg: a tehetségről.

Ezekhez tartozott Kovács János is, aki élete végéig azt gondolta, hogy bölcsességében homlokon csókolta a múza. Az írói ambíciók tizenöt éves korában jelentkeztek. A gimnázium V/a. osztálya lapot indított s ezt az V/b. nem nézhette sokáig. Hogy, hogy nem, Kovács Jánosra esett a választás. Ő legyen az, aki mint felelős szerkesztő „jegyezze” az V/b. által megindítandó lapot.

Kovács János tehát azonnal nekiült és megírt két verset, három novellát. Még azon melegében belekezdett egy regénybe és elkészítette egy színdarab vázlatát is, mert irodalomtörténeti olvasmányai alapján úgy tudta, hogy a nagy tehetségek az irodalom valamennyi ágazatát művelik.

Az V/b. lapja megjelent, óriási sikert aratott, amennyiben az első számból elkelt vagy ötven példány. De mert 350-el nyomtattak, — amelynek a költségeit az osztály adta össze, — a szerkesztőbizottság elhatározta, hogy a lapot kiviszi az utcára. A szerkesztőség tagjai tehát, élükön a „felelős szerkesztővel”, kónok alá dugtak egy csomó „Fölfelé” című ifjúsági folyóiratot és kezdődött az „utcai árusítás”.

— Fölfeléééé! Ifjúsági folyóirat! — üvöltötte Kovács János teli torokkal végig az utcákon.

Egész délután és este tartott az árusítás, beszalagálták az összes forgalmas utcákat, de az eredmény lesújtó volt.

Mindössze két darabot sikerült eladniok. A lap tehát kizárólag az anyagiak miatt — és nem az érdeklődés hiánya, vagy a szellemi nivó folytán — megbukott. Nem így Kovács János irodalmi ambíciója, amely élt, terebélyesedett rendületlenül.

A versírást hamar abbahagyta és a novellára tért át. Pontosan húsz esztendőskorában jelent meg első írása valamelyik vidéki lap hasábjain. Ekkor már díjnok volt az adóhivatalban. A nyomdafesték végleg megmérgezte a lelkét.

— Író vagyok, író vagyok! — hajtogatta naphosszat és nem tudott eléggé gyönyörködni a nyomtatott betűk fenéges csodájában.

És megkezdődtek az álmódzások, a várakozások, reménykedések és bizakodások évei. Rendületlenül és vakon hitt kiválasztott múltjában. Kopott a ruhája? Sebjaj! Majd kiruházkodik. Oduban lakik? Ugyan már! Közleg az idő. amikor kastélya lesz és angol parkja. Nyomorúságosan tengeti életét? Nem fog belehalni. Ez úgysis csak átmenet. néhány év csupán. Aztán nyitva lesz előtte az egész világ, Olaszország, Velence, Párizs, London, a tenger, a végtelen csodálatos tenger...

És írt rendületlenül. Elbeszéléseket, regényeket. Igaz, nehezen, csak vasárnaponként és éjszakánként; reggeltől estig a hivatalában robotolt. Szellemi termékeit elküldöztette, de visszajött valamennyi. Sebjaj! Lám, Jack Londonnak is visszaküldték írásait, hogy aztán néhány év múlva hallatlan összegeket fizessenek ugyanazok a lapok és kiadók.

Lassan és szívosán harcolt a sikerért. Már a fővárost is meghódította, amennyiben az egyik napilapban is megjelent novellája, — hálából, amiért hamar elintézte a főszerkesztő úr adóügyeit.

Multak az esztendők. Harminc éves lett. Az eredmény néhány megjelent novella és füzetes regény. Egy szerzői est és egy vidéki felolvasás.

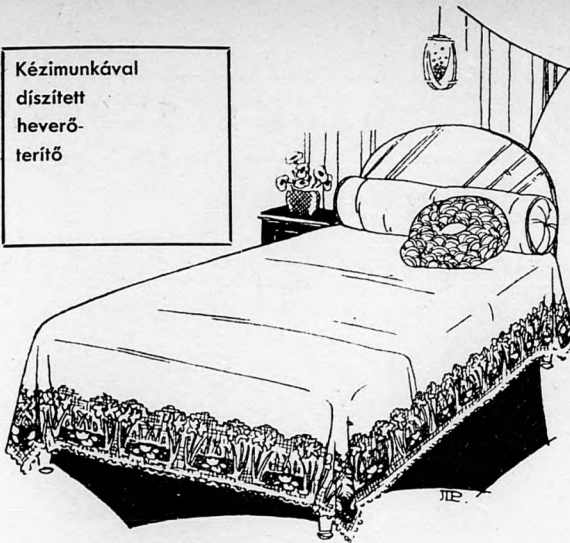
Nincs semmi baj. Kevés kivétellel a világhír jóval a harmincon túl szokott jelentkezni.

Adótsit lett és megnősült. Két gyerek és fáradt, elégedetlen feleség. Fiatalsága fakulni kezdett. Őszült és kopaszodott. Csak az álmok maradtak a régié. Közben munkatársa lett a „Pénzügyi Altisztek Lapjá”-nak és erről az időről mindig így beszélt:

Kézimunkával
díszített
heverő-
terítő

— Ujságíró koromban...

A sok álmodozás félszeggé tette. Nem találta helyét az emberek között. Sok gúnyolódás, mellőzés érte. De ilyenkor csak a kezével legyintett.

— Mit tudjátok ti, ki vagyok én! Hogy fogtok bámulni egyszer! Ha elviszem a Nobel-díjat. Ha a Nemzetiben adják a darabomat. Ha tombol a közönség és extázisban öröngve ünnepel. Ha az öt világrész mindegyik metropolisában játsszák azt a filmet, amelynek címe alá oda van írva: „Kovács János világhírű regénye nyomán.”

Harmencöt éves volt, amikor belefogott nagy regényébe, amelyik hivatva lesz valóra váltani húsz esztendő álmait. A regényt négy esztendeig írta. Kétségbeejtő lassan ment. Igaz, csaknem minden percét lefoglalta a hivatala. Sokszor hónapokig semmit sem írt. Aztán megszállta az ihlet és hetekig szakadatlanul dolgozott. Írásközben kétségek gyötörték. Egyszer halhatatlan remeknek vélte, másszor csapnivalóan rossz félcmunkának. Amikor végre készen lett regényével, bezárta az íróasztala fiókjába. Félévig nem nyúlt hozzá. Azután ismét elővette és átstilizálta az egészet.

Negyven esztendő volt, amikor regénye szépen letisztázva, legépelve hat példányban, elindult hódító útjára. Elküldötte a három legnagyobb kiadónak. Megpályázott vele egy hazai és egy külföldi pályázatot. A kiadók nem is válaszoltak, a pályázatot mások nyerték el. Egy évig várt. Akkor sorra járta a kiadókat, kért, könyörgött. Végre az egyik kiadóállalat lektora megszánta a fakóarcú, kopott embert:

— Tudom, szomorúságot okozok, de meg kell mondanom, írása bizony teljesen nélkülözi a tehetséget. Diletáns, kontrár munka. Tegye le a tollat, barátom! Soha nem fog írni egyetlen értékes mondatot sem.

Úgy hangoztak fülébe a szavak, mint a halálos ítélet. Nem, ez teljességgel lehetetlen. Huszonöt év álma és reménye sge köddé válnék? Hiába nélkülözött, hiába tűrte el az emberek gúnyolódásait, mellőzéseit?

Búskomor lett. Hivatalát, családját elhanyagolta. Inni kezdett. Felesége, gyermekei elhagyták. Egyedül maradt. Hónapos odukban lakott, piszkos és rongyos ruhákban járt. Hivatalában nyugdíjazták — mint használhatatlan munkaerőt. Nem törődött már semmivel. Csak ivott egyre és amikor a hajnal részegen hazavetette, órákhosszat zokogott regényének gyűrött, piszkos kézírata felett.

Ötvenéves korára elzúllott egészen. Kórházba került. Láz-álmában átkozta az embereket, a kritikusokat, a kiadókat és a mostoha sorsot. És görcsösen szorongatta a kézírát. Szivettépmé látvány volt a vergődése. Hosszú, kínos éjszaka után eszméletre tért.

Már nem átkozódott, csak könnyei perogtek hangtalanul.

A diakonissza nővér előtt, aki az éjszakát mellette töltötte, feltárult az ember egész élete. Így haljon meg, ilyen gyötrelemek között? Kivette kezéből a kéziratot és meglepetést szünlelt.

— Maga az a Kovács János, aki megnyerte regényével a nemzetközi nagy regénypályázatot?

Értelmetlenül bámult a nővére.

— Nem... nem értem... mit mond?

— Ma reggel olvastam az ujságban, hogy egy Kovács János nevű író lett a pályázat győztese.

Ki szeretett volna ugrani az ágyból. De oly gyenge volt, hogy mozdulni sem tudott.

— Hamar... hol az ujság?... Nem látok, olvassa kérem... nővér... kedves nővér, olvassa hamar...

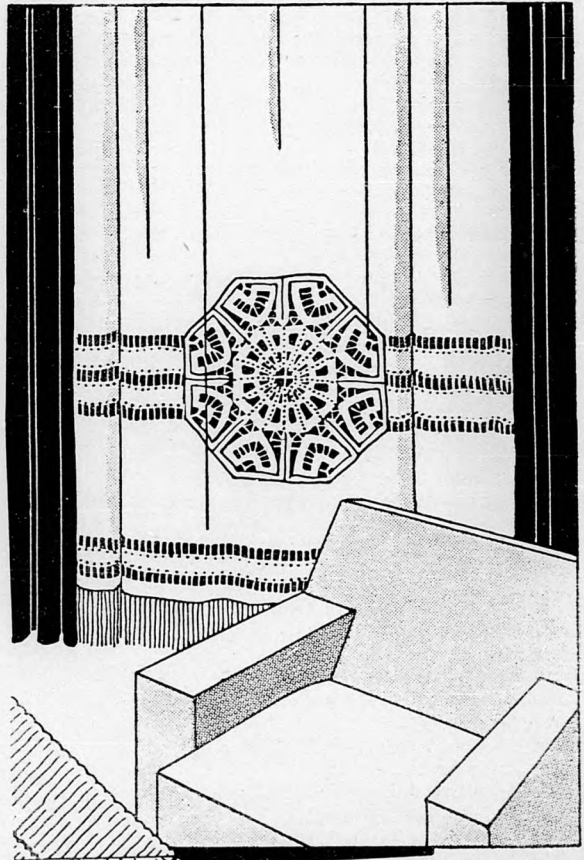
És a nővér olvasta. Örök életében csak igazat beszélt, most a megszépítő hazugság pergett ajkairól:

— Hajnalban táviratoztak Londonból. Útban van a küldöttség. A Nobel-díj biztos a regény írójának. Egyszerre tizenhat kiadó jelentette be igényét a regényre. Túllicitálják egymást, 200.000 pengőt is ígérnek érte.

Kovács János áhitatos lélekkel hallgatta. Az álmok, a vágyak a messzeség ködös távlatából egyre jobban előjöhettek. Körvonalaik nőttek és betöltötték az egész szobát. Leomlottak a falak. A kopott vaságy palotává változott. Földöntúli boldogság sugárzott szeméből, amikor örökre behúnyta.

És ha nem gyarló emberi mértékkel mérnénk, úgy Kovács Jánosról elmondhatnók, hogy halhatatlanságot nyert.

Mert a halál pillanatában mindent elért, amit az ember csak el tud érni ezen a földön.

Szűrő-minta. Részletes leírása kézimunkarovatunkban található

— Laudetur Jesus Christus! Keljenek fel mindnyájan tisztelendő urak, testvérek!

A reggeli nap egyenletes fénye végigsöpörte az álmos fiatal arcokat, imára koppantak a térdek, Isten első köszöntésére. Csak egy kispap nem tudott imádkozni, az álmaira gondolt, amely oly élesen és tisztán jelent meg emlékezetében, mintha a valóság játszott volna furcsa tréfát vele. Először a templom sötét, szürke bolthajtásai alatt állt, ahol a szentek arcán megkopott a festék, a színek össze-mosódtak, a keresztút képei helyén sötét lyuk tátongott, csak az oltár fölötti feszület világított egyenletes, tiszta fénnel, de csak akkora területen, mint az utcán ködbe burkolózó lámpák megnyúlt gömbjei. Majd hirtelen kicsapódott a templomajtó, a nyirkos levegővel tavaszi szél cserélt helyet, a képek tövéből lombos fák nyújtóztak és a gyertyatartók faragványait virágok ölelték körül. A szürke tető kék égre tárult, könnyű, fűszeres illat sodródott át a feje fölött és keze apró, göndörszörű bárány gyapjába akadt:

— Ez is az én világom! Te melyiket választod? — suttogta egy hang, — melyiket választod?

Akkor gyorsan az oltárra akart nézni a feszületet kereste szeme, de fejét nem bírta fölemelni. És jött a reggeli köszöntés, anélkül, hogy álma beféjezést nyerhetett volna.

A spirituális hidegen és élesen nézett a kérdező fiúra:

— Ne foglalkozzon álmaival. Isten valóság. Ne engedje, hogy álmai összezavarják, amit lelke fölépített. De a sötétszemű kispap nem tudott álmaitól szabadulni, nappal is kísérték, imába belefónódtak, csukott szemén át elevenné váltak:

— Ott künn is van egy világ, az is hozzám tartozik! — mondta az álombeli hang visszatérve, kísértve még a zsolozsmák hangjaiban is, a templom hideg kövére ha borult, ott is földobogott:

— Melyiket választod?

Az első év végén, a vizsgák után, csöndesen és határozottan azt mondta a spirituálisnak:

— Jövőre nem jövök vissza!

A váci novicius a tanári pályát választotta és a könyveket. A kinevezés is hamarosan megjött:

— Megbizom Juhász Gyulát, hogy a máramarosszigeti gimnázium...

Az alföldről fölvált az útja a hegyekbe. A későn bontakozó tavasz utólráhatatlan pompája mellett azon-

ban véget nem érő lucskos ősz és kemény tél keresztelje az utakat, közönyösek és lomposak az emberek, nagy évek és ivások mellett ki törődne a könyvvel és ki olvasná azokat a halk, könnyed sorokat, melyek a pesti lapokban egy vidéki tanár tollából már napvilágot láttak. Megértésre, kinyújtott baráti kézre vágyik, de itt?...

A második állomás Léva. A közöny még tűrhetetlenebb, a magány számkivettsége még elviselhetetlenebb. Tovább!

Nagyvárad! Minden betűje fénylett. Itt hazaérkezett. Barátok: Ady, Kosztolányi és egy édes arc tükrözése: Anna!

A fehér asztal körül nagy társaság. Háttal a cigány húzza halkán, a beszéd és vitatkozás zaja sokszor elnyomja az áradó hangokat. A váradi színház szöke, körülrajongott művésznéje hirtelen megfogja a mellé ült szerkesztő karját:

— Ki az a feketeszemű, sápadt fiú?

— Egy tanár, de verseket is ír.

— Egész este engem néz, már idegesít, hozza ide nekem.

— Maga javíthatatlan, Anna, gyűjti a hódolókat szenvedéllyel, aztán csak szíriuszba rakja a kirakat számára, mire jó ez? Hagyja azt a szegény fiút, ha a maga bűvkörébe kerül, előbb-utóbb elég. mint a fény körül hiába keringő pillangó.

— Honnét tudja? Hátha ezt az egyet éppen akarom?

— Maga? Nem is tud szeretni senkit önmagán kívül.

— Hozza ide azt a fiút, akarom!

A vidéki, magányos, fullasztó esték helyett most a város vette karjaiba az álmódó fiút. Könyvek, versek, barátok, — a színházi esték álomszerű ködéből kiragygott egy arc: a szerelem. A görög mesevilág képeiből operettet ír Anna számára és a versek fölbuzognak, ömölnek, áradnak, mint a földalatti hosszú és sötét utak után kicsapódó forrás:

«És megcsókoltam Anna szép kezét S szeretném megcsókolni Anna száját.»

De Anna csak játszik. Már néha a hátamögött kineveti a rajongó, furcsa lovagját. Mire Juhász eszmél, már késő, szívébe, agvába, testébe ivódott a méreg: Anna!

Mostanában a váradi színházat gyakran látogatja egy gazdag, vidéki úr. Mindenki tudja, hogy Anna kedvéért virraszt nap-mint-nap a nézőtérén, csak éppen Juhász nem veszi észre a valót. Végre a barátok részvételbe burkolózó kegyetlen sza-

vai ébresztik az igazságra. A rajongott Várad egyszerre kegyetlen sebbé zsugorodik.

El innen! Messze, minél messzebbre! Az ország másik felén köszönt rá az ősz: Szokolca. A sápadt, hideg esték nem jó felejtetők.

«Milyen volt szökesége, nem tudom már,

De azt tudom, hogy szökék a mezők.»

Az emlékek megnőnek, beborítják és elzárják a külvilághoz vezető utat. Nem enged többé senkit közel a szívéhez, magányos lesz, mint minden szenvedő.

Makó. Haza! Vissza Szeged közepébe, ahol a magyar rónák együtt dobognak a megsebzett szívvel.

A magánnyal viaskodik és Istennel, akit elhagyott egy álomért. Csak a gondolatai a társai és emlékei. Aztán eljött az idő, amikor a magány partjai túlcsoordultak, nem bírta elviselni, a halált választotta. Mert az utolsó pillanatig rabnak érezte magát, az álmok furcsa, földöntúli, megfejthetetlen szépségű valótlanúság rabjának: a költészetnek. Nagy Méda

Írta: székelyi NYIRY LÁSZLÓ nyug. vezérkari ezredes

Nagyságos Asszonyom,

soha ne mondjon gyermekének ilyeneket:

- Korodhoz képest nagyon kicsi vagy!
- Épp oly ideges vagy, mint az édesapád.
- Nincs ehhez tehetséged!
- Lányunk nem kell olyan sokat tanulnia!
- Ilyen rossz gyermek nincs több a világon!
- Belőled nem lesz semmi!

(Amikor munkához fog, ne kedvetlenítse el effélékkel.)

- Jobb volna, ha bele se kezdenél!
- Kíváncsi vagyok, mi lesz a vége!
- Azt képezed, hogy gyerekjárték az egész!
- Téged csak az ostobaságok érdekelnék!
- Úgy teszel, mintha valami fontos dolgot végeznél!

(A gyermek kedvét éleszteni kell, nem pedig gyöngíteni. Eppen ezért soha ne szabad ilyeneket hallania.)

— A mi családjunkban senkinek nem volt ehhez tehetsége!

- Nincs neked olyan szerencséd!
- Csak rád kell nézni, hogy az embernek mindentől elmenjen a kedve!

(Az ilyen kijelentések nagyon mély és lesújtó hatással vannak a gyermekekre. Egész életén keresztül szenvedni fog miatta és soha nem fog a szükséges erővel és kedvvel nekivágni a feladatnak, amelyet egyébként meg tudna oldani.)

Nagyságos Asszonyom, tessék vigyázni, hogy soha ne hagyják el ilyen kijelentések az ajkát. A gyermek lelkében olyan rombolást végezhetnek, amelynek következményei beláthatatlanok.

A gyermeket nevelni kell, nem pedig — elkedvetleníteni!

Nem sokan tudják talán, milyen rendkívül érdekes cselled sikerült 1914 decemberében a német hadiflottának a brit tengeri túlerő elől elmenekülnie és így a megsemmisülést elkerülnie.

Ez esetben is, mint olyan sokszor a háborúban, a „láthatatlan front” mindenre elszánt, kemény harcokai keverték a kártyákat. Egyik oldalról azért, hogy jól sikerült csapdába csalják az ellenséget. A másik részen, hogy adott esetben — mint most is látni fogjuk — a kémkedés arcvonalán elért siker felhasználásával a német flotta kicsúszkázta a brit admirális „halálos öleléséből”. Adjuk át a szót v. L. német fregattkapitánynak, aki 1915-ben a harcban álló magyar-osztrák seregek egyik törzshadiszállásán a következőképpen mesélte el a német hadiflotta izgató, rendkívül érdekes kalandját:

— Amikor pár léttel a láború kitörése után szolgálatilag Berlinbe kellett mennem, egy csúnya őszi estén egy csavargónak látszó ember kopogtatott lakásom ajtaján. A belépő szenzációs hírral fogadtott:

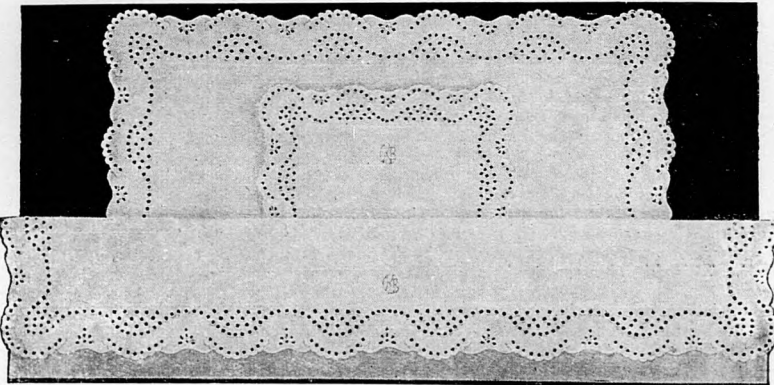
— *Fregattkapitány úr! Akarja-e látni az angol hadiflotta titkos rejtjelkulcsát?* Első pillanatra azt hittem, hogy örültem, vagy iszákossal van dolgom. Már-már gallérjánál fogva ki akartam hajítani, amikor meglepő dolog történt.

Rongyos vendégem hirtelen mozdulattal ledobta felső ruháját és ekkor előttem állt N. Erich, a német császári haditengerészet sorhajóhadnagya, régi barátom. Még mielőtt szólózt juthattam volna, belső zsebéből gyűrött papírost vett ki és elbeszélte, hogy ezt alig egy órával ezelőtt egy jó hírű német újságunk adta át neki, mint a brit hadiflotta rejtjelkulcsának sebtiben lemásolt egy részét. Mit csinált E. N. Erich ezzel az állítólagos okmánnyal, nem tudtam meg. De hogy annak bizonyos részletei minden bizonnyal hitelesek lehettek, azt a következő történet igazolta:

A kieli dóm órája éjfélét ütött. Kint a tengeren olyan vihar dühöngött, amelyen az Északi-tengert minden év decemberében söpri végig! Boldog voltam, hogy már az első háborús esztendő elején én is részt vehettem a Hipper admirális vezénylete alatt álló 5 nehéz, 3 könnyű cirkáló és 18 torpedóvadászból álló flotta kitorésében. A tengeri egységek mihamar befűrték magukat az éjszaka ködébe és viharába. Az admirális mellett állottam a végtelennek tetsző éjszakában. A lullámok ágyúdörgészerű robajjal kergették egymást. Áthathatatlan sötétség borult reánk. A figyelő-kosárban lévő órszemek éjjeli távcsövel, kettőzött éberséggel figyelték a tengert. Minden zúg, bög, jajgat, vijjong körülöttünk, mintha csak boszorkánykonyhában lennénk. Ez az elemek vad harca!

A tengeren a „megbeszéléséből” tudjuk meg, hogy a flottának feladata az angol partokat meglátadni. Útvonalunkat akként választották, hogy Jellicoe brit admirális flottáját megkerüljük. Bennünket egyébként a német hadiflotta zöme követ. De az angol tengerenagy sem aludt télenül. Nemsokára jelentést kaptunk, hogy ő is „felszedte sátorfáját” és felénk közeledik! E percben aggodalommal gondoltunk a „Blücher” és „Moltke” cirkálóinkra, amelyek elől haladva biztosítják a mi menetünket az ellenség felé. Hála Istennek, nem sokáig maradtunk kétségben működésük és hollétük felől. Rádiójelentés szerint ma éjjel Scarborough és Hartlepool városokat eredménnyel lötték. Később az is kiderült, hogy a brit flotta zöme a nagy ködben alig pár száz méterre mellettünk futott el, anélkül, hogy egymást észrevettük volna.

A német hadiflotta zöme a hajnali órákban megfordult, mert az adott viszonyok között feladatának megoldását sikertelennek vélte és a hazai kikötő felé vett irányt. Így mi elszigetelten maradtunk a viharos tengeren, az ellenség túlerőjének közvetlen közelében.

Agyhuzat madeira-hímzéssel. Részletes leírása kézimunkarovatunkban található

Ekkor a köd és sötétség végre oszlani kezdett és a keleti látóhatáron valami pirkadás-félet vettünk észre.

Teljes gőzzel futottunk most már mi is hazafelé, amikor úgy hajnali négy óra tájban megfigyelőink *ellenséges egységek közeledtét* jelezték. *A támadókból tehát üldözöttek lettünk*, — ez volt első gondolatunk. Az ellenségéből csupán néhány romboló elmosódott körvonala látszott. Tudtuk azonban, hogy ezek *Keyes* brit admirális flottájához tartoznak, amely Terschellingből indult el üldözésünkre.

Ezzel megkezdődött az is izgalmas versenyfutás, amely részünkről a túlerő előli megmenekülést célozta, az angolok számára azonban a «nemes vad» kifulladását és megsemmisítését tűzte ki céljául. Tehát versenyfutás a halállal!

Az admirális kemény profilja mereven bámult a szűrökletbe... Látszott ajka remegésén, hogy ez a kemény katona e pillanatban a rábizott egységek és katonáinak megmentésére gondol, de semmiesetre sem saját életére. A navigációs tiszt jelentése szerint a távolság az ellenség és az üldözők között mindinkább csökken. Most mindnyájan azt óhajtottuk, hogy bárcsak tartana még az éjszaka, jölvéül ködével és leplező sötétségével. Mindannyiunkban az a hit, illetve meggyőződés élt ekkor, hogy nincs menekvés, a császári büszke német páncélosok örök pihenőre térnek az Északi-tenger mélyeségei fövenyeire.

E percben a kémény mögül *N. Erich* barátom karcsú alakja bukkant elő. Ösztintén szólva, nem is gondoltam arra, hogy ő is itt teljesít szolgálatot. Jólesően állapítottuk meg, hogy mosolygott és pedig valami titokzatos, büszke, győzelmes öntudattal szemében.

Megöleltem barátomat és beszélni akartam vele, de ő szinte durván félretolt útból és az admirális elé lépve szót kért:

— *Halljuk, de csak röviden!*

N. Erich arra ajánlkozott, hogy leadja az *angolok* hullámhosszán az ő titkos hívó jelzésüket, a „*Km... Km... Km...*”-et.

A tengernagy első pillanatra azt hitte, hogy barátom félrebeszél, majd fáradtan félresimítva ősz hajtincsét, szinte sajnálkozva a fiatal tiszt zavarodottságán, odavetette:

— *Csinálja hát! De vajjon az angolok olyan bolondok lesznek azt hinni, hogy mi is bri-*

tek vagyunk?... És különben is, honnan tudnók mi az ő hívójelüket? Hiszen ezt csak talán nekem is illenék tudnom?

Barátom szó nélkül eltűnt a fedélzetről... Ösztintén bevallva, most már bizonyos reménnyel szívemben szemléltem az üldöző angol egységeket, amelyek a derengő hajnalban, nála Istennek, még mindig csak körvonalat mutattak. Tudtuk azonban, hogy a levegőben most a bűvös „*Km... Km...*” jelek, a brit haditengerészet titkos hívójelei röpdősnek az angol admirális rádióosztásztjének felfogó készüléke felé... Önkéntelenül is barátom berlini látogatása jutott eszembe, amint szemből kihúzta a brit jetjelkulcs másolatát... Akkor nem hittem neki... no majd most meglátjuk, be lehet-e csapni Albion büszke flajtá?

... És íme mit tesz Isten? Mindnyájunk legnagyobb csodálkozására — alig hiszünk szemünknek — az angol hadihajók mintegy vezényszóra nagy kört írnak le és megfordulnak. Csupán egy romboló folytatja útját, mintha csak személyesen akarna meggyőződni arról, tényleg angolok vagyunk-e? Nagy megkönnyebbülésinkre azonban az angol kopó is percek alatt faképnél hagyott.

Megmenekültünk! A büszke brit flotta tengernagyja hát tényleg azt hitte, hogy a ködben tévelygő és menekülő német flotta, vagyis a mi egységeink *angolok*, akik a „menekülő német zömöt üldözik”.

Teljes biztonságban azonban csak akkor éreztük magunkat, amikor a hazafelé tartó *Keyes* brit admirális leadta „kollegáimnak”, azaz nekünk, saját helyzetismertetést.

Később kisült, hogy az angol admirális flottaakciónkról már elevel pontosan tájékozva volt, mert a néhány héttel ezelőtt elsüllyesztett „*Magdeburg*” hajónk kormányosánál megtalálták a támadásra vonatkozó intézkedéseinket.

Úgy látszik azonban, hogy *N. Erich* barátom, illetve a német tengernagy hivatal valóban hitelt érdemlő ellenséges okmányok birtokába jutott, mert a német flotta, mint láttuk, az ellenség félrevezetésével a túlerő elől megmenekült...

... és mindezt végeredményében egy ügyes német ügynöknek, a „*láthatatlan front*” egy mindenre elszánt, vakmerő harcosának köszönhette.

AMI SENKINEK SEM JUTOTT ESZÉBE...

— „Minden pénz egy képtől!” — ez a főelve az amerikai újság-csinálásnak. A szenzációhajszolás legkirívóbb tünete, hogy az újvilág hírlapjai minden fontosabb eseményt képmén is közölni akarnak, hogy teljesen kielégítsék olvasóik kíváncsiságát. Mindegy, hogy miről van szó. Kereskedelmi tárgyalás és kivégzés, vasúti katasztrófa és esküvő: a fotóriporternek mindenütt ott kell lennie. A szenzációs hajhászó sajtó különös súlyt helyez a valóperes tárgyalások szereplőinek képmén való közlésére.

Néhány esztendeje annak, hogy egy jólismert milliomos ellen vádpert indított a felesége, mert férje egy fiatal, elismert szépségű, de homályos múltú hölgygel megszalta. Az egyik csikágói hírlap „szenzációs tálalásában” számolt be a tárgyalás minden mozzanatáról, de a fiatal, bűnös szépség fényképét nem bírta leközölni. A főszerkesztő tehát a lap egész vezérkarát fontos megbeszélésre hívta össze. A válasz azonban így hangzott:

— Legügyesebb riportereink megkísérelték már, de eredménytelenül.

— Próbálják meg újra!

Az órák multak, a lap új kiadását már nyomni kellett volna, — de képt, az nem volt.

— Próbálkoztak már a személyzetnél? — kérdezte a főszerkesztő.

— Rengeteg pénzt ígértünk nekik!

— Nem érdekell! Hanem talán valami ügyes trüffel...

— Azt is megpróbáltuk. Egy emberünk bejűrakodott a lakásba, hogy a telefonvezetékét jött megjavítani.

— És a fényképezési műtermekben?

— Talán lefényképezette magát, de egyik sem hajlandó elárulni.

— Kellemtelen! — morgott a főszerkesztő. — Mégegyszer meg kell próbálni... Különben, ki ez a fatalember, aki most jött be a szobámba?

— Ez a zöldfülű? — nevettek a „vén” riporterek. — Néhány napja van nálunk. Most tanítjuk a riportert-művészet fogásaira. A főszerkesztő magához intette a fatalembert és ezt mondta neki: — Legyen szíves, szerezze meg Mrs. Maysie Smythe fényképét! Itt a lakása címe.

Egy óra múlva visszajött a fiatal „riporter-gyakornok” és magával hozta a hírhedt szépség kitűnően sikerült fotografáját. Ő lepődött meg a legjobban, mekkora örömmel fogadták.

— Árulja el, fiatal barátom, — mondta a boldog főszerkesztő, az újság egész vezérkara előtt, — miképpen sikerült megszereznie ezt a fényképet? Ezek az urak mindenféle ravaszvághoz folyamodtak és mégsem értek el eredményt.

— Nagyon egyszerűen, — válaszolta a csodálkozó fatalember. — Elmentem a lakására és fényképeztem kértém tőle.

Erre a nagyon egyszerű módszerre senki nem gondolt a minden hájjal megkent, agyafúrt riporterek közül!

A CIGARETTA FONTOSABB NEKI...

„Színházban, a szünetben, ahelyett, hogy mellettem maradna, kimegy cigarettázni. Attól eltekintve, hogy szégyellem mások előtt, hogy egyedül üldögélek, elhanyagoltnak, mellőzöttnek érzem magam, fáj, ha elgondolom, hogy a cigaretta fontosabb neki...“ „Betegen fekszem otthon és ő képes elmenni kávéházba!... Ahelyett, hogy velem töltené azt a kis szabad idejét. A kávéház fontosabb neki...“ „Amíg az újságját el nem olvasta, nem lehet szólni hozzá. Addig én nem is létezem. Az újság fontosabb neki...“ Mindig csodálkozva s egy kicsit bosszankodva is hallgatjuk az ilyen panaszokat és szinte szeretnék rákiáltani a panaszkodóra, mint a vigyázatlan kisgyerekekre, aki mélyen kihajol az ablakon: „vigyázz!“ Mint az, ő sem tudja, milyen veszedelmes, amit csinál. Szeretett és szerető asszonyok panaszoknak így, akiknek semmi más kifogásuk nincs a férfi ellen, mint hogy „a cigaretta fontosabb neki“. Csak tudnák, milyen oktanul viselkednek, mikor nyűgösen, nyafogón vagy ádáz haraggal olvassák a férfi fejére az efféle bűnöket! A cigarettát fontosabb neki... Alig lehet elhinni, hogy józaneszű asszony komolyan elgondolja és kimondja ezt a vádat. Fölvetődik a kérdés, hogy túlzott szerénység, az önbizalom teljes hiánya vezet-e valakit arra a gondolatra, hogy egy cigarettával egy sorba helyezze magát, egy cigarettával keljen versenyre, vagy éppen túlzott önteltség a vád alapja, mindent legázoló igényesség, amely azt kívánja, hogy minden más szűnjék meg, ő mindent és mindenkit pótol, minek ott még cigaretta is, ahol ő van? És egyáltalán, minek bármi, minek enni, minek kiegészíteni, hát nem elég, hogy ő van?... Vagy talán beteges féltékenység húzódik meg a dolog mögött, amely nem elégszik meg azzal, hogy a világ összes asszonyaira, a barátokra, a családra, a férfi munkájára féltékeny a nő, de féltékeny annak apró örömeire, kis kedvteléseire is? Akárhogyan van is, akármilyen alapja, alaposan veszélyeztetni az asszony a maga boldogságát az ilyen panaszokkal. Észrevétlenül kezdi ki az együttélés békéjét és elpusztítja, mint valami lassú alattomos betegség a férfi érzéseit. Már a szelíd szemrehányás is a bosszankodás kellemetlen hangulatát idézi fel, az erősebb fegyverek pedig egyenesen az asszony ellen ingerlik a férfit. Ha könnyek vagy haragos tiltakozás segítségével rá is bírja a nő, hogy lemondjon miatta apró kedvteléseiről s így bár fizikailag maga mellett tartja, annál messzebb taszítja ugyanakkor lelkileg. A megszokás rabjai vagyunk, belénkidegződött szokásainkról, apró örömeinkről sokszor nehezebben mondunk le, mint egy-egy nagy élményről. Valami nagy áldozat, amelyet a szerelemért hoz a férfi s amelyet hősként ünneplhet magát, megerősíti az érzéseit, a meg-

ismétlődő, apró lemondások türelmetlenné teszik, kedvét szegik, lassú aknamunkával megölik a szerelmét. Jó, békét akar, tehát nem megy ki cigarettázni a szünetben, jó, nem megy el a kávéházba, ha az asszony nem akarja, nem nyitja ki az újságot, míg meg nem hallgatta, hogy megint drágább lett a borjúhús, vagy hogy mi történt ma az asszony hivatalában — de higyjék el kérem, nincs köszönet benne. Ilyenkor, bár talán ő maga sem vallja be magának — a terhére vagyunk. Mesélhetünk kedves, derűs epizódot a gyerekről, színesen, élvezetesen, közölköhetünk szellemes kritikát egy könyvről, amelyet olvastunk, fejtegethetünk valami elvont problémát okosan, érdekesen — mindegy. A férfi, aki félretolta az újságját a kedvünkért, kis, titkolt türelmetlenséggel hallgat bennünket, szórakozott mosollyal az ajkán és lopva az újság felé sandít. A vastagbetűs címek ingerlően kelletik magukat, mint éhes ember előtt a hentes kirakata. Soha még nem érdekeltek annyira a külpolitika eseményei, soha a tőzsdei árfolyamokra olyan kíváncsi nem volt, a napi hírek úgy nem izgatták a fantáziáját és soha a regényfolytatást úgy nem várta, mint most... És soha olyan szenvedélyes dohányos nem volt, mint a színházi szünetben, mikor lemondott a cigarettáról, soha úgy nem vágyódott a megszokott kávéháza, a feketéző barátok társasága után, mint amikor otthon maradt az asszony miatt. S még az a jobbik eset, ha a férfi udvariasságot eröltet magára s ha vannak is lázadó gondolatai, azokat egyedül, belül elintézi. De kerülhet nyílt harca is a sor, súlyos ellentétekre s az ilyenkor elhangzott keserű szavakat nehéz el-

felejteni. És mindez miért? Azért a halálatlan tévedésért, hogy mi mindent pótolhatunk. Meg kell értenünk, hogy sok minden fontos lehet a másíknak rajtunk kívül, anélkül, hogy ez hozzánk való ragaszkodását csökkentené és hogy minél lazábbra engedjük a köteleket, amely hozzánk fűzi, annál erősebben kötik az érzések. Last not least, az igazi szeretet nem elvenni, hanem mindig csak adni akar, a célunk az, hogy akit szeretünk, minél jobban érezze magát s hogyan érezze jól magát, ha a hozzánk való kapcsolatát mindenféle fölösleges terhekkel aggatjuk tele? Olyan kényes, gyöngye palánta a boldogság, olyan könnyen baj éri, ne veszélyeztessük mesterségesen az életét. Legyünk óvatosak és vigyázatosak: ne essünk áldozatul önző érzelmeinknek. Optikai csalódás az csupán, amit ilyenkor látunk és megállapítunk. Ennek az „optikai csalódás“-nak pedig mi: asszonyok leszünk az áldozatai. Gúnyos kijelentésünkkel a férjünkön akarunk sebet ejteni, de az a seb minket sebez meg és nekünk okoz súlyos, sokszor nagyon nehezen gyógyuló, soha el nem felejthető, mélységes fájdalmat.

ÉVFORDULÓ

IRTA: J. H. ROSLER

★

FORDITOTTA: ERDŐDY ELEK

1.

A telefon csöngetett. Péter fölemelte a kagylót:

— Halló!

— Te vagy, Péter?

— Annuskám! — kiáltotta Péter boldogan.

— Csak el akarok tőled búcsúzni...

— Tessék?!

— Igen, Péter, elutazom. Ez az elhatározásom pedig megmásként... átlan.

— Miért?!

— Gondolj arra, amit délután mondtam neked... Hogy ennek... így... semmi értelme...

— Miért nincs értelme?

— Mert... nagyon kérlek, Péter, ne kínozz tovább... Ez az egész história már úggyis a múlté... És én egy órán belül elutazom...

A férfi hangja fátyolos lett:

— Mást szeretsz talán?

— Szó sincs róla, Péter!... Egy kis faluba utazom... felejteni... Hogy elfelejtsem mindazt, ami volt... Mint ahogy te is el fogsz felejteni engem...

— Soha! Esküszöm, hogy soha, Annuskám!...

— Péter... drágám...

A női hang elhallgatott. De csak egyetlen pillanatra. Aztán újra kezdte:

—... és most, a búcsú pillanatában, még valamit kérdezni akarok tőled, Péter... Amit már tegnap akartam kérdezni, de szégyellem magam...

— És most nem?

— Most már nem szégyenlem magam, — felelte Annuska.

— Hiszen most nem látlak... nem látom a szemedet, Péter... De úgy érzem, hogy belepusztulok, ha ezt az egyet meg nem kérdezem tőled... Ide figyelj... és ne nevedd ki!... Nem fogsz kinevetni? Hát ide figyelj! Mondd, Péter, miért nem kérdezted meg tőlem... hosszú ismeretségünk alatt egyetlen egyszer sem... miért nem kérdezted meg tőlem —

— Mit, Annuskám?

—... olyan rémes, hogy ki kell mondanom, de mégis ki mondom... miért nem kérdezted meg tőlem... soha, de soha... hogy... nem akarok-e a feleséged lenni?...

— Tessék?!

— Igen, Péter, miért nem kérdezted?

— Egész egyszerűen azért, mert eszembe se jutott, Annuskám.

— Más okod nem volt?

— Nem, Annuskám! De hát miért is kérdeztem volna tőled ilyen magától értetődő dolgot?

— Igaz, Péter, miért is kérdeztél volna ilyet... Hát akkor Isten veled! Légy mindig egészséges és légy nagyon boldog! Tiszta szívemből kívánom! És légy mindig olyan jókedvű, amilyennek én ismertelek... és amilyennek én szerettelek, Péter!

— Annuskám!...

A férfi izgatottan fület:

— Annuskám!... Halló! Halló! Letette a kagylót!...

Három perc múlva Péter telefonált!

— Annuskám!

— Te vagy, Péter?

— Én. Valamit akarok kérdezni tőled.

— Tessék!

— Mondd... mennyit eszik naponta egy asszony?

— Neveltséges kérdés! És miért vagy erre kíváncsi?

— Csak!... Szeretném tudni, hogy jóllakik-e egy asszony napi hat pengőből... vagy négy pengő is elég... vagy talán három is?

— Én nagyon sokat eszem, Péter.

— Milyen kár!... És körülbelül mennyit?

— Mondjuk: napi két pengő ötvenet.

— Biztos, hogy nem többet?

— Egész biztos! — hangzott Annuska hangjának csengése.

Ki vitte?

Már halk ködöt sóhajtának a dombok...

S a fecskék, nyugtalan nyári koboldok
Vad rémülettel szállnak szét a tarlón,
Hol bágyadt fény porzik álomba hajlón
És kazlak felett leng az őszi csipke
S hangjuk felsír: ki vitte, mondd, ki vitte?

Ki vitte el a gondtalan nyarat?

A sugárból a tiszta aranyat?
Az örmőt? Az árnyéktalan fények
Szikrázását? Mélyét a régi kéknek?
Nem látta senki. És senki se hitte.
S most szíven üt: ki vitte, mondd, ki vitte?

Ki vitte el a szép jó mámorát?

Szavak mézét, álom virágporát?
Csókok mélyét, rubinját tiszta vágynak,
A hólapot? Lelkünk homályba bágyadt
És körül leng a bú, az őszi csipke
S könnyünk bugyog: ki vitte, mondd, ki vitte?

Rumi Erzsébet

- És mibe kerül például egy női cipő?
- Nagyon sokba, Péter.
- Mégis...
- Tizenhat pengőbe. De az már nagyon szép...
- És elég tartós is?
- Ó, nagyon soká eltart, Péter.
- És mi kell még egy asszonynak?
- Egyéb semmi.

Péter néhány pillanattal gondolkodott, aztán megkérdezte:

- Annuskám, elhiszed rólam, hogy le tudnék szokni a dohányzásról?
- Nem.
- De ha nagyon akarom!
- Miért akarnád?
- Csak!... És különben is, nem feltétlenül szükséges, hogy minden télen a hegyek közé utazzam... És a kutyámat is odaajándékozhatom az öcsémnek... És a tavalyi sífelszerelésem is még egészen jó, nem gondolod?
- A sífelszerelésed tökéletes... Kívánsz még valamit tőlem?
- Semmit, — felelte Péter. — Mondd, mikor indul a vonat?
- Hársz perc múlva.
- Szerencsés utat, Annuskám!...

2.

- A telefon újra csöng és most Annuska kérdezi:
- Emlékszel Péter, amikor kimentem a pályaudvarra?
- És én már ott voltam...
- És én az első pillanatban nem is vettelek észre...
- És sírtál...
- Tévedés! Én nem sírtam... Csak valami a szemembe esett, attól könnyeztem...
- Sírtál, Annuskám...
- Igen, Péter, sírtam...
- A férfi szeme csillog a boldogságtól:
- És aztán vonatra ültél...
- És te bejöttél a fülkémbe...
- És megcsókoltalak...
- És karjaimba vetted, úgy cipeltél le a kocsiból...
- Hogy nevettek az emberek!
- Mi is nevettünk, Péter. Mi is nevettünk, boldogságunkban...

- És aztán elindult a vonat, nélküled...
- És aztán feleségül vettél, Péter...
- Igen. Ma egy esztendeje éppen...
- Annuska halkán mondja:
- Gyere értem az irodába, Péter!...
- Hiszen épp erre várok!
- Igazat mondasz?
- Mint ahogy egy év előtt vártam... a telefonhívásodra...
- Két döntő telefonálás volt az életünkben, Péter.
- Úgy van, kettő... Egyszer te hívtál fel engem, egyszer én téged...
- Mint ahogy akkor ketten voltunk csak...
- Mit akarsz ezzel mondani?!
- Mert ma már... ne neved ki, Péter... ma már hárman...
- Annuskám, igaz ez?!
- Péter, mennyit eszik naponta egy gyermek?... Péter, mennyibe kerül egy pár gyermekcipő?... És az a cipőcske elég tartós, Péter?

- A férfi felujjong:
- Annuskám, végtelen boldog vagyok! Nem is mertem volna linni! Hogy is mertem volna gondolni — — —
- ...ilyen magától értetődő dologra, — kacag a telefonban az asszonyka hangja. — Mint ahogy egy évvel ezelőtt sem gondoltál egy másféle, de szintén magától értetődő dologra!
- Bocsság meg nekem, Annuskám, — mondja halkán a férfi.
- Megbocsátok — nevetett Annuska —, mert férfi vagy... De egy feltétel alatt!
- Mindent teljesítek.
- Péter, azonnal gyere értem és... és vigyél haza minket!
- Repülök! De nekem is van egy kikötésem!
- Beszélj!
- Hogy útközben megvesszük a... gyerekcipőcskét...

TARKA HISTÓRIÁK

1. ÖSZINTESÉG

Marquis de Marivault, aki XIV. Lajos hadseregének tisztje volt, a Hőchstätt melletti csatában egyik karját elvesztette. Később kihallgatáson jelent meg a versaillesi parkban, hogy a királytól valami kegyet eszközöljön ki.

— Majd meglátom, — felelte XIV. Lajos.

— Fenség, — vágott vissza önérzetesen Marivault, — ha én akkor, a hőchstätti csatában azt mondtam volna: „majd meglátom“, bizonytalán még ma is megvolna a karom.

2. ELLENVÉLEMÉNY

— Műveinek hatása büszkeséggel töltheti el az ön szívét, — mondta Voltairenek egyik tisztelője, — hiszen egész Európa az ön írásainak büvöletében él.

— Ugy vagyok az írásaimmal, mint a legtöbb férj a saját feleségével, — gúnyolódott Voltaire. — Minden férfit elragadónak találja, de a férjnek, aki jobban és egész közelről ismeri, más a véleménye.

3. LÉLEKJELLENLÉT

Savoyai Eugen hadseregének egyik fiatal hadnagya sürgős üzenettel érkezett a francia főhadiszállásra és hadarva, de annál hangosabban így szólt:

— Hol van Villars?

Villars marsall, aki ott állott, bosszankodva hallotta ezt a kérdést és így válaszolt:

— Nem valami udvariasan és tisztelettudóan hangzik így. Legalább annyit hozzáfűzhetett volna, hogy „úr“.

— Kedves marsall, — vágott vissza ötleletesen a hadnagy, — senki nem mondja úgy, hogy Hannibál úr, Caesar úr, vagy Nagy Sándor úr...

4. A KEZEK

Amikor van Dyck befejezte Anglia királynőjének portréját, a királynő alaposan megvizsgálta és tanulmányozta a mesteri alkotást. Az orckifejezést és a testtartást tökéletesnek találta, de kissé elcsodálkozott a kezek feltűnő szépségén.

— Miért festette szebbnek a kezeimet, mint amilyenek a valóságban? — kérdezte a festőművésztől.

— Mert ezektől a kezeiktől várom jutalmamat, — felelte mosolygva van Dyck.

Hímzett gyermekköténykék

Leírásuk kézimunkarovatunkban

B a b a i n g e c s k é k

K. Lányi Piroška:

Egy jelenet a filmből

Végre talált a társaság egy jó témát: az asszonyokat csepuítették. Persze, most is a keserű, rosszmájú Widmár vitte a szót:

— Hát, hogy mi mindent lát az ember, ha egy kicsit kimozdul! Most, a legutóbbi utam alkalmával, még a határ előtt beültem az étkezőkocsiba. Sörözgetés közben olvastam az újságjaimat, amikor mellettem elment valaki és különös, édeskeserű illathullám csapta meg az orromat. Önkéntelenül felnéztem és egy magas, karcos, feltűnően széptermetű fiatal nőt láttam. Az arca talán nem is volt kifejezetten szép, de volt benne valami, ami rendkívül érdekessé tette. Az az arc volt, amely tud kemény, markáns és tud nagyon lágy és vonzó is lenni. Nem csak én néztem őt... mindenki feléje fordult. Ő meg állt ott és tévóvnan nézett körül. Nyilvánvalóan helyet keresett, de már az összes asztaloknál ültek. Nem volt más választása, vagy visszamegy a fülkéjébe, vagy pedig leül valakinek az asztalához. Két-három asztalnál volt is még hely, azt hittem, hogy a hóriborgas angol miss asztalához fog ülni, de ő elment mellette és leült a kocsai végében, szemben azzal a barnaarcú férfivel, aki eddig tudomásom sem vett róla. Olyan mohón olvasta az újságját, mintha az üdvössége függött volna attól, hogy minél alaposabban kiolvassa. Még arra sem nézett fel, amikor a hölgy megkérdezte, hogy szabad-e a szemközti hely. Csak bólintott rá és olvasott tovább. Nem vagyok kíváncsi természetű, de valami arra készítetted, hogy ezt a két embert megfigyeljem. Két embert! Ugye furcsa, hogy én gondolatban már összekötöttem őket, holott a látszat azt mutatta, hogy nem is érdeklik egymást. Az asszony nyugodtan evett, a férfi újságot olvasott... mégis az volt az érzésem, hogy ez a két ember csak gépiesen csinálja azt, amit csinál, mert valójában egymással foglalkoznak. Olyanféle feszültséget éreztem közöttük, mint vihar előtt, amikor még egy levél sem mozdul, a terhes felhőkől még egyetlen csepp eső sem hull alá, még egyetlen dörrenés sem hallatszik a fekete égbolthól, de az elektromos energiákat

már ott érezzük robbanásra feszülni magunk körül.

Láttam, hogy a férfi felnéz az újságjából, láttam, hogy az asszony ráejti a villát a tányérjára, a szemük a pillanat egy századrészéig egybekapcsolódik, hogy aztán riadtan szétválva, a tányérra és az újságra meneküljenek a szemek.

A határhoz értünk. Utlevélvizsgálat következett. Vissza kellett mennem a fülkémbé. Mire újból bejöttem az étkezőkocsiba, már nem voltak ott. Az egyik svájci állomáson láttam újból őket. Kiszálltak a vonathól. A férfi lesegítette az asszonyt. Ahogy felnyúlt érte a vonat ajtaja felé, olyan volt a karja, mintha ölelésre tárulna és az asszony mozdulatában, ahogy rátámaszkodott a karjára, mintha odaadás lett volna. A hordár leszólt valamit a vonat ablakából. Az asszony visszafordult. Egyhamar nem felejttem el ezt az arcot: olyan volt, mintha fény vette volna körül... A vonatunk elindult, de láttam, amint ők megindulnak kifelé az állomásról... szorosan egymáshoz simulva, mintha nem is két órával ezelőtt látták volna legelőször egymást... — fejezte be Widmár és hosszan elgondolkozott utána.

— Ennyi az egész? — szólalt meg csalódottan Zentai, a festő. — Ugy kezdted bele, mintha legalábbis valami szenzációt akarnál elmesélni. Azt hittem, hogy valami olyasmit fogsz előtalálni, ami ismét egy adat az asszonyok komizságához... és ime lelkesen és ellágyultan elmesélsz egy regényfejezetet... Mondd, Widmár úr, nem fogsz te vénségedre novellákat írni?

No, ezen aztán mindnyájan nevetünk, mert el nem tudtuk képzelni, hogy Widmár báró mára is tudná használni az eszét, mint kávéházi szócsatákra.

— Nem... novellákat nem fogok írni, de talán tényleg a kezdődő öregség jele, hogy olyan sok gondolatot szenteltem ennek a látszólag jelentéktelen esetnek... hiszen nem volt az egész több, mint egy vasúti ismeretség, amely a szemem előtt történt... de mégis talán több volt ennél... higgyétek el, ez a kis epizód csakugyan fejezete volt egy regénynek, amelynek se elejét, se

végét nem ismerem... Egy jelenet a legérdekesebb filmből, amelynek Élet a neve. Elejétől a végéig mindenki csak a saját filmjét ismeri, a másokból csak jeleneteket látunk... Amikor ezt a két embert láttam, jutott az eszembe, milyen érdekes volna, ha egy-egy idegen élet filmje lepergene előttünk...

... ha pedig lepergett volna a film

A férfi felnézett az újságjából, az asszony abbahagyta az evést... karcos fehér ujjai szétnyitkáltak és a villa hangos csörrenéssel a tányérra esett. A férfi kezében is megzizzent az újság, talán attól, hogy az ő kemény, barna keze is megremegett egy pillanatra. Találkozott a szemük, aztán riadtan elkapták újra, az asszony evett és a férfi olvasott.

A férfi int a pincérnek:

— Bort kérek... édeset, vöröset...

A pincér hozza a bort. A férfi leteszi az újságját, kezébe veszi a palackot, ránéz az asszonyra, még akkor is néz rá, amikor tölt a poharába. A két karcos pohár a rubinpiros itallal ott áll egymás mellett a fehér abroszon... az asszony kinyújtja a kezét utána, a keze fehér, a körme rubinszínű... fehér és piros... az arca is viaszfehér, csak a száján piroslik a rúzs... egyszerre emelik ajkukhoz a poharat... isznak... végig kiisszák.

— Hová megy? — szólalt meg a férfi.

— Párizsba... és... és te?... (Ez után a te után elhallgat és megremeget keskeny ajka.)

— Én nem is tudom, hová megyek, a fontos csak az, hogy ne legyek otthon... azt hiszem, te is azért messze Párizsba...

— Nem... engem várnak.

— Várnak?

— És furcsa, az az érzésem, hogy nem fogok megérkezni oda. Már amikor elindultam, rendkívül ideges voltam és az idegességem útközben még egyre fokozódott... annyira nyugtalan voltam, nem találtam helyemet, talán azért is jöttem be az étkezőkocsiba...

— És miért ültél le éppen ide?... Másutt is volt hely, — mondta furcsán a férfi.

— Nem tudom, talán szokásból, talán nem is tudtam, mit cselekszem... de most már megyek is...

— Ne menj! Amíg nem jöttél, mindig a mi kellemetlen ügyünk járt az eszemben, a tárgyalás, a herce-hurca... az ügyvédek... Folyton ott volt a tudatom felszínén, hogy holnap lesz a... holnap kimondják... jó, hogy nem kell személyesen megjelennünk...

— Igen, én is folyton arra gondoltam és nem értem miért, de most, hogy szemtől-szembe állunk egymással, valahogy mintha eltörpülne az egész... Mintha nem is engem és téged érdekelne az a holnap tárgyalás...

— Pontosan így vagyok veled én is... pedig ez érthetetlen, mert hiszen mi ketten egymás számára voltaképpen élő memento volnánk... és mégis... Most mindazt, ami közben volt, elfelejtettem és csak az asszonyt látom benned... Te Viola... te még szebb vagy, mint azelőtt... azt hiszem, egy ideig vak voltam és nem láttam ezt... Ostoba voltam Viola és most, hogy így látlak szemtől-szembe...

— Hagyd, Viktor... ostobaság volna megütni ezt a hangot... Vége és én azért megyek Párizsba, hogy új életet kezdjek.

— Férjhez mégy?

— Még nem... de...

Ez a de, ez az abbamaradt mondat valahogy ott maradt kettőjük között a levegőben, mindkettőnek mozgott az ajka, mintha mondani akartak valamit... de hallgattak és körülöttük is csend volt. Az étkezőkocsi is kiürült már, csak egyik pincér hóbiskolt a spanyolfal mögött.

Az asszony felállt... Fogta kesztyűjét, retiküljét... Tétován ránézett a férfire, de ezúttal sem tudta, mit mondjon. Mentek együtt az asszony fülkéje felé...

Egigéző havasok között rohogott a vonat. Smaragdzöld hegyipatak zuhogott alá a hasadékokban... smaragdzöld hegyhátak és feketezöld fenyesek váltogatták egymást...

— Örökre...?!

— Eh... Nevetéses... Nem szeretem ezt a szót, hogy örökre... Nézz ki Viola... tíz évvel ezelőtt erre jártunk...

— Nászút... kis tirol falucska... ejnye, hogy is hívják?

— Nem tudom... nem jut eszembe a neve... de azt hiszem, éppen azon a vidéken járunk... Emlékszel arra a kis fogadóra... Milyen nehezen jöttél el onnét... minden képet, minden tárgyat megsimogattál...

— Igen... ahol én járok, úgy érzem, hogy mindenütt marad belőlem egy darab és néha honvágyat érzek, hogy elmenjek és megkeressem...

— Szép gondolat... hátha tényleg így is van... hátha csakugyan ott maradt valami belőlünk abban a kis tirol fogadóban... ott, abban a meszeltfalú szobában, a fekete madonna alatt, a magaslábú ágyak és a kis rózsafa-asztal körül.

— Érdekes... te megérted ezt, Viktor? Milyen furcsa... én azt hittem, hogy te sokkal exactabb vagy, semhogy ilyesmit átérezni tudj... te kemény vagy, józan... Mindig azt hittem, hogy neked csak agyad van... én ilyen ostobaságokról sohasem mertem beszélni addig, amíg...

— Különös... én meg azt hittem, hogy téged nem érdekel más, csak a toalették, a zsúrok, a brids... a színház...

— Furcsa... ha tudnád, hogy csak menekültem mindehhez... mert magamra hagytál.

— Magadra hagytalak?... Hogyan mondhatod ezt?... Hűségesebb nem lehet férj nálammal... En más asszonyt nem öleltem, amióta téged ismerlek...

— Mégis magamra hagytál... az öleléseknél, a esőködnél néha egy kedves, gyengéd szavad boldogabbá tett volna... Mindvégig úgy éreztem, hogy csak játékszer vagyok a számodra... a lelked bezárkózott előlem... azt hittem, hogy nincs is lelked...

— Furcsa... valahogy én is azt hittem rólad... hát lehet ez? Két ember... él tíz évig egymás mellett és nem ismernek egymást? Te... én azt hiszem, ez küszködő, nyomorult emberek között nem fordulhat elő, akik együtt küzdenek, együtt szenvednek... nekünk gazdagoknak nehezebb boldognak lennünk... A vagyon, a szórakozások, a pénz utáni hajszja, a társasági élet közeink állt... Te Viola, ha... ha mi ott maradhattunk volna abban a tirol faluban... azt hiszem, nem lenne holnap főtárgyalás...

Most lassított a vonat... valaki a folyosón mondott egy nevet...

— Pitterdorf...

— Te Viola... ez az... ez volt az... Te, gyere, szálljunk ki, menjünk el abba a kis fogadóba... a fekete Máriás szobába...

— De... de... Párizs...

A férfi nem hallgatott rá, hordárért kiabált... az ablakon adogatta le a csomagokat. Leugrott, felnyújtotta a karját... olyan volt ez a mozdulat, mintha izmos karja előlére tárult volna és mintha beleegyezés lett volna abban a könnyű mozdulathban, ahogy rátámaszkodott az asszony...

— Azt a szobát kérem... amelyikben egy fekete Mária van a falon és egy kicsi rózsafa asztal...

— Ja... ja, mein Herr... a rózsafa asztal, az megvan... a feleségem nagymamájáé volt... egy angol lady mindenáron meg akarta venni, de nem adjuk, szerencsét hoz, akinek a szobájába betesszük, az mind visszajön... Sehen Sie... Sie sind auch...

— Igen... igen... és a fekete Mária?

— Ah... az szép lett azóta, járt itt egy olasz festő tavaly, aztán nem tudott fizetni, hát mondta a Mutter, hadd csak öregem, ne csukasd le, mit veszel meg rajta?... Inkább festesd át vele a fekete Máriát... Hát aztán átfestette. Majd meglátja Gnefrau, milyen szép lett, egész ujjaszületett... — fecsge az öreg és már nyitotta is ki a szobát, a meszeltfalú szobát, az egymasmellé állított magaslábú ágyakkal, a rózsafa asztallal, amely szerencsét hoz és Máriával, aki az éhenkórász olasz festő esetje alatt ujjaszületett...

A MUL Kézimunkaboltja (VI, Teréz-körút 6. sz.) szívesen várja lapunk kedves előfizetőit

Toperczer Ákosné orsz. képviselő beszél a Zrinyi Ilonák és Dobó Katicák utódainak feladatairól

Valamikor romantikus szívvel emlegettük a «gyenge nőt», ma már túl vagyunk a dolgozó nőn is, sőt ott tartunk, hogy a legújabb honvédelmi javaslat szerint a nők tizenhatéves kortól egészen hetvenéves korig hadikötelesek, tehát ők is résztvesznek a totális háborúban, épp úgy, mint a férfiak. Ennek a kérdésnek az időszerűségéről beszélgettünk a magyar nőmozgalom egyik kitűnő vezérével, Toperczer Ákosné országgyűlési képviselővel.

— Hogy látja ezt a kérdést méltóságod? — érdeklődünk.

— Egyrészt természetesnek tartom, mert a magyar nőknek van történelme a magyar hadsereg történetében. Am az, hogy csupán egyszakaszos kerettörvény rendelkezik a nőkre vonatkozóan, egyben jó és egyben rossz oldalt is jelent. Jó az, hogy miután a honvédelmi miniszter rendeletileg fogja szabályozni a nők kötelezettségeit, van idő az átgondolásra, viszont nagy hátrány, hogy sejtelmünk sincs, milyen honvédelmi szolgálatot végeznek majd a nők. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy a nőket mindig meg kell hallgatni a nőkre vonatkozó rendelkezések hozatalánál, mert egy férfi magában nem tudja egyedül megítélni a női lelket, a női gondolkozást.

— Hogyan gondolja méltóságos asszony a nők meghallgatását?

— Látja, épp ez a probléma lényege. Én átadtam egy javaslatot a miniszterelnök úrnak, hogy állítsák fel az Országos Nővédő Tanácsot, amelyben résztvennének az összes foglalkozási ágak női képviselői, a női mozgalmak irányítói s ez a nők egyetemes érdekeit képviselő szervezet adna véleményt a mindenkori kormányoknak és egyben betöltené azt a szerepet is, hogy irányított politikát lehessen belevinni a dolgozó nők életébe. Ma ugyan van rengeteg női szervezet, amely kitűnően működik, de egy országos, egységes érdek-képviselet nincsen, amely kellő súllyal hallatná szavát.

— Amennyiben a honvédelmi miniszteri rendelet kiadása előtt meghallgatnák, milyen szempontjai lennének a nők honvédelmi kötelezettségeit illetően? — adjuk fel a további kérdést.

Gobelin szentkép.

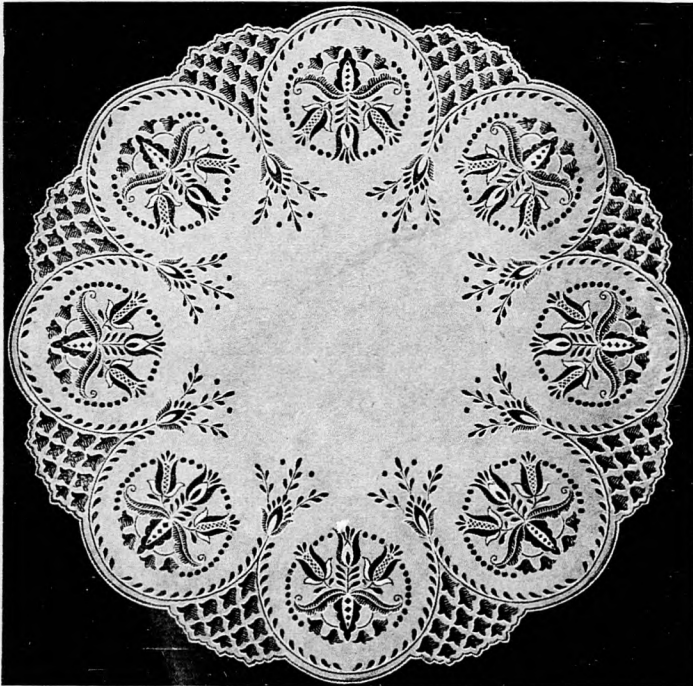
— Erre a Zrinyi Ilonák és Dobó Katicák helyzetével válaszolok. Egy veszélyeztetett várba, ahol bent állott a nagyszámú török, illetve német sereg, s fent egy maroknyi védőőrség, az asszonyok ott dolgoztak férjeik mellett s mindent elkövettek, hogy a várat megmentésük, de otthon voltak, otthonról mentek és otthonról intézték el ezt a védőmunkát, tehát az otthon védelme nem szűnt meg, akkor sem, mikor a sáncokban állottak férjeik, testvéreik, vagy apáik oldalán. Aztán megjelöli a történelmi típus azt is, hogy amikor a férj távol volt, akkor a várúrtnő, Zrinyi Ilona járta végig a bástyákat. De megint csak a saját várában járta végig azokat, nem pedig kivezényelve egy várba, nem tudom hol. En arra kértem az illetékes miniszter urat, hogy amikor a nőket kötelező munkaszolgálatra kirendelik, akkor ne szakítsák ki őket az otthon védelmező hatása alól, hanem még akkor is, ha a férj távol van a háborúban, otthon legyenek s hogy azt a tanfolyamot is, amelyet el akarnak végeztetni a feleségekkel és a fiatal lányokkal, az otthonhoz közel végeztessék.

Élénken folytatja:

— Itt van például a Cserkészlányok Szövetsége. Nyáron munkatáborot alapítottak és kimentek dolgozni. Gyönyörű volt és a falu boldog volt. De egy cserkészvezető nő felügyelete mellett mentek ki a faluba s az volt az ő védelmező szárnyuk, ő volt az, akinek parancsszavára mindent megtettek, akihez mindig visszatértek, aki mint a tyúk a csirkéit, maga köré gyűjtötte a fiatal lányokat és védelemben részesítette őket. Tehát a nőket zárt testületekben kell tartani, ahol csak nők vannak, éppúgy, mint ahogy ezt a Vörös Keressznel is látjuk.

Elgondolkozik:

— Szükség van az Országos Nővédő Tanács felállítására, mert rengeteg az elintézetlen kérdés. Az ápolónő-ügyben valóságos dzsungel van. Nincs se kvalifikáció, se rangsor, se nyugdíj, se semmi.

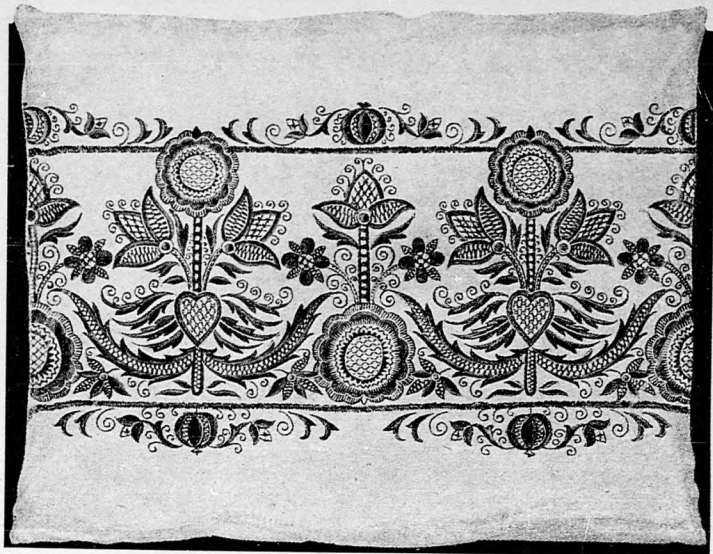

Magyaros mintájú miliő. Leírása kézimunkarovatunkban.

Ezután megkérdezzük:

— Miben látja a különbséget a mai teljesen új nőgeneráció és a régi között?

— Őszinte leszek. Én értékesebbnek tartom a mai nőgenerációt, az egész fiatalokat, mert többet tanulnak és mindenáron dolgozni akarnak. Tudom, az a vád ellenük, hogy modernebbek, szeretnek kissé cifrában öltözödni, talán szabadabban szórakozni. De ne felejtjük el, hogy ehhez joguk van a mai nőknek, mert ők épp azért, hogy többet tanuljanak, komolyabban és többet dolgoznak, nagyobb igényük van az élethez, mint a régieknek volt. A mai lányok nagyobb az akciótévékenysége, mint a réginek, szeret sokat dolgozni és kollektívebben érez, belekapcsolódik a nőmozgalomba. Ne feledjük el, hogy a modernizmus alatt mindig csak a modernizmus rossz oldalát szokták elkönyvelni. Azt látjuk, hogy a mai fiatalság más, mint a régi volt és a régiek nem tudnak abba beletrödni, hogy egészen új normák szerint igazodik a fiatalság. Én azonban azt mondom, hogyha mi bevezetjük a kötelező munkaszolgálatot, akkor a modernizmusnak egy gyönyörű szép oldalát fogjuk kihasználni. Olyan lesz ez, mint mikor haladunk a hullámmal és a hullám bennünket olyan helyre visz, amelyet el akarunk érni, nem pedig a háborgó tengerre, ahol nem tudjuk, mi lesz velünk. Világszerte legnagyobb áramlat ma a szociális probléma. Tehát a szociális gondolkodást kell, mint modernizmust, belenevelni fiataljainkba és akkor az életnek más modern kitévéseit ellensúlyozni fogja a lelkiületekben az a meglátás és megfontolás: amíg én élvezek, a másik szenved, amíg én nevetek, ő sír, ameddig én dűskállok, ő éhenhal. Ezek a szörnyű kontrasztok a szociális gondolkodásnak alapvetői és erre gondoltam akkor, amikor kértem, hogy vezessük be az iskolába a leventeintézménnyel párhuzamosan a nőkre is kiterjedő kötelező szociális munkaszolgálatot. Ezeket mondotta Toperczer Ákosné, országgyűlési képviselő, aki hisz, bízik a mai «modern» lánygenerációban... **Diószeghy Miklós**

Úri hímzésű divánpárna. Részletes leírása kézimunkarovatunkban található

A tenger postája

Néhány év előtt egy kínai utasszállító gőzöst a Jangtse-folyamon megtámadott három kalózbárka. Rövid ütközet után a kalózok elfoglalták a hajót és rabul ejtették a vagyonos utasokat, abban a reményben, hogy váltságdíjat sikerül kiereszokolniok. Az egyik matrónának, a szigorú őrzet ellenére, sikerült néhány segélytkérő sort, üvegek zárva, a folyóba dojni. Néhány óra múlva egy hadihajó kihalászta az üveget, üldözöbe vette és az egész rablóbandát elfogta.

Nagyon ritka eset azonban, hogy az ilyen tengeri posta idejében eljut rendeltetési helyére. Az üvegek ugyanis alig észrevehető hívívők. Rendszerint csak hosszú idő múlva akadnak rájuk, a hullámverés messzire elsodorja és az üzenet, a segélykérés, amit tartalmaznak, majd mindig elkésik. 62 esztendő múlt el például, amíg egy amerikai gőzös az ír partvidéken kihalászott egy ilyen üvegpóstát, amit 1837-ben hajítottak a tengerbe, Ujfundland mellett. „A hajó léket kapott” — írta a kapitány, — „huszonöt ember hiányzik. En és hét ember csónakban menekülünk. Kelet felé egy szigetet látunk. Menetsek meg minket!” A híradást 1899-ben kapták meg, mi lett addig a hajótöröttékkel? Elnyelte őket is a tenger? Az értesítés későn jött, nem lehetett segíteni.

Az Angol Tengerészeti Hivatal egy megsárgult papírdarabot őriz, amely egy titokzatos hajótragédiáról számol be. A „Callor Ou” nevű angol gőzös 1891-ben hagyta el Hull kikötőjét, hogy Grimsby Roads kikötőjébe fusson be. Két esztendőn át semmi hírt nem adott magáról. De aztán Kínai-tenger mellett, a parti homokban egy tengeri postát találtak, amelyen egy kis cédulára ezek a sorok voltak karcolva: „Aki megtalálja, vegye tudomásul, hogy a „Callor Ou”-nak nekiment egy ismeretlen gőzös és elsüllyesztte. Vigasztalják meg édesanyámat. Dawson. Több időm nincs, süllyedünk...” A sarki expedíciók alkalmával is szerepeltek ilyen üvegek zárt posták. Az Északi-sark közelében szerencsétlenül járt „Italia” nevű olasz léghajó kapitányának: Nobile-nek egy ilyen üzenetét halászták ki Svédország partjain, amelyben Nobile a katasztrófáról beszámol, de egyúttal megteszi az észrevételeket is.

Természetes, a tenger speciális postája nem mindig tragédiáról számol be. Nemrég egy angol gőzös halászköt ki egy üveget, amelyben ez az üzenet volt: „Főrbőcember vagyok, nemsokára fedélzeti tiszt leszek, 32 éves vagyok és legényember. Keressék egy csinos leányt, akinek kedve volna, hogy egy kicsit tengerész felesége legyen.” Név, otthoni lakcím és egy kis fénykép volt mellékelve. A véletlen akarta, hogy az angol hajó stewardesse a kapitányi fülkéjében meglátta ezt az érdekes üzenetet. A fénykép megnyerte a stewardess tetszését, titokban leírta a címet és sürgősen válaszolt. Rövid levélváltás következett, aztán a személyes megismerkedés és végül a — házasságkötés!

1922-ben, Thüringiában, egy vidám kompániának eszébe jutott, hogy kipróbálják, milyen a véletlen. Mindenféle viccet és derűs történetet írtak egy papírlapra, betették egy flaskóba és bedobták az egyik thüringiai folyó vizébe. Egy év múlva egy angol kapitány kihalászta az üveget az Északi-tengerből. Ennek a speciális tengeri postának sokszor tudományos céljai is vannak. Egyes nemzetek tengerészeti hivatalai a különféle tengerek vizébe ilyen flaskókat dobálnak, amelyek apró zászlórudakkal vannak ellátva, hogy könnyebben észrevehetőek legyenek. Ezek alapján állapítják meg azután a tengerek áramlásának minőségét, erejét, sebességét és irányát.

Nemrég Anglia északi partvidékén dobta a tengerbe 3550 darab flaskót, amiket olomdarabakkal egyensúlyoztak, hogy álló helyzetben ússzanak és jelzőzslócskával láttak el.

A mai napig azonban még csupán 600 ilyen üveget sikerült kihalászni.

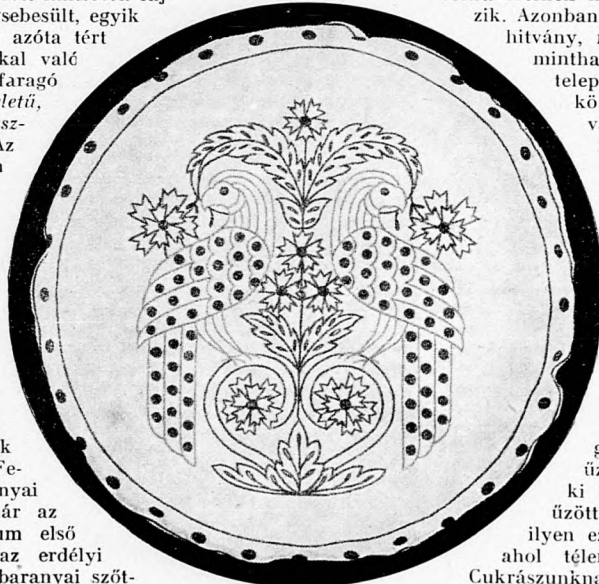

AZ ÉN MATYÓ SZOBÁM

ÍRTA: RADNAINÉ SZÖRÉDI ILONA

Elnézegetem magyar szobám virágokkal festett bútorait, leveles-gallyas himzéseit, kiülők matyóáda-padkámra és egy kicsit meg akarok feledkezni a fejünk felett csüngő mindenféle veszedelemlről. Elgondolkozom: honnan is ered ez a gyűjtemény? Honnan szívtá erejét, színét ez a sok piros virág? Honnan kerültek ide a korszokon csillogó kézkomános ágak? A magyar talajból sarjadtak, olyan asszonyaink ünneplő kedvéből, akik rajonganak a szépért. De hogy éppen idekerültek, ebben az összeválogatásban, az mégis az én szívbeli hajlamomból fakadt. A magyar himzések gyűjtésének szenvedélye nálam az élővirág nagy szeretetéből született. Nincs üdvösebb és veszélytelenebb szenvedély az ilyen gyűjtésnél. Megmentjük így a veszendőbe menő népművészet egy-egy szép példányát. Sohasem csalódunk anyagukban, öltésükben, ha csak egy kissé is értünk a kézimunkához. Nem mállanak szét egyheti hordás után, mint a szalónokban kapható francia Rodier-szövetek. A régi himzések értéke pedig mindig nő, mert sok vidéken már nem veszdőnek fáradságos kézimunkák öltögetésével, hanem inkább műselyem imprímébe öltöznek, s így nem készül «utánpótlás» a gazdagon kivarrt ingvállaknak. Ezt tudják is a gyűjtők pszichológiáját ismerő ravasz, nagybajszú, csizmás és sokrokolyás eladók és nem győzik hangoztatni: — Már alig van a faluban még két ilyen «fekető»... Eladó-barátaink elég sokan jártak hozzánk. Kezdetben feltűnt a bánatos pillantású Mihály bácsi Erdélyből, aki vontatott beszéde közben elárulja, csendes humorát s nagy jóindulattal viselkedik kezdő gyűjtők iránt. Elmagyarazza a *cserágas, csillagos, áttört, írásos és szalánvarrott himzések* fajtait. Mihály a háborúban megebesült, egyik karját nem tudja hajlítani és azóta tért át a kézimunkákkal, korszokkal való kereskedésre. Felesége ügyes faragó asszony s a jellegzetes, *hatszögletű, fényes és fekete kalotaszegi asztalokat, székeket* cifrázza. Az iparszarnoki nagy vásárokon szokott Mihály családjával reprezentálni és ott vettem tőle egy Mária Terézia-vonalú festett szekrényt, amit némi átalakítás után — konyhakredencnek használunk. A Mihály-csalódt már fényképről is felismerhettem a távolból, mert Mihály bácsi éppen úgy magánál hordja és megmutatja takaros kalotaszegi öltözékben pompázó feleségét és gyermekeit, mint másik «törzseladónk», Kúngazda Ferenc, a családi portréját baranyai ünneplőben. Kúngazdának már az apja is a Népművészeti Múzeum első szállítói közé tartozott. Fia az erdélyi kézimunkákról most áttért a baranyai szót-

tések és szőnyegszerű himzéssel ékes vászon-szoknyák árusítására. Felesége baranyai menyecske, aki igen büszke, ha egy-egy különleges darabot fedez fel számunkra. Mihályék és Kúngazdáék hozták magyar-szobám *székely párnahajjait, a falra akasztott fakult két torockói himzéseket, a régi szőrhímzésű torockói öspéldányt, kissé megcsontított állapotban, mert volt férfitulajdonosa, hogy értékesebbé tegye, bicskával lenyiszálta foszlásnak indult szélét.* (Úgy húztam ki fél évvel később Kúngazda batujából a hiányzó oldalbordát. Hiába, már az én szímatom is hibátlanul működik.) Kúngazda beszállította az *oltárterítő-*

ként elhelyezett, tyúk- vagy pávakörmenetes nehéz vászon-szoknyákat s a prémvastag, szinte súlyegységnek használható szétfejtett sejkötőket. Más retikült készítené belőlük s a szöttes ingvállakból strandtásakát, de én meghagytam őket eredeti állapotukban, szobadísznek. A mezőkövesdi Nyeste Bori néni, — ragadványnevén «*Gyujts rá, Bori*» (apjától maradt rá a név), — családi jóbarátunk. Vendégként ül be hozzánk s bontogatja fekete kendőjének épületét, amittől kutyánk vészes üvöltéssel menekül. Az ő batujából kerültek elő azok a darabok, melyek minden ismerősünket meggyőzik arról, hogy a *matyó-művészet legalább is egyenrangú más magyar vidékek művészi termékeivel*, habár nem is tekinthet vissza oly ősi eredetre. Impresszionista színeik oly festőiek, mint a *Csók* vagy *Gauguin* festmények színei. A «*belinával*» varrott gyapjúfonalas lepedőszélek a sodrott gyöngypamutos piros és kevés kékkel, sárgával élénkített darabok, klasszikus fegyelmelzettséggel rajzolva, drágábbak nekem, mint a firenzei Robbia-majolikák girlandjai. A valódi selyemszállal csillogó bornyúszájú legényingek és a «*surcok*», amelyeket mind a két nem hord, még a legelfogultabb székelypárti nézőt is meggyőzik a matyók igazáról. Többször el is látogattam hozzájuk, megnézve az «*író-asszonyokat*» otthonukban, ahol az egész család öregje, fiatalja rajzolja a virágfüzereket és bokros gallyakat. De semmivel nem vesz olcsóbb áron a fővárosi látogató, mintha Bori néni, vagy más hegyesfejdű kollégája hozná helybe. Mert a matyók is oly jó üzletemberek, mint akár a külföldi kereskedők. Tudják, hogy sokra értékelik kézimunkájukat, aki odavonatol-

zik. Azonban, ha odautazol, nem látsz annyira hitvány, nagyöltésű, rikitószínű darabot, mintha a Nemzeti Színház matyótelepén keresel «*eredeti mezőkövesdi*» himzést. A nagy mezőváros népe nem viseli azt a ruhát magán, amit a pesti ízlés tőlük megkövetel. Maguknak apró, szinte szűcsöltésű kőtevényeket varnak. Ha a filléres árut kíván tőlük az üzleti szellem, kénytelenek silány munkát forgalomba hozni. Szerencsére, hozzám nem állítanak be a kézimunkás, korcsos falusiak sem ilyen sármás darabokkal. Jól érzem magam himzéseim közt, mert szépnek tartom őket. A magyar föld, játék és keleti érzékszerezetet színes álmait érzem ki belőlük. A természetből származott városi ember kis kertje az ilyen ezer virággal befutottatot lugas, ahol télen-nyáron nyílnak a rózsák. Cukrászunknak is matyó kifutólánya van és fagyfalhozás után a kisgyerekek bámulva kukkantott be a színes világba: — Milyen piros itt minden! — Ez a kedves és primitív kiállítás magyarázza meg szobám felüdítő hangulatát. Piros a vidámság, az öröm színe és piros záporba kerül, aki belép egy ilyen magyar szoba matyó cseresznyevirágainak mosolygó kertjébe. Mennyivel szebb, mosolygóbb és meghittebb lenne a fővárosi családok élete, ha minden nagyobb lakásban akadna ilyen piros, virágos, vidám matyó-szoba. Hiszem, hogy a magyar asszonyok velem együtt éreznek ebben és ha módjuk van rá, ha anyagi helyzetük megengedi: meg is valósítják.

"HORROR VACUÍ"

Régen túlhaladtott fizikai törvény szerint: a természet gyűlöli az üres teret és azonnal megtölti — az „ürességtől való félelmében”, ez a „horror vacuú” — gázzal, vagy folyadékkal. Ez a fizikai törvény felületés megállapítás eredménye volt és ma már nem is igaz — a fizikában. Az emberi szellem és az emberi lélek azonban nem hajlandó alkalmazkodni a tudomány fejlődéséhez. Az emberi életben nagyon is fontos a „horror vacuú” és minden erőnkkel azon vagyunk, hogy legyőzzük ezt az érzést.

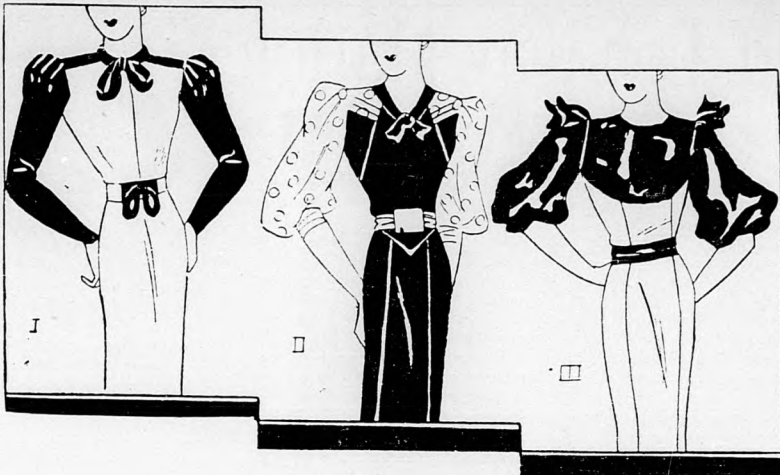
Az üres házak és üres lakások például, előtte is, utána is, borzalommal töltnek el minket. Üres üzletek üres kirakatai előtt indokolatlan undor fog el és mivel nem vagyunk olyan helyzetben, hogy ezeket az ürességeket betölthessük. Kellemetlen érzésünk addig nem múlik el, amíg tovább menve, jól felszerelt üzlet pompás és dús kirakatában nem gyönyörködhetünk.

De másféle vonatkozásban is segítségére vagyunk a természetnek és tulajdon lelkünknek. A tárgyakat egymás mellé rakjuk, a szekrényeket lakásunk falához állítjuk, sőt már úgy építjük is a szekrényeket, hogy képtelenség szabad telet találni és nem fogunk szenvedni a „horror vacuú” miatt. Az íróasztalt az ablak melletti sarokba helyezzük, stórok és papirkosár közvetlen szomszédságába. A hozzátartozó széket, ha véletlenül nem ülünk rajta, gondosan alája téljük. De még a polgári béhdőszasztal is, amely régi szokás szerint a szoba közepén foglal helyet, jól körülbarrikádozzuk a hozzátartozó székekkel és geometrikus pontossággal helyezzük a csillár alá, hogy ilymódon állítsuk helyre a szerves kapcsolatot a szoba mennyezetével. A képek se merészkednek arra, hogy szabadon lengjenek a helyiségben és valósággal hídként szolgáljanak a fal alsó és magasabb része között, amely nélkülük féltelmetes módon üres föltot alkotna. A kályhaellenzők három és hat falból állanak, hogy minél jobban betöltsék az üres teret. A központi fűtőtestek pedig, mint százalábiak, mászkálnak az ablakok alatt. Szó sem lehet üres kommodról, zongoráról stb. Csupasz felsőréseket nappalakkal, műtárgyakkal, vázákkal rakjuk tele, vagy himczert terítőkkel.

De nemcsak a tárgyakkal szemben folytatjuk a „horror vacuú” elleni örök harcot, hanem saját személyünkkel szemben is. Magányos sétáló nagyon kevés van, az ilyen ember legalább is különöncnek számít. Jobban érezzük magunkat embertársainkkal teletöltött helyiségben. A tömegben-levés kellemesebb, mint a magányosság és félőrai teljes egyedüllét némi embert az örület szelére képes sodorni. Nem jelent semmit, hogy az úgynevezett individualisták nem szeretik, sőt megvetik a tömeget. Ez a gyűlölet és megvetés inkább az ilyen emberek gyönögeségének a jele, mert csak egyedül érzik önmagukat valakinek és egyéniségük nem oly hatalmas, hogy tömegben is észre tudja venni magát.

A „horror vacuú” mindig emlékeztet egyik középiskolás élményemre. Egy napon arra kértem a tanár urat, hogy ne jeleltessem engem, mert szörnyű fejfájásom van. Ezt a választ kaptam:

— Tudja mi ez? ... Nem más, mint „horror vacuú”. Mert semmi nincs a fejében, azért fáj. Egyébként ilyen fiatal embernek még nincs szüksége fejfájásra. Nálam is csak később jelentkezett...

Az emberi természet titkai

Az íróasztalomon lévő tulipánok délben, amikor munkához ültem és a nap széles csikban hullott a szobámba, teljesen kinyitak. Most az esti lámpa árnyékában állnak és összecsuhtak szármaikat. Alszanak. Talán a sötétség miatt járadtak ki?

A tulipánlevelek kívülről nagyon érzékenyek a hőmérséklettel szemben és ez az érzékenység különös módon nyilatkozik meg. A melegben a levél belső oldala kezd valamivel erősebben nőni és kinyílik a virág. Ezzel szemben, ha hűvösebb van, a virág külső oldala nő erősebben és összecsuhtodik a virág. A tulipánok már két foknyi hőmérsékletváltozásra erősen reagálnak. Más virágoknál viszont hasonló változást okoz a világosság és a sötétség.

Ezeket a jelenségeket mindnyájan maguktól értetődőnek tekintjük, — de, mint minden természeti tüneteménél, akkor kezdődik a csoda, ha mélyebben tekintünk a jelenségekbe. A virágoknak naponként való kinyílása és összecsuhtóása ritmikus folyamat. Hasonló naponkénti ritmikus változást találunk minden élőlényél és pedig gyakrabban, mint hinnők.

Délután 6 órakor járák végig a kórtermet a betegápoló nővérek és mérik a betegek hőmérsékletét, mert a láz este felé száll a legmagasabbra. A lázmérő éjjelután 2 és 6 óra között van a legalacsonyabb. Az egészséges emberek temperatura-különbsége 1 fok. Ezt mindnyájan tudjuk, de hát mi ennek az oka? Az éjszakai pihenő a test hőmérsékletét is leszállítja? Egyszerű vizsgálat eldöntheti ezt a problémát. Ha a klinika éjszakai szolgálatot teljesítő nővére, aki nappal pihen, gondosan megméri hőmérséklet-változásait, az fogja megállapítani, hogy nála is a mélypont reggel felé, az emelkedés este felé következik be.

Hiszen akkor itt valami kozmikus erő szerepel! Talán maga a napbolygó, amely hatással van az emberre?

Az ütőer vérese, a lélekzés és a vérnyomás is hasonló tünetet mutat. Mind a három egyformán lesüllyed éjszaka és legerősebb az esti órákban.

A halálesetek viszont a leggyakoribbak éjjél és reggel 6 óra között, a legkritikábbak pedig délelőt 10 és délután 6 óra között. Még a fájdalmak se egyformák éjszaka és nappal, hanem ugyanebben a ritmusban súlyosbodnak és enyhülnek.

A legtöbb kisgyermek éjszaka születik.

Az emberi test nem dolgozik gépies egyformasággal, mint az óra, percről percre. A világmindenség ismeretlen erői gondoskodnak a test teljesítményeinek 24 óránként való változásairól.

Ha az ember Amerikába utazik, a hajó óráját mindennap 1—1 órával visszaigazítják. Ezzel az eljárással tehát a 24 órából álló nap — 25 órából fog állani. Kérdés: hogyan viselkedik ilyenkor szervezetünk és testünk ritmusa, amely rendes körülmények között a 24 órás naphoz szokott alkalmazkodni? Követi-e a megváltoztatott időt? A kísérletek beigazolták, hogy valóban ez történik: a test ritmusa ebben az esetben, az Amerikába való utazás alatt, 24 órás lesz. Minthogy ez az idő-helyesbítés az égi nap miatt történik, ez a tünet is kozmikus behatásra vezethető vissza.

Bizony, a kozmikus erők diktálta ritmust teljes pontossággal és nagyon szigorúan tartják az élőlények. A legérdekesebb bizonyítéka ennek, hogy azokat a növényeket, amelyek a természet törvényei szerint a világosságban — tehát: nappal — ébren vannak, a sötétben pedig — tehát: éjjél — alszanak, teljes lehetetlenség a laboratóriumban pihenésre kényszeríteni, ha — fordítva — nappal csinálunk sötétséget, éjjél pedig világosságot. Bizonyos, hogy ezeknek életében belső és átöröklött természeti törvények működnek és ez a viselkedésük a nappal és éjszaka kozmikus változásának természetes következménye.

Ennyi bizonyos!

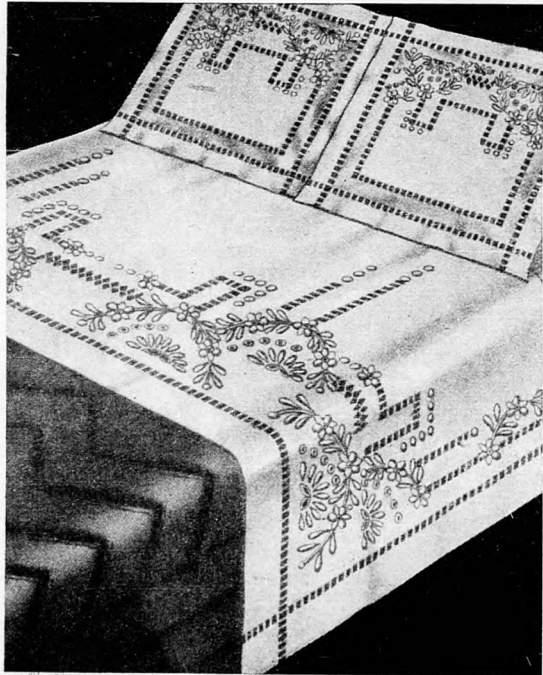
A jelenségeket látjuk és szabályszerű ritmusukat megállapíthatjuk.

De, hogy mik ezek a rejtélyes erők, azt még a tudományak eddig nem sikerült megállapítania.

Id. Lendvay Márton színészportréja

A mai Nemzeti Színháznak Népszínház-utcai oldalán, közel a bejáráthoz, újfélt felállították és újra leleplezték a XIX. század nagy amorózójának a szobrát. A szobrot 1859-ben Dunajszky szobrászművész mintázta és 1861-ben a régi Nemzeti Színház udvarán leleplezték le. A szoborból következtetve középtermetű ember lehetett, klasszikusan metszett szép arc, de mintha valami melankólia sugározna nagy szeméből... 1807 november 11-én Nagybányán született és 1858 január 29-én életének és tehetségének teljében hagyta itt a földet. Lendvay József sóházi mészáros az apja és Tang Julia az édesanyja neve. Anyja származása nézve úglátszik német lehetett, amint idegen hangzása neve is bizonyítja. A kis Marci már az anyatejével magába szívhatta a német nyelvet, mert amint mondják, már gyermekkorában is kitűnően beszélt németül. Iskoláit szülővárosában végezte. Csak hat gimnáziumot. A két utóbbi osztályt már nem járta ki. A színpad, a színészet vonzotta. Már mint hatodikos diák is részveszt műkedvelő előadásokban, a „Bánom, hogy megházasodtam” c. vígjátékban lépett először a világot jelentő deszkákra, 1827-ben egy műkedvelő előadásán. Nagy színészi hajlama már akkor megmutatkozott. Egy kedves, fiatal víg suhanékon alakított és humorával, eleven- ségével nagy tetszést aratott. Ki sejhette volna akkor, hogy ebből a fiatal, víg diákból egykor Magyarország legnagyobb hősszerelmese lesz. Ennek a műkedvelő előadásnak az eredménye adta az első lökést arra, hogy tanulmányait félben hagyva 1828-ban elszőkjön hazulról és a Fehér-féle színtársulathoz szerződjön. A kezdet nehézségei azért mégsem riaszták el a rögs pályától. Ő ugyan egészen másképpen képzelte el a színészetet. Azt hitte, hogy elég, ha a színpadon eljátssza a rábizott szerepeket, ezzel már mindennek eleget tett. Nem gondolt arra, hogy milyen rögs útjai vannak ennek a nehéz pályának. Bizony, eleinte különösen nagyon rosszul sikerül minden. A legtragikusabb viszonyok között tengődik... A társulat direktorát egyáltalán nem érdekelte, hogy a tagjai tulajdonképpen miből is élnek. Gázi sohasem volt. Így tehát neki sajátmagáról kellett gondoskodnia. Az ingét is ő maga mossza ki. S a folyó partján horgászva, a vízből kifogdosott halakkal táplálkozik. A családás nagyon fáj. De a színpad varázsa sokkal erősebb. Egy jó szerepnek eljátszása feledteti vele a küzdelmet,

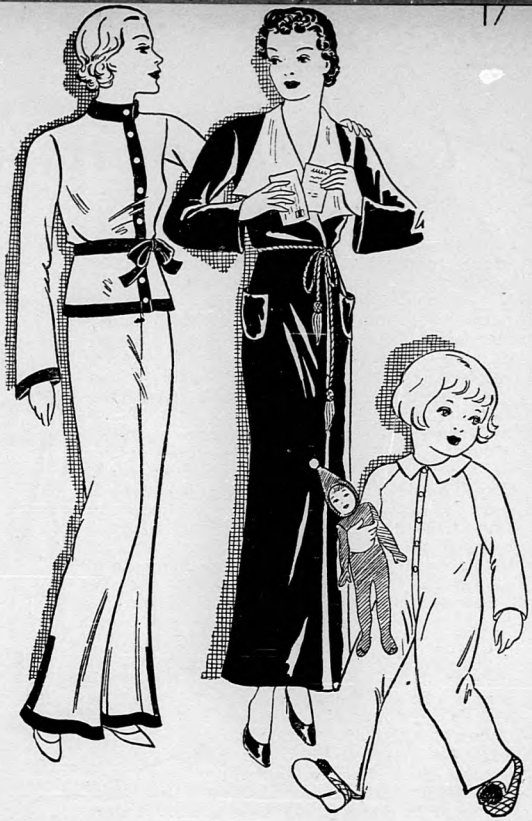
a nyomort, a kenyér-harcot. A kezdet nehézségein átküzdve magát, elhagyta a Fehér-féle színtársulatot és 1831-ben már Kolozsvárot játszik. De itt sincsen biztos megélhetése, mert a pontos gázi itt is csak fogalom! Bár tehetsége fejlődésben, sokat is játszik, de még mindig nagy a nyomor, mindig sokat kell éheznie. Kolozsvárot csak egy évig van. Nyughatatlan vége tovább hajtja, úgyhogy 1832-ben már Székesfehérvárot találkoznak vele. Most is főleg a fiatal szerepkört tölti be. Alig 22 éves, amikor megnősül 1832 december 27-én Győr városában, Hivatal Anikót, a szép hősnőt vezeti az oltárhoz. Boldogságuk bizony nem tartós. Alig néhány évig élnek együtt. Örök civódás, meg nem értés az életük. Rövidesen el is válnak. 1833-ban már Pozsonyban látjuk hősnöket. Ebben a városban, különösen akkor főleg németül beszéltek, a magyar szót olyan ritka volt, mint a fehér holló. De Pozsonyban való tartózkodása alatt mégis nagyon sokat tanult. Német társulat is van a városban. A bécsi burgszíneszek sokat járnak oda vendégszerepelni. Egyik szabad estéjén, amikor nem játszott, a Burg-színháznak Laroche nevű nagy jellemszínészét látja. És ez a nagy hatrió igen nagy hatással van rá és tehetségének fejlődésére. A pozsonyi színtársulatnál már rendszeren kapja a fizetését és ennél fogva rendezetebb is az élete. Most már könyveket is vásárolhat és pótolhatja azt, amit eddig mulasztott. De itt sem látjuk sokáig, itt sincsen maradása. Elszerződik Kassára és az 1833-as és 34-es szezonot már ott tölti Csáky gróf színházánál. Itt nagyon rosszul érzi magát. Nem méltányolják eléggé tehetségét. Igaz, hogy olyan szerepeket játszatnak vele, amelyekkel nem nagyon lehet sikert aratni. A legnagyobb baj azonban ott van, hogy Egressy Gábor, a kiváló hősszerelme a riválisa. Egressy már több éve ott játszik Kassán és ő játssza azokat a szerepeket, amelyeket tulajdonképpen Lendvaynak kellene játszania. Nem bírja sokáig ezt a mellözést és 1834-ben visszaszerződik Kolozsvárra. Itt jelenleg nincsen riválisa és a legjobb szerepeket öreá osztják. Még énekes szerepeket is játszik. Kellemes tenorhangja van és a társulatnak kiváló karmestere fejleszti ének tudását. Két év után ismét elvándorol Theszpisz kordéján és 1836-ban a budai színházban, mint opera tenorista lép fel és nagy sikerei vannak. De nyughatatlan vére továbbviszi, itt sem marad tovább egy évnél. 1837–38-ban ismét Kassán találjuk, de most már, mint a közönség ünnepelt kedvencét. Egressy Gábor, a rivális már nincsen itt, Kolozsvárra szerződött és így szerepkörének tág tere van, azokat a szerepeket játszhatja, amelyeket eddig itt nem játszhatott. A siker melléje szegődik és a közönség ünnepelt színésze lesz. Nyáron Debrecenben és Nagyváradon vendégszerepelt. 1838 tavaszán szerződik a pesti Nemzeti Színházhoz. Tehetsége most már teljesen kiforrott, sőt már el is érkezett fejlődésének csúcspontjához. A diadal teljes. A kritikák az égig magasaltják. Most már ő a Nemzeti Színháznak ünnepelt fiatal hősszerelmese. 1840-ben külföldi tanulmányútra indul. Első állomása Berlin, ahol megismerkedett Seidelmannal, a berlini „Königliches-theater” nagy jellemszínészével. Seidelmann fiatal kezdő korában nagyon nehezen beszélt, sőt dadogott. De retentő akaraterejének és szorgalmának köszönhető, hogy nemesak leszokta a dadogást, de beszédtechnikáját úgy kifejlesztette, hogy Németországnak legnagyobb beszélőszínésze lett. Mint egykor Demoszthenész, aki szintén dadogott és aki úgy segített magán, hogy apró kavicsokat helyezett a nyelve alá, hogy leszokjon a dadogásról és így lett Görögország legnagyobb szónoka. Seidelmann ugyanezt a metódust követte, ő is apró kavicsokat rakott a nyelve alá és óriási kitartással ő is leszokta a dadogást és beszédtechnikája annyira kifejlődött, hogy mint a szelvény, olyan gyorsan és érthetően tudott beszélni. Lendvayval összebarátkoztak és nagyon sokáig leveleztek is. Lendvayra nagyon hatott Seidelmannak közvetlen és finom játéka. Ő nem utánozta kiváló német kollégáját, de mindenesetre színészetének stílusa nagy hatást gyakorolt reá. A pesti Nemzeti Színház műsorára a Burgszínház műsora gyakorolt hatást. A Sturm und Drang periódusának nagy költője. Schiller Frigyes drámáit gyakran játszották a Nemzeti Színházban. Lendvaynak leghíresebb alakításai a Schiller-dramákban. Fiesco, a génuai hős, Don Carlos, ezt a szerepet különösen nagyszerűen alakította, mert szépsége, könnyedsége és közvetlen deklamálása hozzásegítették a sikerhez. A Haramiákban Moór Károly és az Armány és Szerelemben Ferdinánd voltak kimagasló alakításai. Ezeket a romantikus hősnöket tehetségének és lényének benső melegségével alakította. Annyira beleélt magát ezekbe a fiatal hősnöbbe, hogy még a színpadon kívül is úgy viselkedett, mint Schillernek a romantikus hősei. De Shakespeare sem volt idegen talaj neki, mert a Hamlet-je, Othello-ja, III. Richard-ja is gazdagította nagyszerű alakításainak sorozatát. De a magyar színműrodalomban is nagy sikereket aratott. Bánk hán, a Szökött katonában Gergely, Parlangi Janci, Kemény Simon, Dávid és Bod és társaiban is feledhetetlenülé nagy nevé. De a sors mégis csak mostoha volt hozzá! Nagy tehetségéhez kevés volt az ereje és győnge a szervezete. Azután a sok küködés és vidéki éhezés, a nagy nyomor fel is örölte ügyis gyenge testalkatát. Igaz, hogy a Nemzeti Színházban már nem nélkülözött, de a küzdelmek már nemigen tudták pótolni a gondtalan, jó évek. Sokat betegeskedett. Igaz, hogy az is hozzájárult szervezetének tönkremenéséhez, hogy nagyon beleélt magát a szerepekbe, amiket játszott és sokszor megtörtént, hogy a kulisszák között elalult. Szervi szív-baja lehetett, amiről ő maga sem tudott. Bizonyítja, hogy amikor kollégái azt mondták neki, hogy menjen az orvoshoz és vizsgálta meg magát, azt felelte, hogy arra semmi szükség nincsen, mert hi-

Díszes ágyhuzat. Leírása kézimunkarovatunkban.

szen ő nagyon jól tudja, hogy mi a betegsége. A sok vidéki nélkülözés tönkretette a gyomrát és ezt az idült betegséget már úgysem lehet meggyógyítani. 1854 január 31-én lépett fel utójára a Lowodi árva című színműben, Rochester lordot kreálta. Itt ismét annyira beleélté magát szerepébe, hogy nem tudta végigjátszani a szerepet, a második felvonás végén összeesett, nagybetegen szállították lakására. Csodálatos, dacára szervi szívbjának, mégis három évig bírta leromlott szervezete a borzasztó küzdelmet a Mors Imperátorral. 1858 január 29-én lehunyna fáradt szemét. 1861-ben a Nemzeti Színház udvarán közadakozásból szobrot emelt neki halás közönsége. Szülővárosa 1881 május 29-én emléktáblát leplezett le annak a háznak a falán, ahol a nagy színész született. Néhány évvel halála előtt egy kesergő dalt szerzett. A szobor éveig hevert valahol a Nemzeti Színház Csokonay-utcai raktárában és csak most, a Nemzeti Színház százéves fordulója alkalmából hozták fel a pincéből a napvilágra. Igazán kár, hogy a szobor emyire el van rejtve az emberi szemek előtt. Ez a nagy színész megérdemelné, hogy a szobrot odahelyezzék a Blaha Lujza-térre, ahol most Tinódi Lantos Sebestyén szobra szerénykedik.

S. Zs.

Furcsaságok, érdekességek

A VILÁG NÉGY LEGERTÉKESEBB FOGA. — Tiszta véletlen folytán fedezte fel *dr. Robert Brown* Délafrikában azt a régen kipusztult majomfajtát, amely eddig teljesen ismeretlen volt. Egy napon, furcsa kerülő úton, egy megkövesedett állkapocs, egyetlen zápfoggal, került *dr. Brown* tulajdonába. Megállapította, hogy egy eddig ismeretlen majomfajtról van szó, kutatni kezdte a lelet eredete után és kiderült, hogy annak első tulajdonosa egy iskolásfiú volt. Ez a fiú mészakórában egy megkövesedett majomfejt talált és annak egyik részét kitörte. A tudós végtelen örömeire ebből „a világ legértékesebb fogaiból” még négy darabot hordott a nadrágja zsebében, amiket nagylelkűen a természettudomány rendelkezésére bocsátott. Neki köszönhető, hogy előkerült ennek a kipusztult majomfajának majdnem teljes állkapcsa. A nagy emberszabású majmok közül való, a csimpánzok és gorillák közötti nagyságban és csodálatos módon hasonlít az emberi állkapocshoz. Ha nincs is igazá Darwin elméletének: ez a majomfajta mégis sokkal közelebb áll az emberhez, mint bármely eddig ismert és élő majomfajta.

VULKÁNKITÖRÉS ÉS MÉRGES NÖVÉNYEK. — Már *Marco Polo* beszámoló aról, hogy Kínában „olyan mérges növények találhatók, amiknek hatása alatt lehull az állatok patája, ha felfalják. A bennszülöttek azonban, akik ismerik veszélyes tulajdonságukat, óvakodnak ilyen növényeket enni.” A tudományos kutatás most már megállapította, hogy ezek a mérges növények a talajból nagymennyiségű „selenium”-ot vesznek fel, olyan fémeket, amit fotólemezek előállítására használnak. A „selenium” pedig a vulkánkitörések alkalmával kerül a levegőbe és aztán az esővel együtt hull a földre. Csak olyan vidékeken veszedelmesek az ilyen „selenium”-koncentrációk, ahol vulkánok vannak. Különösen az U. S. A. nyugati részein, ahol az állatok szintén óvakodnak az ilyen mérgezett növények élvezetétől. A „bevándorlók” azonban nem ismerik fel a veszélyt és az embereknél a „selenium”-mérgezés éppen olyan tünetekkel jár, mint a reuma.

REPÜLŐ ORVOSOK. — Svédország egyes részein, különösen a lappok földjén, a lakosság olyan nagy távolságokban lakik egymástól, hogy súlyos betegség esetében orvosi segítséget csak repülőgépek használatával kaphatnak. Ha értesítés jön, hogy valahol egy lapp életveszélyesen megbetegedett, az orvos az „Aero-ambulancia” repülőgépen megy oda. Nappal még csak könnyű megtalálni a beteg lapp sátrát, de éjszaka az útvonalat fáklyákkal kell felismerhetővé tenni. A beteget azonnal a repülőgépre viszik, mint valami mentőkocsiba, ahol azonnal első segélyben részesítik és szükség esetén, repülőgépen szállítják kórházba is.

Világtörténelmi érdekességek

A 101 ÜDVLÖVÉS. Rendkívül érdekes a története annak, miért lett éppen 101 az üdvlövés szám?

XIV. Lajos, francia király volt az, aki megparancsolta, hogy születése napján 100 lövés dördüljön el. Az egyik alkalommal azonban az történt, hogy csupán 99 lövés hangzott el. A király hallatlanul mérges lett és újabb parancsot adott ki, hogy a jövőben állandóan kézenlétben legyenek még egy tartaléklövessel.

Az egyik alkalommal aztán egy fiatal tisztt és a tartalékpátront is elsültette, szóval: 101 lövés dördült el. A király elé citalták, hogy feleljen hibájáért. A tisztt azonban azt válaszolta, hogy a tartalékpátront a király születése napja feletti örömeiben süttette el.

Az ötletes válasza annyira tejszott a királynak, hogy újabb parancsot adott ki, amely szerint az üdvlövés szám 101 legyen. Ezt a szokást azután majdnem minden ország átvette.

A KIRÁLY EGYENRUHÁJA. 1931 január 6-án, a késő esti órákban, udvari hintó állott meg Ribadeo gróf madridi palotája előtt. Egy kamarás szállt ki belőle, aki a grófnak egy egyenruhát nyújtott át, szertartásos ünnepélyességgel. Ez volt az az egyenruha, amelyet Alfons király viselt, azon a történelmi nevezetességű január 6-án.

Utoljára történt, hogy Spanyolországban lefolyt az a ceremónia, amely sok évszázados multra vezethető vissza. A szertartás eredete egy középkori legenda. Élt ugyanis valamikor régen egy spanyol király, akinek életét veszedelmes összeesküvés fenyegette. Egyik katonája megtudta, hogy a királyt éjszaka meg fogják gyilkolni. Menekülésre gondolni sem lehetett. A katona elhatározta, hogy életét áldozza fel királyáért. Magára veszi a király ruháját és este ő fog a király ágába feküdni. A király pedig meneküljön a katona egyenruhájában. Csak azt kérte tőle, hogy a király gondoskodjék árva gyermekéről.

A katonát ölték meg tehát a király helyett, a király pedig fiúgyermekét annak a férfinak, aki életét áldozta érte, grófi rangra emelte és de Ribadeo nevet adományozta neki. Egyidejűleg parancsot adott, hogy gróf Ribadeo minden egyes leszármazotjának január 6-án, tehát azon a napon, amikor a királygyilkosságnak kellett volna történnie: ünnepélyes szertartás kíséretében nyujtsák át a király egyenruháját. Ezt a tradíciót a spanyol udvari ceremónia a királyság összeomlásáig hűségesen betartotta.

Hallotta már, nagyságos asszonyom?

... A perzsa kormány szakértőket hívott Teheránba, hogy fölbecsültesse az állami kincstár tulajdonában lévő drágaköveket. Kiderült, hogy tizenhárom font smaragd fekszik a perzsa államkasszában, amelyek közül a legnagyobb darab háromszázötvenezer pengő ér. Hogy mekkora a gyöngyök értéke, hozzávetőleg is alig tudták megállapítani. Csak annyi bizonyos, hogy a legszebb gyöngyszemet négy százötvenezer pengőre taksálták. A briliánsok közt találták az európai szakértők a nagy Dar-i-nor-t (a Fény Tengerét), amely a világhírű Koh-i-nor (a Fény Hegye) párja. Ennek az ezer fényben tündöklő ékkőnek az árát egyáltalán nem tudták meghatározni. Annnyit ér, amennyit a világ leggazdagabb embere adni tud érte. Egyáltalán sajtóságos dolog, hogy bizonyos kincseknek nincs pénzben kifejezhető értékük. A Dar-i-nor-t például lehet egvmillió, de lehet tízmillió dollárra is becsülni. Attól függ, van-e ennyi pénz egy ilyen csudálatos, hideg kőért. Perzsiánál is drágább kincseket őriz India, amelynek gazdagsága volt a tulajdonképeni oka Kolumbusz Kristóf vakmerő felfedező útjának. Amde Perzsa és India minden kincs sem volt elegendő ahhoz, hogy jólétet teremtsen a népmilliók közt. Ne nézzünk hát irigy szemmel a sokkarátos briliánsok és a mesebeli gyöngyök távolkeleti világába. Az emberek boldogságát nem az üvegszekerényekben őrzött drágakövek, hanem a dolgos kezek és tevékeny lelkek vívják ki. Hagyjuk a dúsgazdag maharadzákat és szhokát, szánjuk szegény alattvalókat és legyünk megelégedve a mi szerény, de józan életmódunkkal.

... Hát azt hallotta-e, nagyságos asszony, mi történt egy derék magyar fiúval valahol a Rajna partján? Mérnöki diplomával került egy ipari városba és csakhamar állást is kapott egy nagy ipartelepen. Szorgalméért és tudásáért a felebbvalói, jó modoráért és kellemes úri külseiéért a társaságok gyorsan megkedvelték. Alig pár hónap múlva a magyar mérnök a legkapósabb vendég volt a városka úri házaiban. Különösen egy ügyvéd családja tüntette ki barátságával. Az ügyvédnek két eladóleánya volt és a mérnök mind a kettővel szemben egvformán udvariasan és szeretettel méltóan viselkedett. Egy este, amikor a kis társaság férfitagjai valamivel többet ittak a kelletténél, az ügyvéd sógora félrehívta a mérnököt a szalon egyik sarkába és így szólt hozzá:

— Nos, választott már?

— Hogy tetszik ezt érteni? — kérdezte a mérnök.

— Ugy, hogy választott-e már a sógorom két leánya között?

— De kérem... Én ilyesmire nem is gondoltam.

— Ez lehetetlen! On ma harmadszor van itt vendégségben.

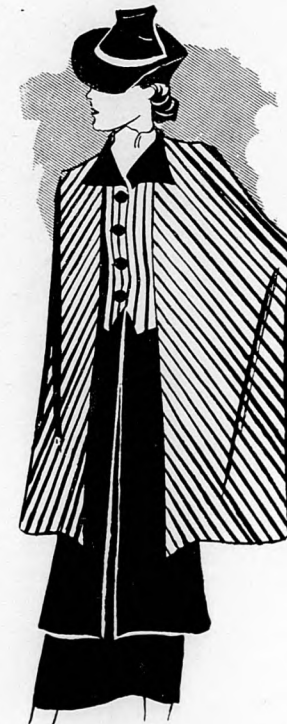
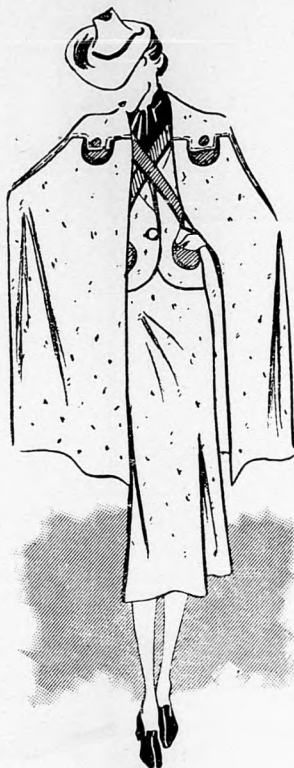
— No és?...

— Aki harmadszor is elfogad meghívást egy lányos házhoz, annak nyilatkoznia kell. Tehát: a Hilda, vagy a Herta?... Melyik tetszik önnek?

— Bocsnát, — hebegett a mérnök, — de engem igazán meglep ez a kérdés. És ha tudtam volna...

— Csak nem azt akarja ezzel mondani, hogy akkor nem fogadta volna el a meghívást?

— Azt éppen nem. De ebben az esetben nem egyedül jelentem volna meg.

— Hanem? — hangzott a sógor kérdése. — A menyasszonyommal, akit elhívtam volna — Budapestről.

Az ügyvéd sógora ettől a kijelentéstől kijáznodott. Azoknak a magyar fiúknak pedig, akik a Rajna vidékére mennek, ajánlom, ismerkedjenek meg az ottani szokásokkal, mielőtt lányos házakba harmadszor is betennék a lábukat.

... De hadd mondok el egy Budapestről elkerült híres énekesnő esetét is. Az ünnepezt művésznő óriási gázsival néhány estére a londoni nagy Operához szerződötték. Az első est sikere után egy ujdonsült argol milliomos felesége a fejébe vette, hogy a legközelebbi vacsoráiban a magyar énekesnő lesz a legfőbb attrakció. Mi az a pár font, amibe kerül?! Legalább «pukkadni fognak» irigy barátói. A művésznő hajlandónak mutatkozott néhány áriát elénekelni a fényes családi estén. Mindössze ezer fontot kért. A lord felesége készséggel megajánlotta, de egy kikötése volt.

— Kérem, — mondta a művésznőnek, — ne érte félre, amit most mondok és ne vegye rossz néven tőlem, de minálunk Angliában az a szokás, hogy a társaságbeli hölgyek és a művésznők nem ülnek egy asztalnál. Nem akarom önt ferde helyzetbe hozni, s ezért arra kérem, legyen oly szíves mindjárt az énekszámok eléneklése után a titkárom kíséretében eltávozni.

A magyar lány nem jött zavarba, sőt mosolyogva felelt:

— Hogyan? Hát nem kell ott maradnom az önök társaságában?... Miért nem mondta mindjárt? Akkor nem ezer fontot, hanem csak ötszázat kérek.

... Hát azt hallotta-e, nagyságos asszony, hogy jött Firenze és Róma közt egy elbizakodott pesti leány?... Az úgy történt, hogy papa, mama és a tizenhétéves Lili egy kupéban utaztak és valamelyik olasz állomáson felszállt egy feketekabátos, szemüveges férfi, aki nagyon szerényen elhelyezkedett a pesti utasok kupéjában és egy olasz újság olvasásába merült. Lili kisasszony nem állotta meg, hogy az idegent célba ne vegye szellemesnek vélt megjegyzéseivel, amiket csak az aszfalt nyegle népe tart annak. Az igazi úri felfogás egyszerűen arroganciának mondja. Hogy csak a legenyhébb kifejezéseket említsem, a finnyáskodó és fölényeskedő leány ilyeneket mondott:

— Nézd csak, mama, milyen ronda fülei vannak... Fogadok, hogy valami piszkos kocsmá tulajdonosa... De az is lehet, hogy facér pincér... Csak már látnám, hogy lódu... Minek tolja be az ilyen talján nimolista a képes felit!...

A mama nagyokat nevetett, a papa néhány gyanakodó pillantást lövelt az idegen felé.

Róma előtt félkelt a feketekabátos ember. A kalauz beszólt a kupéba, hogy itt kell leszállnia. Az utas kifogástalan olaszszóval beszélt a vasúttal, aztán fogta a kis kék táskáját és mielőtt elhagyta volna a kupét, elkészönt a papától, a mamától, meg Lilikétől, még pedig — kifogástalan magyarsággal. De hozzáette:

— A kisasszony persze azt hiszi, hogyha magyarul beszélek, akkor tolvajnyelven beszélek, amit érrefelé nem értenek. Téved! Csak a pesti jászok nyelven beszélek.

Modern banditák

Penészvirág volt egy nyirkos odúban, lánvirágocska az Élet ingoványán, de lett belőle a kikeleti verőfényben ékes bimbó, szép tűzes liliom. Remegő szirma boldogan reszketett a tavasz fényárjában, ám jött a férfi-gazsága, leszakította, gomblyokba tűzte, majd más virággal cserélte föl. Sírt a porban. Vonult az élet s rátaposott. De nem halt meg. A csalódás megtanította gyűlölni, a vére meg szeretni. És lett belőle hűszéves korára egy szép, ragyogó emberi fenevad.

Hallatlan szívóssággal és akaraterővel züllött fölfelé. Ott áll most az éjszakai mulató függönye mögött és a nézőket kémleli. Prédát keres, egy nagy zsákmányt, a sok kicsi után. Aki megszabadítja őt az apró pénzharcsolások napi gondjaitól, megváltja szerelmével s a becsülés és a vagyon aranytrónjára ülteni.

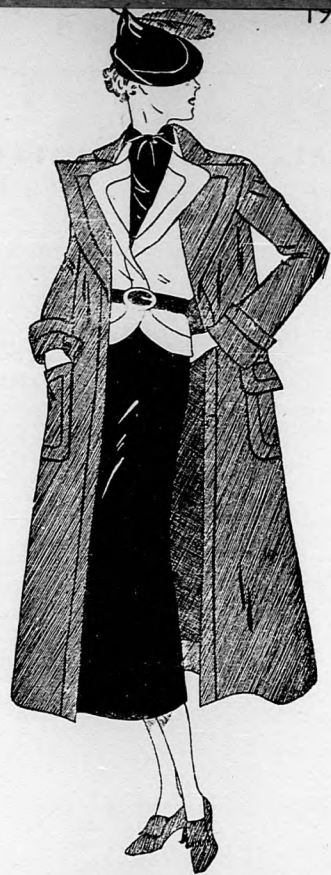
Szép, párdüctestű, ragyogó tekintetű démon: csillagot hordoz a szemén. Ez a fegyvere. Röntgen-sugár, mely a férfiszívbe lát. Élesen különböztet úr és úr között, de nála csak egy igazi úr van: a Pénz! Csak egy cél van: a Pénz! Erény, dicsősége, szerelem, hatalom és minden, ami csak értéket jelent, ebben az egyetlen szóban foglaltatik: Vagyon. A minden boldogságok elixirje. És kit illet ez? A szépet, az erőset, az elszántat, az élni akarót, aki ő, a mosolygó démon, a modern bandita.

Ott a zsákmány! Menni sem kell érte, a helyébe jön. Szép, erőteljes, magas, tiszta és romlatlan ifjú, arca még hmvas, mint a barack, ott ragyog rajta még az anyai csók. Finom modorú és művelt. Szmokingja vadonatúj. Most lép az életbe. Gazdag! A híre megelőzte. Az ő embere! És a függöny mögül az áldozatára mosolyog a modern bandita.

Csókvásár az élet. Ott ül már az asztalánál s a pezsgőspohár fölött ráemeli kékcillugos szemét. A fiú összerendezzen. Veri a vágy hipnózisa, de eszébe jut atyja intése: «Övökodj a nőtől!» Vértézi atyja bölcs tanácsa. Mi ez itt előtte? Csak egy szép játékszer. Ám elfogja gondolatát a démon s kiveti villámgyorsan az első hurokszálát: ránéz valami szelíd szemrehányó szomorúsággal s visszavonul némán, csendesen...

Mi történt? A fiú ráeszmél. Résztvét és szánalom támad benne s utána megy. Másnap már előtte térdel, drága ékszer hozott, de a nő nem fogadja el. A második hurokszál. Könnyes, lángoló, lélekszikkra vallomásban mondja el megindító élettörténetét, amiből kiviláglik, hogy ő nem olyan nő, csak korán árvaságra jutott, nyomorúsága a táncosnők kálváriás útjára sodorta, de tiszta maradt testben-lélekkben, mint a hó... és menekülni szeretne innen, csakhogynem lehet... A fiú tiszta lelkére építi föl a kelepccéjét és győz a könnyező démon, a modern bandita.

Egy szép napon aztán a meggyőzött anya szívéen keresztül az apa elé kerül az ügy: igaz, hogy táncosnő, de tisztességes lány. A fiú az apa előtt áll és bevallja, hogy nem tud nála nélkül élni. Nincs az a költő, aki szebb dithirambot és ódát mondana, mint ahogy atyja előtt esetleli szerelmese mártíri sorsát és szepőlőten tisztaságát. Az apa látja, hogy az úgynevezett részvétszerelem esete forog fenn, s letiltja keményen. A fiú öngyilkossággal fenyegetődzik és most a bandita kinyitja, megmutatja nemes és önzetlen lelkét: Inkább lemond, semhogynem megbántsa a jó szülők szívét... A slóger! A szerelemben vadított fiú egy elszánt, nagy gesztussal szétszakít minden szent szálát, ami a családjá szívéhez kötötte, s nagy, izgalmas, könnyes és fájdalmas jelenetek után ugyancsak a polgári törvények házába viszi szíve választottját... És aztán a szülői szív mindent megbocsát. A démon az anya szívébe férközik s elkápráztatja mimikri-eleganciájával s álgynögdéségével a régi jó erkölcsök tisztalelkű, hiszékeny asszonyát. Az apa szeme tisztán lát, beleöszül szenvedésébe, de hallgat: tudja, hogy a katasztrófának be kell következnie, arra készül. Hamar eljön. Maga a démon sietti. Autó, fényes háztartás, zsúrok, külföldi fürdőhelyek, szédítő toalettszámilák, flört, féltékenység, civódás, diszkrét botrány és házasságtörés. Akkor látja meg a szerencsétlen áldozat, hogy kit vett el feleségül, és sirva könyörög atyjának, hogy segítsen rajta. Nehéz! Csak a válópör segíthet, de a családjuk becsületét meg kell menteni valamiképpen. Egyezkednek. De a bandita nem akar válni, tartja még áldozatát, keményen tartja vámpir-karmában, míg egyszer aztán mosolygva, retiküljében életreszólló, gazdag végkielégítéssel kilép a válópörös ügyvéd ajtaján. Szabad a férfi! De mit ér? Megrendült a hite örökre, elromlott legszebb álma, ledől lelle bálványja, többé már nem szent előtte az örök női ideál. A bandita szíven ütötte, elesett és megsebezte lelkét a szerelem rózsatövisein. Sebek, amelyek sohasem hegednek be. Mert valahogy úgy van, hogy a férfi a jó asszonyt elfelejti, de a rosszat soha... (M. K.)

10.

Már vagy tíz perce áll a hídnál. A pillantása riadtan röpköd ide-oda; kopott fekete kalapja hátracsúszik, kezében görcsösen szorongatja a hosszonyelű ósdi napernyőt, fonnyadt kis arcára kiül a szorongás.

All, áll hígglelősen és várja remegő térdekkel, hogy egyszer csak megszakad a végtelen lánc és nem jön több autó, nem jön több villamos...

Kicsi, ijedt öregasszony a Margithídnál. Idegenül, árván. Lelke talán a végtelen rónákon jár még, vagy a hegyek közt van otthon, talán egy kicsiny falu zsindeyes házfödele alól szakadt ide s most itt áll, imbolyog gyökértelenül, hogy a szél is elfújhatná. Körülötte a pesti utca, rohanó szörnycégekkel, a vadul dübörgő villamosokkal, az alatomosan síkló autókkal. Mánikusan fél tőlük, eszelősen menekül előlük...

És most át szeretne menni. A tulsó oldalra... Nem mer. Százszor nekiindul kalapáló szívvel, százszor visszahúzódik csüggedten, reménytelenül. Nem hisz a jelzőlámpának, nem hisz a rendőrnek; hiába mutatnak szabad utat, ha valahol két utcával odébb elbődül egy autó, összerезzen és riadtan menekül vissza a hirdetőoszlophoz, ahonnan újra meg újra megkísérlí az átkelést.

All, áll az oszlop tövében, kóválygó fejjel s már sírni szeretne. Egyszer csak pöttömnyi szőke kislány áll meg mellette. Szorosan mellette, mintha hozzátartoznék. Kék virágsemét, ahogy ráemeli, sugárizik belőle a hit, a bizalom. A hangja, kicsi, vékony gyerekhangja túlsílingeli az utca vad zaját, ahogy kedves közvetlenséggel megszólítja:

— Néni kérem, tessék szíves lenni átvezetni...

És puha kis kezét feléje nyújtja.

Rábámul, kicsit értetlenül, aztán elmosolyodik.

— Én — kezdi, de ahogy ránéz a gyerekre, elakad a hangja. — Szokaszott a Mártika, — motyogja. — Lelkem gyerekek — mozdul meg a szíve és a szeme elhomályosodik.

Nem, ez az édes kicsi jószág nem csálódhatik benne. Megsimogatja a kislány haját és féltőn, óvón, anyásan átkarolja. A rég nem gyakorolt anyai mozdulat erőt, önbizalmat lop esendő testébe.

És megindul a kislánnyal, át a hídon, a tulsó oldalra.

Görnyedt kis alakja kihúzódik, reszkető lábai erőre kapnak, keményen topognak az aszfalton, szemében elszántság, bátor tűz ég. Egy pillanatra még átvilán az agyán a rémképek sora, amikkel bajlódni szokott, látja magát vérben úszva, összefőrt tagokkal a villamososneken, az autó kerekai alatt érzi a hasító fájdalmat, átéli a haldokló kínját, elspad, megtántorodik; de a következő pillanatban a kislányra esik a tekintete, aki a biztos védelem érzetében anyagi nyugalommal tipeg mellette, kis keze puhan, melegen simul az övébe és — egyszerre elműlik minden félelme, reszketése. Fölvettét fejjel ér át a tulsó oldalra, nyugodtan, könnyű szívvel, mosolyogva. Szinte büszkén lépeget, élvezi a biztonságát, mint a gyerek, aki először úszik szabadon.

A déli nap aranyugrai hullottak a terras hófehér köveire. A végtelen csöndességben csak a Rhone hullámai muzsikáltak, álmosan, egyhangúan. Aztán megkondult egy harang, talán St-Etienne városában. Ezüstös hangja zsolozsmásan zsongott a nap aranytallérainak néma pengésében.

Es Pierre de Montfleury énekelni kezdett:

— «Magyar mezőn, arany mezőn

Érik már az élet...

A végtelen égbolt alatt

Zeng a madár-ének.

Minden kalász: vén hegedű

Aranszínű húrja,

A jó Isten szél-vonóját

Hogyha végighúzza:

Dalolnak a kalászok is,

Mikor a szél fújja...

Toroczky Kató megbűvölten hallgatta. Aztán kiszaladt ajkán a fájdalmas kérdés:

— Montfleury... honnan ismeri ezt a dalt?

— Honnan? — mosolygott furcsán a férfi. — Gaston Marchand tanított meg rá.

Ő énekelte mindig. Nagyon szerette. És megkért, ha Mátravárra kerülök, énekeljem el önnek, Toroczky Kató. Mert ez a dal mindennél jobban megvallja, hogy mennyire szerette önt... hogy mennyire szereti — — —

Hirtelen halkabb lett a hangja: — Akkor elmulasztottam, vagy talán elfelejtettem... De most kipótoltam mulasztásomat. Most már tudja, hogy Gaston Marchand mennyire szerette önt... hogy mennyire — — —

Közelebb hajolt a lányhoz, megkereste piros száját és hosszú, forró, szenvedélyes csókot lehelt rá.

Aztán reszkető hangon így szólt:

— Mégis csak igaza volt az én öreg dadámnak!... Azt szokta mondani nekem: ha valaki ismeri a varázsigt, akkor a boldogság lejön a hegycsúcsok magasságából, a folyó partjára is... Így jártam én is. Úgy látszik, megtaláltam a varázsigt és most előttem van a boldogság. Nézem... látom: milyen csillogó a haja... milyen csillogó a szeme!... De nem szabad soká nézni, mert a szem könnyen belévakul...

Újra megcsókolta a karjaiban remegő leányt:

— Boldogságom!... Én édes, szerelmes boldogságom!...

★

— Az Isten szerelmére, hát ez mi? — sikoltott fel Pauline asszony, aki az ablak mellett állott.

A két férfihoz intézte ezeket a szavakat, akik éppen most végeztek a bordeauxi borral.

— Képzeljétek, Kató és Pierre karonfogva jönnek!

— Nagyon a pohár fenekére néztél, oldalbordám, — gúnyolódott Georges. — Kató és Pierre... ilyen zöldséget nem hiszünk el!

— Hát pedig — replikázott az asszony —, szent igaz, hogy Kató és Pierre karonfogva jönnek. És pedig olyan szorosan egymás mellett, mintha mindegyik attól félne, hogy a másik megszökik.

Ez már Toroczky Dénesnek is sok volt, komoly hangon így szólt:

— Kedves Pauline, úgy látszik, a borocska — — —

Nem folytathatta, mert az ajtóban megjelentek a fiatalok. Pierre de Montfleury gyöngéden maga után húzta Katót, aztán mindketten Toroczky Dénes elé állottak, aki meglepődve nézett rájuk. Kató halkán így szólt:

— Edesapám, szeretem őt... Már akkor megszerettem, amikor nálunk járt. A kastélyban... Ezért küldtem vissza a jegygyűrűt is, mert — — —

— Imádom Katót, — vágott a szavába Pierre, — legalább annyira, ahogy ő szeret engem. Biztos vagyok ebben, mióta tavasszal a kastély vendége voltam. De azt hiszem, hogy drága képe már régen élt bennem, mint valami csodálatos álom. szép reménység és tiltkos vágyakozás!

Toroczky lassan, megfontoltan mondta:

— Mindenre számítottam, de ekkora meglepetésre nem. Kedves Montfleury, az én véleményem szerint, ön még túlságosan kevésbé ismeri Katót és Kató is ön! Pauline asszony is megszólalt és védelmére kelt az első látásra való szerelemnek. Toroczky lehajította a fejét:

— Igaz, ilyesmi is megtörténhetik... Meglátni és azonnal megszeretni valakit... Ugy érezte ebben a pillanatban, hogy elsuhannak előtte Ninon Cariel táncos lábái és valahol messze egy dallamos kacagás muzsikál, amitől lázasabban ver a szíve. Rájuk nézett, a fiatalokra, akik némán váraoztak. Külsőjükben határozottan illeken egymáshoz, valószínűleg a szíveikben is. Semmit nem lehet előre tudni. De egy kis bizalmatlanság borzongott lelkében. Hiszen Pierre de Montfleury csak nemrég tért vissza hazájába. A messzi Mexikóból jött, ahol még vad-

nyugati erkölcsök és szokások uralkodnak, ahol revolvergolyó tesz pontot a nézeteltérés végére és ahol Gaston Marchand volt a bizalmas barátja. Ez pedig nem jó ajánlólevél. Kis gondolkodás után így szól tehát:

— Montfleury úr, ne érte félre az én töprengésemet, de az egész dolog kissé meglepetésszerűen ért. Már úgy belelémtem magam a gondolatba, hogy a lányom továbbra is velem marad. És most megjelenik ön és el akarja vinni ide, a Rhone partjára. Ez pedig nagyon messzi van Mátravártól!

Kató boldogan nevetett:

— Édesapám, olyan szép itt is! És te is itt lehetsz mindig, ha akarsz!

Két karjával átkulcsolta Toroczky Dénes nyakát:

— Mindenkinél jobban szeretem Pierret, édesapám. Add beleegyezésedet és engedd, hogy boldogok legyünk. Pierre úgy gondolja, hogy karácsonykor megtarthatjuk már az esküvőt...

Toroczky Dénes kénytelen volt engedni az általános kérésnek és meghosszabbította St.-Etienne-beli tartózkodását. Néhány héten nem múlik semmi. A nyilvános eljegyzés ügyis csak egy hónappal az esküvő előtt fog megtörténni. Kató álomszerű boldogságban élte napjait. Mindennap megjelent a völgyéne Dordogne-ék házában, hogy kiránduljanak a környék valamelyik szép részébe.

Egy nap Pierre jókedvűen ujságolta, hogy szokatlan dolog történt ma délelőtt. Felkereste egy szimpatikus férfi és megkérte egy filmtársaság nevében, hogy a Montfleury-kastélyban és parkban készíthessenek felvételeket.

— Az illető úr tekintélyes összeget ajánlott fel, ha az engedélyt megadom. A pénzre ugyan nincs szükségem, de a környék szegényeinek jól jönne egy kis segítség.

Kató pompásnak találta az ötletet. Már előre örült, hogy módja lesz betekinteni a filmfelvételek boszorkánykonyhájába.

— A rendező úr várja az én telefonértesítésemet, — tette még hozzá Pierre. — Tehát telefonálok.

Két nap múlva meghívta Toroczkyt és Katót Montfleurybe, mert kezdődnek a felvételek. Három autóval érkeztek a szereplők, nők és férfiak, akik részére a kastély földszintjén rendeztek be öltözőszobát. Pierre megkérdezte a rendezőt, hogy jelen lehetnek-e a felvételeknél?

— Természetesen, — hangzott a válasz. — Egy azonban fontos, hogy senki ne zavarjon minket.

Pierre a kastély bejáratánál állott, amikor egy elegáns hölgy jött arra. Bizonyára a társulat sztárja. Valamit kérdezett a rendezőtől. Ebben a pillanatban érkezett oda Kató is, az édesapjával. Feltűnt neki, hogy Pierre a hölgy megpillantásakor, akinek idegen és különös szépsége valóban feltűnő volt, észrevehetően megborzongott. Katónak kissé megfájdult a szíve. Mi ez? Féltékenység talán? Ebben a pillanatban a filmszépség heves léptekkel Pierrehez rohant és rákiáltott:

— Gaston Marchand!

Kató édesapja karjába kapaszkodott, aki próbálta megnyugtadni:

— A hasonlóság, ami nekünk is feltűnt, úgy látszik, oly erős, hogy még ezt az exotikus szépséget is megtévesztette.

Az elegáns hölgy még közelebb lépett Pierrehez és puha, dallamos spanyol nyelven, élénken beszélt hozzá. Pierre azonban a fejét rázta és sajnálkozó gesztust csinált. Aztán visszafordult, most vette csak észre Toroczkyt és Katót.

— A hölgy azt hiszi, hogy Marchand vagyok, — mosolygott, de Kató ezt a mosolyt erőltetettnek látta.

A rendező és a filmszínész az öltözőszoba felé távozott.

— Nem is rossz dolog, ha egy ilyen szépség összetéveszti az embert! — kacagott Toroczky.

— Pedig nem oly nagy a hasonlóság kettőnk között, — tiltakozott Pierre.

— Néha fel se tűnik nekem, — mondta furcsán Kató, — de néha nagyon is hangsúlyozottnak látom...

A parkban sétálgattak és várták a felvételek kezdetét. Közvetlenül a kastély mellett újra találkoztak a hollófeke té hajú művésznővel, aki most egy 17. századbeli várkisszony pompás ruhájába volt öltözve. Amikor egész a közelükbe ért, még egyszer megnézte Pierret és gyönyörű fogorát megvillogtatva, hangosan nevetett:

— Hát te pedig mégis Gaston Marchand vagy! Ismerd be! Úgysem akarok tőled semmit. Örülök, hogy látlak. Ha te nem emeltél volna ki a nyomorból, soha nem lett volna figyelmes rám egy filmigazgató. És én nem lehettem volna a világhírű Cinta Moreno, akiért verekszenek a filmtársaságok!

Most már nem spanyolul, hanem franciául beszélt. Ha rossz franciasággal is, de Kató mindent megértett és kis szívében újra fellobbant a féltékenység:

— Művésznő, megtiltom, hogy a völgyényemet, Pierre de Montfleury urat idegen névvel illesse és tegezni merje!

Cinta Moreno mosolygott:

— A kisasszony Gaston menyasszonya?... Gratulálok. Gaston jó ember, ön pedig határozottan csinos. Semmi közöm, hogy mi a mostani neve. De valamikor, Mexikóban, amikor megismerkedtünk egymással, akkor még Gaston Marchandnak hívták. Én szegény sorsjegyarúsító lány voltam és az én sorsjeggyemmel nyert húszezer pezot. Persze, akkor még én voltam a menyasszony!

— Ez a dolog nem lehet összefüggésben az én völgyényemmel! — heveskedett Kató.

Pierre megfogta a leány karját, hogy elhúzza.

A szerelem GYAKRAN JÁR FURCSA UTAKON

A szerelmes párokat az anyakönyvvezetőhöz és az oltárhoz vezető úton, a szívek dobogó muzsikáján kívül, sokszor indítják el különös véletlenek furcsa események és meglepő elhatározások. Nem lesz érdektelen, ha néhány ilyen elmesélünk.

Itt van például a derék P. Johnson története. P. Johnson matróz volt, aki hajójának fedélzetén egy emlékeztető napon kinyitott egy csomag tengerész-kétszertűt, amelyben egy kis papírdarabot talált, ami semmi szín alatt nem tartozott bele. A papíron bizonyos Molly G. arra kérte a megtalálót, hogy adjon életjelt magáról, amennyiben a szíve még szabad. P. Johnson engedelmességet a kedves felszólításnak. Két hónappal később Midland-ben volt és izgatottan kopogtatott miss Molly ajtaján. Kellemetlen meglepetés érte. Hosszabb ideig kellett várnia, amíg végre jelentkezett valaki és pedig egy túlságosan öreg külsejű hölgy. P. Johnson a hideg verejték verte ki, amikor az öreg hölgy kedvesen közölte vele, hogy ő az a bizonyos miss Molly. A kétszertűt-csomagban lévő papírlap? Igen, ő írta azt és ő tette bele, de annak már legalább negyven esztendeje.

Az elképedt, sőt megijedt Johnson-t tévally kintálta meg, de gyorsan a szomszédból áthívott egy fiatal leányt, hogy kedvesebb legyen a társaság. Három aztán összedugták a fejüket: hogyan történhetett, hogy azt a kétszertűt-dobozt nem nyitotta fel senki? Egyszeren elfogadható magyarázat az volt, hogy a hajó tartalékkészlet raktárába került. Ennél azonban sokkal fontosabb volt, hogy P. Johnson-nak nyolc nap múlva, mikor lejár a szabadság, újra hajóra kell szállania, miért is a szomszédból áthívott leányt — gyorsan eljegyezte.

A kétszertűt csomagba tett papíros mégis teljesítette hivatását, ha közben 40 évek kellett is elmúlnia.

★

Egy grönlandi hajóút előtt — jelentéktelen nemrégben a párizsi újságok — egy fiatal kutató feladta szíve hölgyének a sorsdöntő kérdést. A válasz azonban

hűvös és elutasító „nem!” volt. Dühbe gurult és megesküdött, hogy addig marad az eszkimók országában, amíg szerelmesének érzése vele szemben meg nem változik. Ezt a fogadalmat senki nem vette komolyan, de amikor a kutatók befejeztek, Emil Victor ottmaradt az eszkimók között. Barátai, akik visszatértek Párizsba, gondoskodtak arról, hogy állhatatosan magatartása minél szélesebb körben ismertté legyen. A fiatal kutató híres ember lett, akiről az újságok minden hónapban hatalmas cikkeket közöltek.

Végül meglágyult a gögös nő szíve is. Prémeket vásárolt, hajóra ült és boldogultan, de most már boldog szerelmest hazahozta, hogy megesküdjenek. A fiatal kutató 18 hónapig tartott ki az eszkimók országában.

Köztudomású, hogy egy férfi annyiszor válhat jegyet, ahányszor akar, az állam nem avatkozik bele. Egészen más az eset, ha valaki tréját üz abból, hogy szakadatlanul megnősül. (Kívétel egy balkáni ország cigányasszonya, aki két esztendő leforgása alatt 63-szor ment férjhez. A cigányok speciális törvényei megenyedik, hogy hetenként akár 5-ször közsének házasságot és el is váljanak.) Ma már Hollywood is korlátozza az efféle üzlemtételeket. A rikorid egy filmszínész tartja, aki 1 év leforgása alatt 24-szer próbált házasságot kötni, de aztán meggyűlt a baja a törvénnyel.

Természetes, hogy az ilyen gyakori házasságkötések gyakori válásokat vonnak maguk után. A válási okok között külön érdekességre tarthat számat az a belgrádi szobámester, akitől azért vált el a felesége, mert olyan szokása volt, ami tönkretette idejét. Egyébként egész rendes férfi, aki szorgalmasan dolgozott feleségéért és gyermekéért.

Csak egy fiatal korában egy vándorcirkusszal járta az országot, ahol megtanulta az „üveg-evés” nehéz művészetét! Úgy ette az üveget, mint más ember a kenyeret és hallatlanul grüüt, ha valaki óraüveget, vagy villanykörtét adott neki, mert ilyenkor alkalmá nyílt, hogy produkálja „művészetét”. Arca ragyogott, ha egy villanykörtét a fogai közé vehetett, reccseggé szétharaphatta és lenvelhette.

Szegény asszony ezt nem bírta elviselni. A bírósági ügyeskedő idees lett, amikor a „váltó-ok”-ot produkálta előtte a férj. A válást kimondták, mert a férfi kijelentette, hogy erről a szenvedélyéről, amely éveken keresztül a kenyeret jelentette számára, soha nem bírta lemondani!

A szerelmesek éveinek száma is gyakran okoz súlyos kiábrándulást, bár az igazán helyes életkort még nem sikerült megállapítani. Indiában senki nem csodálkozik az úgynevezett gyermek-házasságokon. Nemrég pedig egy 132 tavaszt látott jogosítványos természetben tett házassági ajánlatot egy amerikai dáma és a férfi nagyon megörült ennek.

Sava Bradav — jelentik az újságok — egy 106 éves török férfi, most nősült hatadszor. Új felesége 63 évvel fiatalabb. Amikor fiai ezért szemrehányást tettek neki, azt felelte:

— Elég öreg vagyok már, hogy tudjam, mit csinálók...

— Művésznő, ön összetéveszt engem valakivel. Tudnia kellene, hogy sok egy-máshoz hasonló férfi van a világon.

Cinta Moreno a fejét rázta:

— Lehet... de te mégis Gaston Marchand vagy! Akkor még pofaszakállat visel-tél, ami kissé megváltoztatja az arcot. De, ha nem akarsz Gaston Marchand lenni, azzal se törődöm. Utaink ügyis rég elváltak egymástól!

Bólintott a fejével, mint egy királynő, aki alattvalóját kegyesen elbocsátja és méltóságát teljesen folytatta útját.

Kis ideig mind a hárman hallgattak, aztán Toroczky így szólt:

— Pierre fiam, úgy szeretnék egyszer pofaszakállal látni. Mégis nagyon hasonlítasz ahhoz a szélhámoshoz.

Montfleury hangosan kacagott, de Kató megint úgy találta, hogy a kacagása erőltetett. Szóltan rosszkedvűs lett úrrá a lélkén, a kínos találkozás miatt. A filmfelvételek sem érdekelték már és a legszívesebben elment volna. Apja azonban nagyon gyönyörködött az egész spektakulumban és jókedvűen jegyezte meg:

— Veszedelmes szépség ez a mexikói nő! Marchand mindenesetre szerencsés fickó volt, ha ilyen nővel akadt dolga! Úgy látom, hogy annak a szélhámosnak a szép nők körül is hallatlan szerencséje volt!

Toroczkynek újra csak Ninon jutott az eszébe, az elragadó Ninon Cariel. Ez a Cinta Moreno ugyan szebb nála, de pillanatig se habozna, ha valaki megkérdézné, hogy a két nő közül melyik tetszik jobban? Hát van-e elragadóbb természet az egész világon, mint Ninon Cariel?

Kató titokban figyelte vőlegénye arcát, aztán hirtelen megkérdezte:

— Pierre, miért nem mondtad a művésznőnek, hogy jól ismered Gastont és hogy Gaston Marchand meghalt?

— Mert épp az ellenkezőjét értem volna el, — felelte Montfleury. — Hát nem lett volna furcsa, ha elmesélem, hogy én nem vagyok ugyan Marchand, de ismerem azt az embert és hogy Marchand halott? Egyetlen szavamot nem hitte volna el.

— Igazad van, Pierre, — helyeselt Toroczky Dénes. — Ha másként cselekszel, kellemetlen helyzetbe sodródhatna. De ha már erről beszélünk, kettőtök között a hasonlóságot egyre erősebbnek találom. Csak mintha te magasabb volnál és szélesebb vállú...

Toroczky Dénes és a leánya néhány nap múlva elutazott. A nyilvános eljegyzésre, amely négy héttel korábban lesz a karácsony első ünnepén megtartandó esküvő előtt, Pierre de Montfleury Mátravárra fog jönni.

*

Egy hete annak, hogy hazaértek.

Toroczky Dénes a dolgozószobájában üldögélt. Tekintete az antik szekrényre esett, amelynek titkos fiókjából ellopta Gaston Marchand az ékszereket. Gaston Marchandra kellett gondolnia, aztán Pierre de Montfleuryre. Mosolygott, mert pompásnak találta az ötletet, ami eszébe jutott. Az a valaki döntse el a két hasonlóságot, aki jól ismerte Gastont, sőt talán a legjobban ismerte. Pierre de Montfleury, nem sokkal az ő távozásuk előtt, Katóval együtt lefényképezette magát és annak egyik kópiája itt van. Elővette a fényképet és íróasztalára tette. Nagyon jól sikerült a kép. Levélpapírt vett ki a fiókból és az ő tiszta, irodalmi francia stílusában levelet írt Ninon Carielnek. Bevezetőnek néhány kedvességet, bókot, jókívánságot, aztán így fejezte be:

— ... A levélhez egy fényképet mellékelek. Egy férfit, akivel nemrég ismerkedtem meg. Kedves Ninon, Ön ki fogja találni, mi a célo-m ezzel. Szeretném megtudni, hogy hasonlít-e ahhoz a férfitúhoz, aki Önnek végtelen fájdalom okozott. Ha valamikor kegyeskedik engem megajándékozni néhány válaszsorával, végtelenül hálás leszek érte. Hódolatteljes kézcso-kkal, az Ön csodálója és tisztelője:
Toroczky Dénes.»

A borítékra csak annyit írt: «Párizs», mert Ninon közelebbi, pontos címét nem tudta. Bizott azonban a posta ügyességében, hogy egy ilyen népszerű táncművésznőt mégis csak meg fognak találni.

Boldogan állapította meg Toroczky Dénes egy hét elmúltával, hogy Ninon Cariel válaszelevele hamarabb jött meg, mint ahogy remélte. Igaz, hogy csak néhány sor volt. Mosolyogva kezdte olvasni a levelet. Kellemes emlékeket ébresztett szívében a papír jólismert parfümillata. A furcsa gyermekes írás és a helyes-írás hibák pedig jókedvre derítették. De a bevezető sorok olvasása után eltűnt arcáról a mosoly. Most már nincs megállás! Teljes bizonyosságot kell szereznie! Katónak mindent tisztán kell látnia, mégha büszke boldogságát összezúzza is a fájdalom! Ehhez azonban elő kell készíteni Katót és Gábort, másként nem sikerülhet a dolog.

Szobájába kérette gyermekeit és elmondta, hogy levelet írt Ninon Carielnek és a levélhez mellékelte Pierre-nek azt a fotográfiáját, amit a közös fényképből kivágott.

— Édesapám, — heveskedett Kató, — ezt a levelet nem kellett volna megírnod! Végtelenül fájt, hogy csalódnak tartod Pierret.

Toroczky vájjalt vont:

Lohr Mária (Kronfusz) **Ügytisztító - kelme-festő**
Gyár és központ: Budapest, VIII. ker., Baross-utca 85. szám

HÁROM HINDU REGE

— Edes gyermekem, hogy mit kell és mit nem kellett cselekedni, az mindig csak utólag derül ki. Mindenesetre örülök, hogy elküldtem a levelet. Itt a válasz!

Kató egyre keserűbb arccal olvasta, de amikor visszaadta, kemény nevetés szakadt le ajkáról:

— A táncművésznőt is megleévesztette az a kis hasonlóság. Ami pedig egyáltalán nem tűnt volna fel neki, ha nem hívod fel rá a figyelmét.

Most Gábor vette el a levelet és félhangosan olvasta:

— *«Tisztelt, kedves Barátom! Köszönöm, hogy életjelt adott Magáról. Most jöttem haza olaszországi körutamról és azonnal válaszolok. Azt kérdezi, hogy hasonlóságot talál-e a fényképem levő ír és ama férfi között, aki valamikor nagy bánatot okozott nekem. Ön előtt nem titok, hogy Gaston Marchand-t nagyon szerettem és jól ismertem. Azt is tudja, hogy Berlinben való találkozásunkkor kedves leánya közölte velem, hogy Gaston meghalt. És most Ön elküldte nekem Gaston fényképét. Nincs ugyan poszszakállá, ami kissé megváltoztatja az arcot, de amikor megismertem, akkor is sima volt az arca. Gaston tehát él! Írja meg, kérem, hol tartózkodik és mindent, amit csak tud róla. Egyáltalán nem gondolok arra, hogy újra meghódítsam, de érdekelne, hogyan terjedt el halála híre. Írjon mielőbb. Gaston fényképét megtartottam. Nemsokára négyheti szabadságra megyek, mert nagyon fáradt vagyok. Aztán veszek valahol a vidéken egy kis házat, ahol úgy akarok élni, távol a festék és páder, a taps és a kritika világtól, mint a nép egyszerű gyermeke.»*

Csönd volt, néhány pillanatilag senki nem beszélt.

— Nos? Mit szólna ehhez? — kérdezte aztán Toroczkay Dénes.

Kató arca halálsápadt volt:

— Úgy viselkedtek, mintha ítéletet mondanának Pierre de Montfleury felett!

— Tévedsz, Kató, — mondta Gábor. — Ebben az ügyben Gaston Marchandról van szó!

A lány kacagni próbált:

— De hisz Pierre fényképét küldte el édesapám! Vagy azzal gyanúsították Pierret, hogy ő a valóságban Gaston Marchand?! És a kis hasonlóság alapján újabb botrányt akartok provokálni?!...

Az apa együtt szenvedett a leányával. Kató titokban hetek óta sírdogált már, mint akinek egész életében boldogtalannak kell lennie. Hál' Istennek, az eljegyzési meghívókat még nem küldték szét.

Gábor megsimogatta Kató haját:

— Hidd' el, csak jót akarunk neked és nagyon kérlek, ne gördíts akadályokat. Azt javasolnám, hogy hívjuk meg a táncművésznőt. Levelében úgy is azt írja, hogy néhány hétig pihenni akar. Édesapánk jól ismeri, meghívhatja ide, ahol találkozni fog Pierre de Montfleuryvel. A többit majd meglátjuk. Pierre egy hét múlva jön az eljegyzésre, a kastélynak abban a szárnyában fog lakni, ahol Éva és én. Ninon kisasszonynak pedig a te szobád mellett adunk helyet, Kató. Ma-napság a legelőkelőbb családok is kitüntetésnek tartják, ha vendégül láthatnak egy világhírű művésznőt.

Kató nem sokáig ingadozott. Más választás ügye volt számára.

— Nem vagyok biztos, — mondta Toroczkay Dénes, — hogy Ninon Cariel elfogadja-e a meghívásunkat?

— Bizonyítsd be, édesapám, — mosolygott Gábor, — hogy diplomáciai képességekkel is rendelkezel. Elvégre édes anyád régi, híres diplomata-családból származtál!

★

A mátravári állomás néhány főnyi személyzete, a szó szoros értelmében elvesztette fejét, a rendkívüli szenzáció hatása alatt. Elvégre ebből a kis helyi érdekű vasútból nem igen száll ki mindennap olyan elegáns nő, mint Ninon Cariel.

Az állomás elöljáró önkéntelenül is kissé ferden a fejébe húzta sapkáját és igazított egyet-kettőt az egyenruháján. Azt szeretne volna, ha a művész nő észreveszi és kedvesen reá mosolyog. Milyen sikere lenne ettől a helybeli szépségeknél! A parasztnak tátva maradt a szájuk és még a legbeszédesebb asszonyok is meg-némultak, legalább pillanatokra. Az állomásai kövér vendéglősné pedig, aki azért jelent meg, hogy néhány érkező utast becsábítson a kocsmájába, mintha pillanatok alatt lefogyott volna, a hiúság és irigység következtében.

Toroczkay Dénes úgy érezte, hogy öreg szíve újra fiatalosan dobog, amikor leugrott a vonat lépcsőjéről a karsú, törekeny természetű Ninon Cariel és édesen mosolygva, feléje nyújtotta kis kezét, amelyről már korábban lehúzta a finom kesztyűjét. A férfi számára ez a viszontlátás sokkal nagyobb boldogságot jelentett, mint ahogy képzelte. Amikor pedig Ninonnal együtt az autóban ült, boldogsága még csak fokozódott, mert a világhírű művész nő elragadónak találta a gyönyörű tájat, amerre a kocsis elsuhan. A késő őszi délutáni napsütésében valóban meszeszerűen szép volt minden.

— Monsieur Toroczkay, — mosolygott Ninon, — nagyon köszönöm kedves meghívását. Es úgy érzem, hogy pompásan fogom szabadságomat tölteni a mátravári kastélyban.

Nem folytatta, mert eszébe jutott, hogy meghívása valószínűleg egészen más célból történt.

Gábor és a felesége lelkes örömmel fogadták a kedves vendéget. Kató csak az elő-

1.

A KOLDUS

Akbar császár előtt — akit jámborsága miatt „Isten árnyéká“-nak neveztek alattvalói — megjelent egy kolduló barát, hogy alamizsnát kérjen.

Történetesen akkor érkezett a palotába, amikor a császárt imádkozásba elmerülten találta. Letérdelt tehát hangtalanul ő is az imaterem ajtaja mellett, hogy megvárja, amíg a császár befejezi ájtatoságát.

És ekkor hallotta, hogy Akbar császár, akinek birodalma nagyobb és hatalmasabb volt, mint India bármelyik császáráé, így imádkozott az Istenhez:

— Uram, ajándékozzál meg engem több hatalommal, nagyobb országgal és több gazdagsággal!

Ezt hallván, a kolduló barát észrevétlenül el akart tűnni. Akbar császár azonban, aki épp befejezte ájtatoskodását, észrevette őt, hirtelen felállt és megkérdezte: — Azért jöttél, hogy beszélj velem. És most mégis egyetlen szó nélkül el akarsz menni?

— Uram — válaszolta a barát —, azért jöttem, hogy kolduljak tőled. De épp az imént hallottam, hogy te magad is koldultál a Mindenhatónál több hatalomért, nagyobb birodalomért és nagyobb gazdagságért... Miért kolduljak én egy másik koldus előtt? Inkább a jó Istenhez fordulok, ha már koldulnom muszáj!

2.

A TIGRIS

Három férfi ballagott egy erdőben, amikor a sűrűségből előbukkan egy hatalmas tigris. Fenyegető viselkedése elárulta, hogy fel akarja falni őket.

Így szólt az egyik férfi:

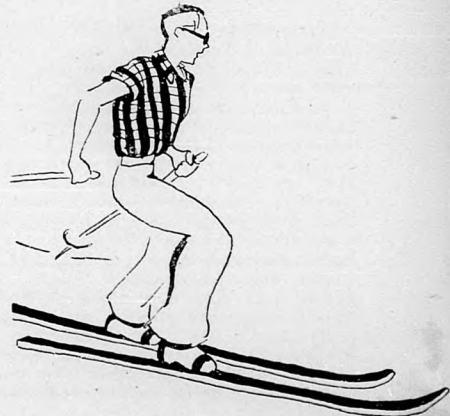
— Testvéreim, sorsunk meg van pecsételve! A halált el nem kerülhetjük, mert ez a tigris mindhármunkat széjjel fog tépni!

Így beszélt az első férfi, mert fatalista volt.

És most megszólalt a másik:

— Testvéreim, mindhármán együttesen könyörögjünk az Istenhez, a Mindenhatóhoz! Az Ő jósága meg is fog minket menteni.

Így beszélt a második férfi, mert jámbor és hívő volt.

Gobelin-hímzésű szék

És most megszólalt a harmadik: — Miért zaklassuk a jóságos Atyaúr-istent? ... Mindhárman gyorsan másszunk fel azoknak a magas fáknak a tetejére! Így beszélt a harmadik férfi, aki Istent igazán szerette.

3.

A KAMÉLEON

Két férfi látott egy kaméleont és elkezdtek egymással vitatkozni.

— Milyen szép az a piros kaméleon ott, a pálmafán! — mondta az egyik.

— Mi? Piros? — kiabálta a másik. — Nem látod, hogy kék?

Sokáig vitáztak egymással, amíg észre nem vettek egy férfit, aki kis kunyhóban lakott a pálmafa alatt. Ez a férfi már régebből ismerheti a kaméleont és meg fogja tudni mondani, hogy voltaképpen milyen a színe.

— Ugy-e, az a kaméleon ott a pálmafán, piros? — kérdezte az egyik.

— Igen — felelte a férfi —, piros.

— Hogy mondhat ilyet! — kiáltott reá a másik. — Hiszen kék!

— Persze, hogy kék, — felelte a férfi.

Jól ismerte a kaméleon természetét, tudta, hogy színét állandóan változtatja és ezért felelt mind a két férfinak „igen”-nel.

A vitakozók azonban csalódást éreztek és mind a ketten hirtelen egy véleményen voltak: nem a kaméleon színeit illetően, hanem a harmadik férfira vonatkozóan, akit egyértelműen ostobának tartottak. Ily módon megegyezésre jutván, tüstént hátrat is fordították neki és tovább már nem is gondoltak a kaméleonra.

Isten lénye mutatkozik meg a világ és élet minden megnyilatkozásában.

Éppen ezért tűnik fel nekünk, halandó embereknek, olyan sokrétű és sokszínű csodának.

Aki pedig nem tudja elhinni ezt a sokrétű és sokszínű Örök Igazságot, földi életé végéig vitatkozni fog halandó embertársaival.

csarnokban üdvözölte. Ninon azonnal észrevette, hogy a lány szeme olyan, mint ha nem is rég könnyzáró hullott volna belőle. A művész nő részére pompásan berendezett szobát jelölték ki, mellette egy kisebbet, a komornája használatára, aki azonnal kicsomagolt, hogy úrnője áttöltözködhessenek.

Valamennyien együtt teáztak meg, aztán Toroczky Dénes megkérte Ninont, hogy szenteljen neki néhány percet. A kellemesen fűtött szobában a művész nő kitűnően érezte magát. Kacagása úgy muzsikált, mint a csemetétyű.

— Sohse hittem volna, hogy valamikor is eljutok egy magyar földesúr kastélyába! Monsieur Toroczky, nem is tudja, hogy ön mennyire irigylésre méltó! Valamikor úgy éreztem, hogy csak Párizsban lehetek boldog. De most úgy vágyódom a vidék áldott csendjé és nyugalma után. A sok csavargás és szakadatlan izgalom nagyon kifárasztott.

Hirtelen elhallgatott, aztán száraz hangon így folytatta:

— És most, kedves monsieur Toroczky, mondja meg, hogy miről kíván velem beszélni? Úgy érzem, hogy az ön meglepő meghívása összefüggésben van a Marchand fényképével, amit hozzám küldött.

— Úgy van. — felelte komolyan a férfi, — az első és igazi oka valóban ez volt. De nem is képzeli, hogy milyen örömet szerzett nekem, amikor elfogadta meghívásomat. Őszintén bevallom, hogy nem tudom önt elfelejteni és végtelen boldogság számomra, hogy most, rövid időn belül, másodszer találkozunk. Nyugodtan beszélhetek így, hiszen öreg ember vagyok már ...

— Természetes, — mosolygott Ninon nyugodtan, — beszélhet így, de nem azért, mert öreg ember, hanem, mert én ... különben, a külseje után ítélve még egyáltalán nem is öreg.

Toroczky Dénes zavartan a padlóra nézett. Aztán felemelte fejét és hirtelen így szólt:

— És most hadd mesélem el mindazt, ami azzal a fényképpel van összefüggésben.

Ninon Cariel némán hallgatta végig Toroczky Kató és Pierre de Montfleury szerelmének történetét.

Aztán teljes határozottsággal kijelentette:

— A férfi személyazonossága tekintetében a leghalványabb kétségem sincs. A fényképen levő férfi épp oly biztosan Gaston Marchand, mint ahogy én Ninon Cariel vagyok. Semmit nem bizonyít, hogy az illető jól beszél magyarul. Közben megtanulhatta, hiszen született nyelvtelenség. Beszél angolul, olaszul, spanyolul, svédül, németül és oroszul. Azt hiszem, valamennyi nyelven egyformán kitűnően. A képen kissé öregebbnek látszik, de hiszen évek teltek el azóta, hogy elhagyta Párizst. Hat esztendeje már annak. Nem nagy örömmre szolgál, hogy fellépjek ellene és a szemébe vágjam, hogy hitvány és csaló. Kedves monsieur Toroczky, ez az ember valamikor nagy szomorúságot okozott nekem, hiszen oly nagyon szerettem. De most már csak gyűlölni tudom. Amikor kedves leánya tudomásomra adta, hogy Gaston Marchand meghalt, bevallom, hogy fáj a szívem. Igen, a halottért fáj a szívem, de az élot csak gyűlölni tudom. Semmi szín alatt nem szabad tehát megtörténnie, hogy az ön előkelő családjába egy ilyen közönséges szélhámos furakodjék!

Toroczky szomorúan nézett rá:

— Szegény kislányom miatt fáj nekem ez a dolog. De még mindig él bennem a remény, hogy a fénykép talán mégis tévedésbe ejtette önt. Kató legalább is biztosan számít erre, úgy hiszem ...

— En volnék a legboldogabb, — csegett őszintén Ninon hangja, — ha azt kellene mondanom, ha be kellene ismernem: igen, tévedtem, nincs szó másról, csupán két férfi hasonlóságáról! ... De ne számíton erre, kedves monsieur

Toroczky. Ez a Montfleury egész biztos nem más, mint maga Gaston Marchand!

— Rettenetes! — sóhajtott Toroczky.

Ninon mosolygott:

— Ne legyen azért szomorú.

Kedves leánya sem fog belepusztulni. Mint ahogy én sem mentem tönkre Gaston Marchand hitványsága miatt.

Vigasztalásul a férfi felé nyújtotta jobb kezét.

Toroczky Dénes ajkához vonta a finom kis kezét és megcsókolta. Ha valaki figyelte az időtartamot, kissé túl hosszúnak találta volna ezt a kézesőköket.

Lefekvés előtt Kató kisurrant szobájából, könnyű kis háziruhájában és átment Ninon Cariel lakosztályába.

A művész nő komornája azonnal bejelentette. (Folyt. köv.)

Hóry László

LEVELE

LADÁNYI DEZSÓ dr. miniszteri osztályfőnök feleségül vette szepesváraljai vitéz Toperczer Ödön ö.vegyét. Az esketési szertartást Makray Lajos prépost, országgyűlési képviselő végezte a budai Szent Anna-templomban. Tanuk voltak Dezsőffy Aurél nyug. államtitkár és Ybl Ervin miniszteri tanácsos.

ERDEKES KÜLFÖLDI VENDEGEK fordultak meg a fővárosban az elmúlt napokban. A következő, nem-ettközi viszonylatban is közzismert személyek töltöttek hosszabb, rövidebb időt Magyarországon: Deb Ray Mabasi, a bengál Bansheria radszája, Kumar Munindra, Pierre Baudoin-Eugnet franc. képviselő, Ruli olasz külügyminiszteri osztályfőnök, Ravolini olasz képviselő, Tosti és Sangiorgio miniszteri osztályigazgatók, Mustafa Adles iráni miniszter, Frederick Altenburg, a német lőtenyésztés vezetője, H. H. W. Puleine, az Angol Királyi Allatvédelmi Egyesület vezetője.

AZ ESZPERANTÓ diadalnak lehetne nevezni az alábbi hírt. Az eszperantó-tanulás révén Melich Valéria úrilány megismerkedett egy dúsgazdag madeirai földbirtokossal. Az esküvőt a budapesti portugál követségen tartották meg a napokban. De azért, — hogy a régi közmondást modernizáljuk! — nem mind házasság, ami eszperantó. Mással nem mindennyik eszperantó nyelvtelkekből lesz okvetlenül irigyelt házasság.

FURCSA LOVAGIAS ÚGY tartja igazolomban az előkelő társaságokat. Két ismert úr nyilvánosan összeerekedett. A tettesegen is sértett fél provokáltatta a másikat, aki viszont nem fogadta el a

kihívást. Erre a sértett, mintha minden a legszabályosabban ment volna, megbocsátott ellenfelének. A clouja a furcsa esetnek, hogy mindkettőjüket diszkvalifikálták.

ANDY FARKAS ma Amerika legnépszerűbb sportembere. Vagy hogy a magyar fölnek is jobban hangozzék, Farkas Andyról van szó, akiért valóságban őrvjög az Egyesült Államok sportközönsége. A fiatal magyar fiúnál rugalmasabb, ügyesebb rugby-primadonna nincs ma Amerikában. Vagyonokat kínálnak érte az egyes klubok, de washingtoni csapata a világ minden kincséért nem váltik meg dr. Farkas Géza, amerikai magyar lapszerkesztő páratlan tehetségű fiától.

ÖRSEGVÁLTÁS van mindenütt. Ennek kapcsán néhány igazán irigyelt álláscsere történik. A legfeltűnőbb állásváltóztatás a kecskeméti pénzügyigazgatóság könyvelőjéé, aki havi 2500 pengős igazgatói állást kapott egytk cukorgyárnál.

HEJJAS ISTVÁN földbirtokosnak különös ügyben kellett a napokban védekeznie. A földbirtokosnak volt egy eszes, szép komondora, amely annyira komolyan vette hivatását, hogy minden vonatot, amely gazdája birtoka mellett elment, loholva, lógó nyelvel végigkísért a birtok mellett. Egy alkalommal a dühös komondor a vonat kereké alá került. Úgy látszik, hogy kemény csontból faragták ökelmét, mert miattl a vonat halálra lépte, kisiklatta a vonatot. Képzeltető, hogy milyen pánik lett erre az utasok közt. Héjjas István földbirtokost, a komondor gazdájáért közveszélyű rongálás címén bíróság elé állították és ékesszóló védekezése ellenére 50 pengő pénzbüntetésre ítélték.

HOLOTA JÁNOS dr. érsekújvári képviselő nevét elég gyakran olvassa a közönség, de legtöbbsnyire nem tudja, hogy mit tett Holota a cseh uralom alatt. Négyszer választották meg Érsekújvár polgármesterévé és vezetése alatt Érsekújvár volt az egyetlen felvidéki város, amely 20 esztendő alatt végig magyar vezetés alatt állott. Egyik legszebb eredménye volt Holota János munkájának, hogy a meglehetősen maradi gazdákat ránevelte a belterjes gazdálkodásra és ma ezer holdas minta kajsziarackos-telep húzódik a város határában.

BARÁTUNK, a főorvos fiacskája, akinek egy-egy remek mondását meg szoktuk örökíteni hasábjainkon, újabb kedves elszólással lepte meg szigorú nevelőit. Valamelyik nap nem izlett ökelmének a korai felkelés, tehát panaszkodni kezdett, hogy beteg, mamája, ismerve fiacskája gyengéjét, nem engedte otthon maradni.

— Ha az iskolában rosszul érzed magad, akkor hazakéredkedhetsz, — mondta a gyerekeknek, abban a reményben, hogy csak a felkelés fáj neki.

A kisfiú az iskolában még a reggeli ima előtt így szólt a tanítóhoz:

— Majd tíz órakor tessék hazaengedni, mert nagyon rosszul leszek.

ÖRÖKBE FOGADTAK már mindenféle Istenteremtényét: árvát, öreget, fiatal, néget, vagy fiatal embert, de egy falu örökbefogadásáról még eddig nem hallottunk. Most kaptuk a hírt, hogy az amerikai magyarok örökbe akarják fogadni Medve községet, ahol a honvédség elős-ór kelt az cseh területre. Egyidejűleg kéri, hogy a semmit sem jelentő Medvéről változtassák a falu nevét Amerikafalvára.

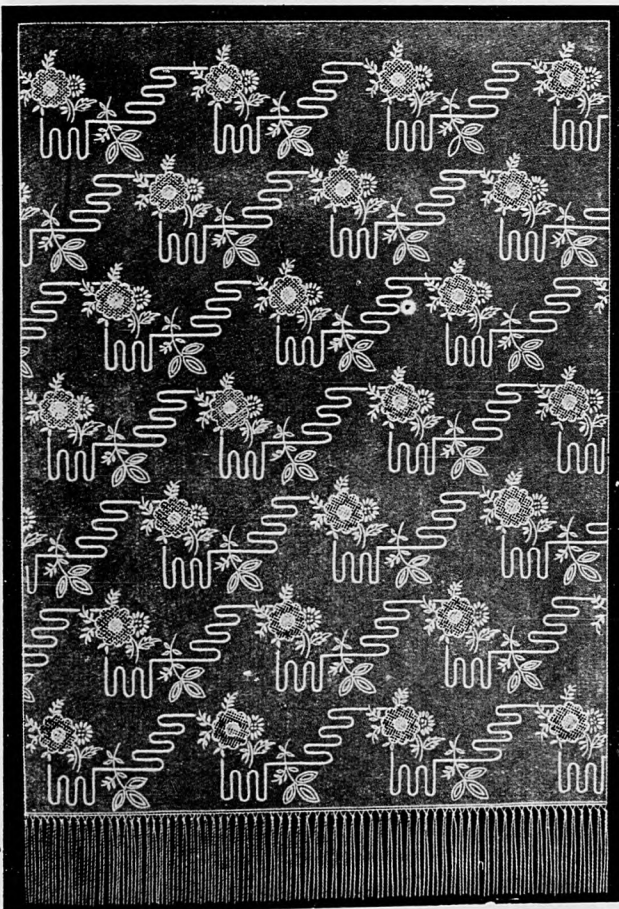
EGYIK GAZDSÁGI VÁLLALAT új vezére kötelességének éreze, hogy nagy bemutatkozó beszédet tartsa-n nagyszabású terveiről. Bár ne jutott volna eszébe! Enyhén szólva kinos feltűnést keltett szereplése, mert beszédében «Damokles kardja» helyett többször «Domonkos» kardjáról és a «fázisadó» helyett állandóan «frázisadóról» beszélt, miattl a hallgatóság kényelmetlenül feszengett a helyén.

GUNDEL KÁROLY jóvoltából egy jókedvű férfitársaság a következő fordított menüt fogyasztotta el a napokban a Gellérthézen: feketekávé, sajtós rudacsákák, apró sütemények, túrógombóc, malacpecsenye boroskáposztával kocsonyázott ponty csiki mártással és erőleves csészében. Talán érdekli a hölgyeket, ha letelezzük ezt a furcsa ebédet. Gundel Károly barátai előtt azzal mentegette magát, hogy a nyomda tévedésből megfordítva nyomtatta a menüt. Most már kénytelen ahhoz alkalmazkodni.

Ennek ellenére — a feketekávé nem volt más, mint nagyon sötét erőleves lepirított zöldszéggel, melyhez tojás kocsonyából utánzó kockacukrot kínáltak. A második fogás, apró sütemények formájában készült vegyes ízeltő volt. Alapanyaguk: halféle, rák, libamáj.

A harmadik és negyedik fogás hamisítatlan volt. A kocsonyázott ponty képeben jófajta kecskeméti barackpudingot szervíroztak puncsmártással.

A vacsorát erőleves álarcában szereplő, manapság nyugaton divatos «tisane» kamilla-tea fejezte be, amelyet a vendég kívánóságára a pincérek szívesen becséréltek valódi «fekete» levesre.

Szálbehúzással díszített tüll-szűr. Leírása kézimunkarovatunkban

Írja: Köpeczi-Boócz Lajos

Vaszary Piri . . . anyja is

— Tudom, hogy ilyen kérdés után — mondta Vaszary Piri látogatásunk alkalmával — most fellengős szavakat kellene felsorolnom „a nő legszebb hivatásáról”... „a mindent megbocsátó anyai szeretetről”... „az anyai önfeláldozásról”... hát az én esetemben minderről szó sincs. Én minden különösebb emóció nélkül és szívesen, örömmel vagyok anyja, egész egyszerűen azért, mert a természetes örömem túl, ez a helyzet engem végtelenül szórakoztat is. Hogy mikor vagyok anyja?... Mindig, amikor csak a próbám, vagy az előadások elfoglaltsága engedi. Anyai működésem már tulajdonképpen reggel kezdődik. Illetve, — most jut eszembe, hogy ez az anyai működés inkább a *kislánynomnál* kezdődik reggel, ő sokkal korábban kezdi anyai kötelességeit teljesíteni velem szemben, mint én vele szemben... mivel minden reggel *ő kelt fel engem*. Ha megúszom, hogy az öltözködésnél nem segít, akkor minden különösebb baj nélkül odarek a próbára — ha azonban elfogja a tevékenykedési láz és „*segít nekem öltözködni*”, — akkor egészen biztosan elkésem, mert ilyenkor se cipő, se ruha, se harisnya, egyszerű semmi, amit ő „*előkészít*”, nincs a helyén. Ezekről az apró incidensektől eltekintve azonban, remekül megvagyunk egymással. Tekintélem, nem mondom, nincs sok a gyerek előtt, talán éppen azért, mert minden szabad időmet vele töltöm... de viszont ezzel szemben, mondhatom magának, hogy *remek játékokat találunk ki*. Egészen új és furcsa dolgokat, amelyeket senki nem ért meg kettőnkön kívül, tehát senki sem tudja azokat játszani, — és ez a fá!... mert így *békét hagynak nekünk és nem rontják az örömeinket*. Néha annyira belemelegszünk, hogy előadásra sem akar elengedni. Már jó egynehányzszor fenyegetődött azzal, hogy majd ő intézkedik a rendőrségnél és tiltatja az előadást, *hogy én tovább maradhattak vele együtt*.

Hiába, nem kerülhetem el, fel kell adnom a szabványos kérdést:

— *Mi akar lenni ön nagysága? Bizonyára színész...?*

— Szó sincs róla. Még nem határozott véglegesen, de *vagy rajzoló, vagy festő, esetleg orvos (!)*... *egyszóval valami olyan, ahol nem kell sokat tanulni, mert ez az egyetlen, amit nem szeret.*

— *Hát akkor mi lesz, ha szeptembertől kezdve már iskolába kell járnia?*

— *Ő már azt is szépen kitervelte. Elhatározta, hogy én fogok helyette iskolába menni. Térdén csúszva, hogy kisebnek látszódom és kinaszkírozom magam elemistának. Én tanulok meg mindent helyette és ezalatt ő lesz otthon az anyja. Egyszóval, színész nő semmiesetre sem lesz, mert látja, hogy nekem mennyit kell tanulni. Ezek az én tanulási periódusaim, különben a legnehezebb idők számomra is és számára is. Hogy békét hagyjon, ilyenkor meg kell engednem, hogy festhet amennyit csak akar. Egy izben, mikor egy nehezebb szerep tanulásába túlságosan elmélyedtem, ezzel az engedéllyemmel olyan alaposan visszaélt, úgy összefestette a*

lakást, falakat, padlót, ajtókat, mindent, hogy végül is el kellett költöznünk.

— *Ha már ennél a témánál vagyunk, mi a véleménye a gyermeknevelésnek arról a módjáról, amely szerint verés nélkül nem lehet tökéletesen gyermeket nevelni?*

— Mint minden a világban, ez is individuális. Én sohasem verem meg a kislányomat, mert erre „*nekünk*” nincs szükségünk. Mi úgy is megértjük egymást. Viszont minket gyermek-korunkban nagyon sokszor megverték és be kell látnom, hogy okos. Határozottan megérdemeltük, még talán többet is, mint amennyit kaptunk. De itt talán hagyjuk abba a témát, mert általános vélemény családunkban az, hogy félre nevelme a gyermekeket. Ez különösen karácsonykor válik nyilvánvalóvá, amikor a kislányom kisasszonya szabad-ságra megy. Visszatérése után rendszerint *nem ismer rá neveltjére és kezdteti elől-ről az egész nevelést*. Az az egy-két hét, amit mi kisasszony nélkül együtt töltünk, az éppen elegendő ahhoz, hogy tökéletesen megismerítsék minden addigi úgynevezett nevelési eredményt.

— *Jelenleg mivel foglalkozik ön nagysága?*

— Mostanában verseket ír. Egyáltalán nem rimelnek, de viszont nagyon érdekes versek. Nekem legalább határozottan tetszenek. Nem!... Szindarabírással nem foglalkozik, de hónapok óta ajánl János hátyámnak egy darabot, amelyet ha Jani megírna, véleménye szerint a legnagyobb siker lenne a szezóban. Ebben a darabban *én egy rossz fűt játszánék*, aki kinyitja a vízesaport és a víz elárasztja az egész lakást. Rettenő nagykot szokott nevetni, mikor ezt a témát Janinak előadja és rá akarja beszélni, hogy írja meg. Még nem tudom, mi a véleménye Janinak a dologról... Lehet, hogy megírja!

Bizonyára érdekli, hogy . . .

...a Nemzeti Színházban párhuzamos próbák folynak Kleist Amphitryon-jából, amelyet legutóbb az UFA feldolgozásában láttunk az Urániában. A filmen Willi Fritsch játszotta Jupiter szerepét, a Nemzetiben ezt az érdekes kettős szerepet Lehotay Árpád játssza. Alkmené: Tökés Anna. A klasszikus görög témát tárgyaló német vígjátékot követi Dékány András és Liszt Nándor nagy érdeklődéssel várt «Ludas Matyija». A daljátékhöz Laurisín Miklós, a Zeneművészeti főiskola tanára komponált zenét és beavatottak azt mondják, hogy ez a kedves magyar daljáték igen könnyen második «János vitéz»-e lehet a magyar színpadoknak. A Liszt Nándor verseihez írt Laurisín-muzsika komoly megdöbbentés. A darab címszerepét: Ludas Matyit Jávor Pál játssza.

...a Pesti Színházban feltűnő sikert aratott... nem a darab, hanem az abban bemutatkozó új magyar drámai színész: Karády Katalin. Somersét Maugham és Zoe Akins darabja: «Az asszony és az ördög» nem egvály ügyes színpadi rutinnal felépített grand-guignol giccsnél. A két szerző részint a közönség gyenge idegeire, részint elferdült izlésére spekulál. A darab a Pesti Színház közönségének határozottan tetszik.

Nekünk nem! Mindenesetre azonban jó alkalom volt arra, hogy Karády Katalin Lady Elisabeth szerepében bemutatkozhatson.

... kedves történetet meséltek el legutóbb Tapolczay Gyuláról, a Nemzeti Színház népszerű „Tapi”-járól. A Nemzeti Színház tagjai valamilyen alkalmából kifolyólag bankettre gyűltek egybe egyik kegyelmes úr ünneplésére, előkelő budapesti étteremben. Ilyenkor az a bevett szokás, hogy a Nemzeti Színház gazdasági hivatalának egyik főtisztviselője húszpengős akontó nyugtákkal a zsebében, szintén a meghívottak között van, hogy a netalán megszorult színészek egyikét, vagy másikat, a cseh körül támadt pillanatnyi pénzzavarából kisegítse egy-egy jótékony húszpengős akontóval. „Tapi” szorult meg (mint rendszeren) és kaján pillantásokkal kezdte kerülgetni az akontó-cédulákat zsebében rejtvegett gazdasági hatalmasságot. Illető úr észrevette a fenyegető veszedelmet és már előre tiltakozva kiáltott Tapi felé:

— *Szó sem lehet róla! Neked már annyi előled van, hogy egy krajcárt sem adhatok többet.*

— *De, az Isten áldjon meg — rimánkodott Tapi — botrány lesz a dologból. Ha fizetésre kerül a sor, kiderül, hogy a cseh felére sincs fedezetem. Ne légy kegyetlen, légy tekintettel a miniszterre, aki szintén itt ül közöttünk. Csak nem fogod megengedni, hogy a miniszter asztalánál valaki cseh-botrányba keveredjen?*

— *Nem engedem magam többet megfőzni. Mért nem gondoskodik előre pénzről?*

— *aztán Tapi könyörgő tekintetét látva, jó kibúvóként hozzátette: — hát nem bánom, ha aláíratod a miniszterrel az akontó cédulát, akkor kapsz pénzt.*

A körülöttük ülők, akik hallották ezt a beszélgetést, kinosan mosolyogtak. A kérdés lehetetlenséggel volt határos. Ki gondolhat arra, hogy egy aktív kultuszminiszterrel alá tud iratni akontó cédulát? Tapi egy pillanatra megdermedt, azután elszánt mozdulattal nyújtotta ki a kezét:

— *Ide azzal a cédulával! — eltűnt és néhány perc múlva ragyogó arccal hozta vissza a cédulát, rajta a kegyelmes úr aláírásával. Diadalmasan vágta zsebre a húszpengőt és menni akart, de lenyomták a székre.*

— *Meséld el, hogy csináltad?*

Tapi fölényesen mosolygott és a következőkben adta meg a trükk magyarázatát: — Amint tudjátok, az akontó cédula hátulsó oldala üres. Nos hát, én fogtam ezt az akontó cédulát, megfordítottam és legrajongóbb mosolyomat felvéve, odaoldaltam a kegyelmeshez.

— *Szabadna egy autogrammot, kegyelmes uram?... — és eléje tettem a megfordított akontó-cédulát...*

— *Boldogam, kedves öcsém! — mondta a miniszter és ráírta nevét az eléje tett cédulára...*

— *Csináltok utánam, ha tudjátok!... mondta Tapi és eltűnt a bár irányában.*

A TÁRSASÁGBÓL

A BEKE-PÁPA

XI. Pius Őszentsége az Örökkévalóságba elköltözött. A Szentatyja, akinek halál-írát őszinte gyászsal és részvétellel fogadják minden ember, felekezetre való különbség nélkül, olyan nemes, fennkölt és szent egyéniség volt, aki méltóan töltötte be Szent Péter trónusát. Viharzó történelmi események, világkatakizmak közepette úgy állott szinte márványba mintázott nemes alakja, mint a béke öre és a béke hirdetője. Bullái és enciklikái, de minden előszóval való megnyilatkozása a szeretetet, a békét és a szociális igazságtalanságok jóvátételét hirdette ennek a bűnbe fult világnak. Nekünk, magyaroknak, őszinte jóbarátunk volt, amiért külön meg fogja áldani a jó Isten. Emlékét szívünkbe zártuk és térdelevé fohászunkon a Mindenhatóhoz: ajándékozzon örök békességet XI. Pius Őszentegének, a Béke Pápiájának.

Beszámoló.

A Lorántffy Zsuzsanna-egyesületben, Muraközy Gyula tartott magasnívójú előadást, az Egyesült Allamokba szakadt véreinkről. — Barton Béla főmérnök neje, kedves előfizetőnk, a csodás Keletről: Cairó városából keresett fel üdvözli sorával, amit hálásan köszönünk és szívveljívó üdvözléssel viszonzunk. — Az Orsz. Gördonyi Társaság a Pátria-club dísztermében felolvasó ülést tartott. A pompás műsorból kiemeljük Simon Lajos megnyitó beszédét, Székelyné Solymos Bea finom költeményeit és Murgács Kálmán magyar nótáit. — Kitűnően sikerült a Biharvármegyei Alt. Tanítóegyesület táncpalatájának előadott műsoros estje, amelyen dr. vajai Vajay Károly főispánnal élükön, Bihar vármegye közéleti előkelőségei teljes számban jelentek meg.

Hímen-hírek.

Szinok Zoltán, buji fer. lelkes és neje hajduhadházi és érmihályfalvai Silyve Margit, kedves előfizetőnk leányát Margitot eljegyezte gyöngös-halászi Takách Attila, m. kir. csendőrhadnagy, gyöngös-halászi Takách Gyula lapszerkesztő és neje czecei Vajay Karola fia, Nyiregyháza. — Kisfaludi dr. Kisfaludy Géza ny. tszéki tanácselnök és neje, Noszlopy Ilona leányát, Sáríkat eljegyezte dr. Fraknói Géza m. kir. honvédfőorvos, Franz Lajos rt. i. igazgató, a Magyar Nemzeti Bank ny. osztályfőnöke és neje, Lichtscheindl Mária fia. — Csernus Ida kiskunfélegyházi kedves előfizetőnk Fekete Sándor oltárhoz vezette a kiskunfélegyházi rk. őtemplomban. — Schmuck Anna, okl. tanítónő, pusztasomorjai kedves előfizetőnk feleségül vette Roskó Rudolf magánosztályvezető, dr. Roskó Henrik orvos és Heilling Mária fia, Mosonszentjános. — Safárik Kató pestszentlőrinci kedves előfizetőnk eljegyezte Juhász Károly. — Csökö János és Bartos Ilona kedves előfizetőnk a kispesti ev. templomban tartották esküvőjüket. Az esketést Nandrassy ev. lelkes végezte. Tanuk voltak: Papp József és Bartos Vilmos. — Mohai Ilonka nagybátonyi kedves előfizetőnk eljegyezte Kertész Gyula, Budapest. — Javornitzky Irén és Zoltán Béla kir. mér-

nök örök hűséget esküdött a Pasaréti-úti templomban. Tanuk voltak: dr. Javornitzky Jenő min. tanácsos és Puskás Dezsdő min. o. tanácsos. — Lovas Ferenc ny. ezredes és felesége, Horváth Etelka leányát, Tulit a városmajori rk. templomban oltárhoz vezette Ággh József polg. isk. igazgató és felesége, Szaihmáry Margit fia, nagyági és mihályfalvi dr. Ággh László szolgabíró. — Agárdy Erzsébet Sára és dr. Sziráky István belgyógyász szakorvos, a szegedi Szt. Imre Kollégium kápolnájában házasságot kötött. — Néh. dr. Suppan Ágost és néh. felesége, ómorovici Imrédy Mária leányát, Erzsébetet a Kapucinusok-templomban oltárhoz vezette Gödölle Pál, Gödölle Rudolf iv. huszárezredes és felesége, Csáldányi Irén fia. — A Jegyves- és házaspároknak szívveljívó jókívánásainkat küldjük.

Őszinte kritika.

Az epés zenekritikus hivatalos volt az előkelő család estélyére. A pompás vacsora után a házikisasszony a zongorához ült és a vendégek kényszeredett topsi mellett mindenféle zenedarabot játszott. A fűlsértő hangverseny közben a boldog mama édeskes mosollyal odament a zenekritikushoz és így szólt: — Mit szól hozzá, szerkesztő úr?...

Az én lányom azt csinálja a zongorával, amit akar!

— Igazán? — kapaszkodott bele a mama mondatába a zenekritikus. — Akkor, kérem szépen, tessék megmondani a kedves leányának, hogy csukja be azonnal a zongorát.

Bálok, estélyek

A keszthelyi m. kir. Gazdasági Akadémia ifjúsága, Teleki Mihály gróf, m. kir. földművelésügyi miniszter és Festetics György herceg, az Akadémia patrónusa díszfőnöksége alatt kitűnően sikerült Gazdász-bált rendezett a Hungária-szálló összes termeiben, amelyen a társadalmi és közéleti kitűnőségei teljes számban jelentek meg. — A Magyar Atlétikai Club a margitszigeti klubházban tartotta meg idei farsangi bálját. A kitűnő hangulatra jellemző, hogy az előkelő közönség a hajnali órákig együtt maradt. — Szépen sikerült az Egyetemi-táncestély a Gellért-szállóban és a Vasutas-bál a pesti Vigadóban. — Az Öreg Bencés Diákok táncestélye, József és József Ferenc kir. hercegek vezetése alatt, a Gellérten zajlott le, kitűnő hangulatban. Külön meg kell említenünk a rendezőség kedves ötletéről, amellyel a Pezsgő-fürdő galériáját osztályteremnek alakította át, ahol a fiatalok a késő hajnali órákig szórakozott. — A Felvidéki-táncestély február 20-án lesz a Boross Szövetség palotájában.

Angyalkák érkezése

Vázsonyi Ádám kir. mérnök és neje Fel-sővályi Lya, nyiregyházi kedves előfizetőnk boldogan jelentik, hogy házasságukat az Eg. kisleányval áldotta meg, aki a szent kereszttségben a Pál Ádám nevet kapta. — Környei Ferenc máv-tiszt és neje, simontornyai kedves előfizetőnk boldogan jelentik, hogy 4 éves Jenőkéjük mellé kis testvérkét küldött az Eg., aki a szent kereszttségben a Zsu-

Minden időben használjon

KERPEL kezfinomító!

A kezét 3 nap alatt bársonyosimává és hófehérré teszi.

1 üveg ára P 1.40

KERPEL PATIKA

Budapest, V., Szent István-kr. 28

zsónna Gizella Beatrix nevet kapta. — Nagy Ernő és neje Kehrling Annyalka örömmel tudatják, hogy a jó Isten Aladárka fiacskájuk mellé kis öcsikét küldött, aki a kereszttségben a Szabolcs Sándor nevet kapta. Keresztszülők: özv. vitéz Kehrling Aladárné és dr. Nagy Sándor titkár. — Ifj. Szabó Gyula és neje Salamon Ilonka, csévi kedves előfizetőnk boldogan jelentik, hogy házasságukat az Eg. kisleányval áldotta meg, aki a szent kereszttségben az István Gyula nevet kapta. Keresztszülők: dr. Jancsár József és Szabó Gyula. — Az újszülöttekre és kedves szüleikre az Eg. áldását kérjük.

Jelentem még,

hogy a «Műterem» kiállítási termében gyűjteményes kiállítást rendeztek Kenéz János, Soós Gyula és ifj. Rába János festőművészek alkotásaiból, valamint Borszékly Frigyes kerámiáiból. A magasnívójú művész anyagból külön ki kell emelnünk Soós Gyula festőművész alkotásait, amelyek úgy művészi elgondolás, mint kivétel tekintetében a kritika leg-összintébb elismerését érdemelték ki. — A hangversenyszézőn kimagasló eseménye volt a Filharmónia Társaság Wagner-estje, dr. Wartisch vezényletében, Komzetnie Annie és Losonczy György közreműködésével. — A Szegedi Egyetemi Enekkar nagyszerű külföldi turnéja után a Zeneakadémia nagytermében mutatkozott be, illetve vett búcsút a pesti közönségtől, hatalmas sikert aratva. — A Federatio Americana változatos műsorral, kitűnően sikerült művésztet rendezett a Zeneakadémia nagytermében.

IN MEMORIAM

Az őszinte részvét hangján jelentjük, hogy

özv. Bakó Gézané szül. Szénásy Ilona ny. honv. huszárorrnagy özvegye, a Szociális Missziótársulat IV. ker. szervezőtőnének elnöknője, 67 éves korában, Budapestben elhunyt.

Simándi Bándi Lászlóné, szül. nemes Kulcsár Anna, életének 82. évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

Flórián Károlyné szül. Endrődy Irén 52 éves korában, Budapestben, visszaadta nemes lelket Teremtőjének. Az elhunytban Riskó Istvánné, régi hűséges előfizetőnk, mélyesen szeretett édesanyját gyászolja. Őszinte részvétünk hervadhatatlan virágait küldjük a frissen hantolt sírokra.

HÁZTARTÁS

Rovatvezető: ifj. székasi Sacelláry Györgyné

Vadpürélevés. A vad aprólékából, amelyet semmi más étel készítéséhez nem használhatunk, ha nem régi, jóízű levest készíthetünk. Egy kg csontól lefejtett vadhúst kétszer átdarálunk, másfél liter vizet öntünk rá, megsózzuk, 2 tojás fehérjét keverünk el benne és beletesszük mindazt a zöldséget, amit húslevesbe szoktunk használni. Két óráig lassan főzzük és tetszés szerinti húslevesbe való térszával tálaljuk.

Céklaleves. A puhára főtt céklát apró kockára vágva vajás rántásba tesszük, csontlével, ennek hiányában vízzel feleresztjük, 2—3 kockacukrot, kis borecetet, vagy citromot, sót, kevés köményt beletevé, feiforraljuk. Tálaláskor tejfelt és zsíron pirított zsemlyekockát adunk hozzá.

Májkrökett vérszegény gyerekeknek. 40 dkg nyers borjúmájat szítán áttörünk, hozzákeverünk 2—3 drb meghámozott és megreszelt nyers burgonyát, 1 egész tojást és izlés szerinti sót, borst és kevés reszelt vöröshagymát. A jól összekevert anyagból evőkanállal formázott darabokat beleszagatunk forró zsírba és ropogásra kisüljük.

Húslevesbe apró sonkásgombóc. 10% dkg sovány főtt sonkát finomra összevagdaldunk, 1 egész tojással jól összekeverünk és szítán áttörjük. Porcellán keverőtálon az áttört sonkát 2 egész tojással és 2 sárgájával alaposan összekeverjük és finomra szitált kiflimorzást adunk addig hozzá, míg egész apró gombócot formálhatunk tenyerünk segítségével belébe.

Húsleveskeres. Elkavarunk 2 evőkanál vaját, 6 tojás sárgáját, negyed kgr lisztet és 6 tojás kemény habját. A sütőtepsibe tiszta fehér papírt teszünk és beleöntjük a masszát és megsütjük. Azalatt, míg a tészta sül, 2 borjúvelőt megfőzünk, azután petrezselymes vajban megpároljuk. Ha a tészta megsült, deszkára borítjuk, rákenjük a velőt, hirtelen összesodorjuk és tálaljuk. Gombamártást adunk mellé.

Virsli vajas burgonya-rudaeszkák. Vajas burgonyatésztát készítenk, kisodorjuk és kis négyszögeket formálunk belébe. Kis virsliket veszünk, 1—1 darabot belesodunk a tészta, tojás sárgájával megkenjük és így tesszük a sütőtepsibe és lassan sütjük, míg szép piros lesz. Teához melegen kitűnő, vagy sajtmártással ételtelnek is nagyon jó.

Töltött borjúszület. Vékonyra kivert borjúszületeket a következő töltelékkel töltjük: petrezselymes, finomra vágott és vajban párolt gombát összekeverünk kisütött és kétszer átdarált libamájjal. A keveréket kicsit meghorszók, sózzuk és tojással jó pépesre keverjük. Megtöltjük a keverékkel a borjúszületeket, fogpiszkálóval összetűzzük és forró vajban szép pirosra sütjük. Sűrű tejszíves gombamártással tálaljuk.

Szardellamártásos túzdelte marhanyelv. Egy szép nagy marhanyelvet puhára főzzük, hártáját leszedjük, füstölt szalonnával bőven túzdeljük. Zsírban folytonos tejfellel való öntözés közben tepiben pirosra sütjük. Tálaláskor felszeleljük és a következő mártást adjuk

hozzá: 3 szardellát megfőzítjük, apróra vágunk és szítán áttörünk, kevés vajban kicsé megpirítunk, 1 lapított evőkanállal lisztel megszórujuk, fekete-kávéskanál mustárt adunk bele és tejfellel feleresztjük. Aki savanyúan szereti, kevés citromlevet is adhat hozzá.

Sült sonkaszületek. Igen vékony borjúszületeket vágunk, kés hátával ellapítjuk, két egészen egyforma születe közé épp akkor sonkaszületek teszünk, túzdelőtűvel átszűrjük és forró zsírban hirtelen kisütjük. Tetszés szerinti áttört főzelekekkel tálaljuk.

Kirántott pacal. A pacalt nagyon jól leforrázzuk és sós vízben megfőzzük. Ha jó puhára főtt, egyenlő darabokra vágjuk, tojásba, szitált morzsába forgatjuk és forró zsírban sütjük ki. Csak frissen készíve ízletes.

Angol bélszín készítése. Ügyeljünk arra, hogy ne frissen vágott húst adjanak, hanem olyat, ami legalább 4—5 napja a jégén áll. A húst minden hártájától és faggyújától megfőzítjük. Tálalás előtt legalább 4 órával bekenjük jó mustárral, meghintjük törött borssal és belehelyezzük abba a sütőtepsibe, amiben készítjük. 4—5 evőkanál zsírt (ez mindig a hús mennyiségétől függ) olyan forróra olvasztunk fel, hogy majdnem füstölögjön. Ezzel a zsírral leöntjük a tepisiben lévő húst és 3 órát nagyon hideg helyre tesszük. Azután előre melegtett sütőbe helyezzük és lassan, folytonos szürkálás közben egy-két jó evőkanál tejfellel öntözve sütjük. A húst, ha megsült, deszkára helyezzük és vékonyan felszeleljük. Mindjárt tegyük tálra, a levét megsózzuk, jól felmelegítjük és forrón öntjük a már tálon lévő húsrá. Ha angolokra akarjuk sütni, akkor 1½ kilós húsnak elegendő 1 órai sütés, de akkor nem öntünk rá tejfelt. Egy kisebb, mondjuk ½ kilós darabot, nyílt lángon sütünk 20—25 percig angolokra. Burgonyapírt, mustárt, vegyes, zöld, francián készített főzelékféléket adjunk mellé.

Felsál lötve sonkával. 1 kgr felsálhoz 25 dkg sonkát, 12 dkg szalonnát daráljunk meg. A felsálzúleteket nagyon kiverjük, a darált péppel megkenjük és jól összesodorjuk őket. Lábasba elég bőven zsírt teszünk, egy kis fej reszelt hagymát pirítunk meg benne, megszórujuk piros paprikával és beletesszük a hús-kolbászokat. Jó puhára pároljuk, ha a hagma nem főtt volna szét, úgy szítán áttörjük, kevés tejfelt öntünk bele és visszarakjuk tálalásig a húst. Rizzsel tálaljuk.

Szalonnával túzdelte tejszíves fogas. Vaját, tejfelt, kevés egész apróra vágott hagymát, pár csepp citromlevet jól összekeverünk és ezzel a keverékkel a megfőztöt, kicsé megszózott és szalonnával megtúzdelte fogast bekenjük. Sütőtálra helyezve forró sütőben félíg megsütjük és ekkor tejfellel leöntve tovább sütjük, míg teljesen megsült. Vajás kifliburgonyával és citromszületekkel tálaljuk.

Hússaláta. Puhára párolt borjú-, disznó- és marhatecsenyét vékony, hosszú metélre vágunk és mély tálba tesszük. A hús mennyiségéhez mérten földarabol

kapribogyót, szardellákat, metélre vágott füstölt nyelvet, sonkát, kevés reszelt vöröshagymát és karikára vágott uborkát keverünk. Tartármártással leöntve hidegen tálaljuk.

Tartármártás. 3 nyers tojás sárgáját habosra jól kikeverjük, hozzáadunk cseppenként 3 kávéskanál finom olajat, 3 evőkanál jó mustárt, izlés szerint cukrot, citromot, kevés sót és 2 deci jó tejfelt.

Kocsonyázott hal formában. Aszpikot készítünk. Míg az aszpik készül, addig egy tetszés szerinti halat megfőzünk zöldséges sós vízben. Ha a hal megfőtt, kivesszük a vízből és kihűjtjük teljesen, azután megtöröljük jó szarazra és tetszés szerinti darabokra vágjuk fel. Kevés olvasztott aszpikot beleöntünk egy formába és meg hagyjuk kocsonyásodni. Azután kirakjuk a formát uborka-, gomba- és főtt-tojásszületekkel, ráhelyezzük a haldarabokat és teleöntjük a megmaradt aszpikkal. Hideg helyre állítjuk, hogy jól megkocsonyásodjék. Tálalás előtt a formákra forró vizes ruhát teszünk, hogy könnyebben kijöjjön a megkocsonyásodott hal.

Tészták, parfék, italok, dzsemmek

Gesztenye-parfé. 30 dkg főtt, áttört gesztenyét 12 dkg porcukorral, ½ deci rummal és 15 dkg apróra vágott déligyümölcsel jól összekeverünk és 4 deci tejszínből vert kemény habot adunk könnyed keveréssel hozzá. Vizezett és porcukorral beszórt bomba- vagy kuglóf-formába téve 3 órára sózott jégbe állítjuk és megfagyaszadjuk. A formából tálra borítjuk és tejszínhabbal díszítve szolgáljuk fel.

Tejszínes farsangi fánk. ½ kiló lisztet a tűzhely szélére teszünk lábosban, hogy ott lassan átmelegedjék, 2 dkg élesztőt 10 kockacukorral tejszínben színtén a tűzhely szélén kelesztünk. 3 deci tejszint ugyancsak melegen tartunk. Amiben az edényben, amiben a fánkot akarjuk elkészíteni, a melegtett lisztből 1—2 jó marékka beletesszük, ehhez hozzáteszünk 6 egész tojást, kevés sót és a megkelesztett élesztőt. A többi melegtett lisztet lassan adjuk hozzá a tejszínhez együtt, hogy anyagából lágy galuskatésztát kapjunk. Fakanál segítségével, mindig felénk verve, jól kidolgozzuk és 2 óra hosszat meleg helyen tartjuk. Ha kellően megkelt, lisztel jól megszórt deszkára borítjuk és nem sodorjuk, csak kezünkkel alányúlva húzzuk, mint a rétest, hüvelykujjnyit vastagságúra. Nem töltnagy fánkokat szagatunk belébe. A lisztes deszkán a kiszagatott fánkokat 1 óráig pihentetjük, azután bő, forró zsírba úgy rakjuk bele a fánkokat, hogy a lisztes felük kerüljön felülre és ezt az oldalukat fedő alatt sütjük. Ne sok fánkot rakjunk egyszerre a lábasba. Ha mind a két oldaluk szép pirosra sült, szitára szedjük és vanillás porcukorral meghintve, forrón tálaljuk.

Citromdzsem. 10 citromot lemérünk és kétszerannyi súlyú cukrot lemérve, félretesszük. A 10 egész citromot vízben, az elfőtt vizet időnként forró vízzel pótolva, 2 óra hosszágig főzzük. A vízből kivéve a citromokat, leszártjuk és előbb hosszában születekre vágjuk. Kimagozás után a születeket keresztbe is elvagdaltuk. Abból a vízből, amiben legutóljára főztük a citromokat, egy fölliternyit fazékba töltünk és benne a lemért cukrot föloldjuk. A felszeletelt citromot beletesszük és másnap letakarva félretesz-

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

ÉTREND

1939 február hó 21-től február hó 28-ig

KEDD

21
R. k. Eleonóra
Prof. Eleonóra

EBÉD: lenesepüréleves, borjú páráit lörkhonyával, burgonya, cékla, narancssáfta.
VACSORA: vese-velével, uborka, almapüré.

SZERDA

22
R. k. Hamv. sz.
Prof. Gerzson

EBÉD: almaleves, főtt hal tar-tármártással, kiflikoch, narancs.
VACSORA: Rakott makaróni, befőtt.

CSÜTÖRTÖK

23
R. k. D. Péter e.
Prof. Alfréd

EBÉD: tejfőles-burgonya-leves, egybesült söréshorda, sárgaborsfőzelék, esőrigye izel.
VACSORA: sült citromkol-bász, burgonya, délről főzlelek, vagy párolt vöröskáposzta, alma.

PÉNTEK

24
R. k. Mátyás ap
Prof. Mátyás

EBÉD: celler krémleves, rakotburgonya, csúsztatott pala-cinta.
VACSORA: tea, sültburgonya vajjal, vagy burgonyalángos, méz, sültgesztenye.

SZOMBAT

25
R. k. Géza vt.
Prof. Géza

EBÉD: góskóleves, libemelle-doráva, paradicsomos bur-gonyafőzelék, mandulás kiflik.
VACSORA: libamáj, tenertő, hagymásburgonya, birssajt.

VASÁRNAP

26
R. k. Al Invec.
Prof. Al Sándor

EBÉD: gombakrémleves, liba-sült, rics s libapörök, uborka, sültburgonya befőtt, kikevert krém pohárban.
VACSORA: sült cseről hidegen sajt, gyümölcssaláta.

HÉTFŐ

27
R. k. Gábor p.
Prof. Akos

EBÉD: paradicsomleves, rántott borjúszlet, burgonyapüré, cékla ná torta.
VACSORA: paprikásgomba, hagymásburgonya, alma.

KEDD

28
R. k. Román ap.
Prof. Elemér

EBÉD: húsléves csigatészával, főtt marhahús gombamártással, törtburgonya, túrosgom-bóc.
VACSORA: debreceni tormá-val, gyümölcs.

szük. Másnap folytonos keverés közben ¼ óráig főzzük, melegen üvegekbe töltjük és csak kihűlés és behűződés után kötjük be az üvegeket, amelyeket hűvös kamrában helyezünk el.

Türös-koch. 7 dkg vaját 7 dkg porcukorral jól elkeverünk, adunk hozzá 4 tojás sárgáját, 14 dkg áttört túrot, 3 ½ dkg örlött, héjazott mandulát, ¼ citrom levét és 1 tejből áztatott és áttört zsemlyét. Mindezt jól összedolgozva és 1 kanál szítált morzsát, valamint a 4 tojás kemény habját könnyedén hozzákeverve ¼ óráig gőzben főzzük.

Narancsgolyócska. ½ kiló koszorúfűgét nagyon finomra összevágva, 2 nagy narancs héját beleszeve, az egyik narancs egész levét hozzáadva, 15 dkg porcukorral jól összekeverünk, vizes kézzel golyócskákat formálunk belőle és csokoládéporban meghempergetjük.

Amerikai cocktail. Egy bárphárba 2—3 darabka jeget teszünk. Kevés narancs-keserűt, 1 kis pohárka ürmőt, ½ cocktail-pohár gint, ¼ citrom vagy narancs levét és ¼ pohár whiskyt töltünk rá. Jól összekeverjük. A cocktail-pohárba beletesszünk egy szem rumban áztatott csezenyét és az italt ráöntjük.

Narancspuncs. 2 narancs vékonyan levágott és feldarabolva héjára finom rumot öntünk, hogy jócskán ellepje, 2 óra hosszág letakarva félreállítjuk. ¾ liter vízzel, ¼ kiló cukorból szirupot főzünk, hozzáöntjük 8 citrom és 5 narancs levét, ½ liter finom rumot, valamint a narancs héjáról leszűrt ízesített rumot, 2 ½ deci frissen készült teával összekeverve, poharakba töltve adjuk fel.

CSABITÓ íZŰ

A GLOBUS MAKARONI

MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLETBEN KAPHATÓ. 10 DKG. ¼ KG. ½ KG. STB. CSOMAGOKBAN

Narancsfőlfűjt. 2 narancsot mindenestől puhára főzzük és szitán áttörünk. 6 tojás kemény habját 14 dkg porcukorral jól elkeverünk, 6 tojás sárgáját, 14 dkg hámozott örlött mandulát és az áttört narancsot belekeverjük és egy óráig gőzöljük. Narancsodóval tálaljuk, amelyet úgy készítenk, hogy 3 narancsot külső és belső héjától, valamint magjaitól megtisztítunk és darabokra vágva cukorral péppé főzzük. 3 tojás sárgáját 3 csapott evőkanál cukorral jól elkavarunk és kevés hideg tejfel feleresztve a narancspépet hozzáadva, ½ liter vaníliás tejből folytonos keveréssel vastagra főzzük.

Narancslepény. 6 tojás fehérjét kemény habbá verünk, 14 dkg cukorral tovább verjük, 8 dkg hámozott örlött mandulát, 6 dkg finomra vágott narancshéjat, 1 narancs levét és 32 dkg lisztet keverünk bele. Kikent és lisztezett tepsiben sütjük. Ha félig megsült, hámozott és cukrozott narancszeletekkel befödve, tovább sütjük. Ha teljesen megsült, nagy kockákra felvágva és vaníliás cukorral meghintve tálaljuk.

Csokoládés zsemlyefánk. Tetszésszerinti vizes zsemlye héját kissé lereszeljük, szeletekre vágjuk és kissé cukrozott borban kevés ideig megáztatjuk. Kettőtől-kettőtől barackízzel vagy tetszésszerinti ízzel összeragasztunk. Tojásban, szítált morzsában megforgatjuk és kisütjük. Tálalás előtt csokoládéöntetben forgatjuk, vagy külön csokoládémártást adunk mellé.

Júgásztorta. 14 dkg törött cukrot 7 tojás sárgájával habosra keverünk, azután 4

Meghüléses betegségeknel. reumatikus és köszvényes fájdal-maknál, idegfájdal-maknál, fejfájásnál, valamint izületi és tagfájdal-maknál gyorsan és biztosan hatnak a Togonal-tablet-ták. Orvosok ezrei ajánlják, tehát Ön is bizalommal vásárolhatja. Tegyen még ma egy kísérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatású Togonal-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszerárban. P 1.60.

szelét reszelt csokoládét, 3 dkg szítált zsemlyemorzst és 5 tojás habját hozzákeverjük. Vajjal jól kikent tortaformában megsütjük. Ha egészen kihűlt, víz-szintes irányban három egyenlő részre vágjuk és a következő krémmel töltjük: 16 dkg vajjat, 12 dkg cukorral habosra keverünk és kevés vízzel felfőt 3 szelét csokoládét folytonos keverés közben hozzáadunk. Ha teljesen kihűlt, 4 tojás sárgájával az egészét habosra keverjük. Ezzel a krémmel nemcsak töltjük, hanem be is vonjuk a tortát, a tetejét krémmel és pirtott mandulával díszítjük és legvé-gül hosszúra vágott, kissé pirtott mandulával szórjuk tele a tortát.

Narancs-zsem. 4 nagy narancs, 1 egész citrom, 2 liter víz, 1 kgr cukor. A narancsokat és a citromot jól megmossuk, szép metéltre vágjuk, a magokat kivesszük és 2 liter hideg vizet öntünk rá. Így hagyjuk állni 12 óráig. Azután felteszük tűzre, forraljuk lassan, míg a vizet elforrja, félreállítjuk, ráöntjük a cukrot és ½ napig megint így hagyjuk. Másnap a főzéstől számítva ½ óráig így hagyjuk bőrszódni és csak azután költjük le.

Orosz torta. 4 tojás sárgáját 8 dkg cukorral habosra keverünk, 7 dkg lisztet és a 4 tojás habját hozzákeverjük és ebből 5 lapot sütünk kissé sárgára, mint a dobostortánál. **Krémje:** 14 dkg vaníliás cukrot 8 tojás sárgájával kikeverünk, majd negyed liter tejszínnel gőzben sűrűre főzzük. A túzról levéve keverjük, míg kihűl, azután hozzáadunk 2—3 evőkanál rumot, ízlés szerint, továbbá cukorban főtt dinnyét, narancsot, zöld barackot és más cukorban főtt gyümölcsöt, vékony szeletekre vagy apró kockákra vágva. Ha nincs cukorban főtt gyümölcsünk, lehet helyette mazsolát, citromá-dót és vegyes kandírozott gyümölcsöt tenni. A felvágott gyümölcs egy púpozott kistányérral legyen. Ha már teljesen kihűlt a krém, fél liter kemény tejszín-habot keverünk hozzá, végül 6 lap felolvasztott zselatint adunk bele. Ezzel a krémmel feltöltük meg a lapokat és kívülről is ezzel húzzuk be, de a behúzásban ne legyen gyümölcs, hogy síma legyen. Pár órára jégre tesszük.

Tanácsot kérnek

Fővárosi kedves olvasótársnőim közül ki volna szíves a tavasz folyamán 4—5 hétre családtagként fogadni 19 éves leányomat, akár szabást tanulna. Viszonyzásul és há-lánk kifejezésül szívesen látnók és családtagként fogadnók az illető leányát akár tanyán, akár falusi lakásunkon, a Tiszaménfén. Leveleket „Barátnő” jellegre a kiadóba kérjük.

Kedves olvasótársnőim közül ki volna szíves átvenni nekem a MUL 1936. évi 1., 2., 3., 6. és 33. számát. Az árát szívesen megtérítem. Raffay Árpádné, Buda-pest, X., Onódi-u. 2. **Kedves olvasótársnőim** közül kinek volna kedve levelezni 27 éves, kifogástalan úri-

Dán Testvérek (s a r o l t) **bundák**

IV, Váci-utca 6

leánnyal későbbi barátkozás céljából. Társaságot kedvelő, hivatalba járó, vigkedélyű leány vagyok. Együtt járniunk szórakozni. Kedves leveleiket „Barátnőt keresek” jellegére a kiadóba kérem.

ÜZENETEK

Kassai előfizető. Még csak pár hét és hivatalosan is készülhetünk a hivatalos látogatásra előjegyzett tavasz érkezésére. Addig is, míg várva-várt kedves vendégünk megérkezik, készüljünk illoképpen fogadására és könnyítsük meg bírónkének a jelentkezőst. Gyümölcsfainkat, mielőtt a nedvkeréngés megindulna, főként az őszibarackfákat vágjuk vissza, mert szűk gyümölcsöt teremnek. Minden fát tisztítsunk meg a száraz galyaktól, ha túl lombosak, ritkítsuk meg, szedjük le a száraz leveleket, melyekbe rendszerint kártékony hernyók, rovarok bújtak meg a tél elől. A letakarított száraz ágakat gyűjtsük egy halomba és mielőbb tüzeljük el. A száraz leveleket takarítsuk össze és a szemetgyűjtő helyen gyűjtsük meg és égessük el. A gyümölcsfák kéregkaparását is el kell végezni. A ribizli és egres (pászmeté) bokrokat ritkítsuk meg, hogy jó szellősek legyenek. A letakart rózsafákat kibontjuk és szépen letisztítjuk, karót állítunk melléje és a gyökér körül a földet felássuk és ha ősszel elmulasztottuk lombtrágyával körülrakni, akkor ezt most pótoljuk, amit beleásunk a földbe. A tavasszal ültetendő fiatal fák helyét kiássuk. Felássuk a virágos- és a zöldségeskert helyét és az elkészített melegágyba elvetjük a konyhakerti növények és virágok magvait, amelyeket április elején rendes helyükre kiültetünk. A sziklakert, ha megfelelő hely áll rendelkezésre, rendkívül kedves és éppen egyszerűségű által hatásos. A sziklakert betelepítéséhez nagybörzsűt élőlvöl erdei növényekkel használunk s ezek közé ültethetünk füzlössen elrendezve nyári virágozó növényeket, például bokor petuniát, hiborvörös, fehér és lila margarétát, pipacsot, floxot. De nehogy azt higgyük, hogy a sziklakert nem ad munkát és gondot a műkedvelő kertésznek, mert a nyár folyamán ugyanúgy igényli a kapálást, gyomlálást és naponkénti öntözést, mint a kényesebb virágoskert. Nagyon kedves a koratavasszal dúsan nyíló kékvirágú zöldsike. A különféle örökzöldek, kőrózsák, kint teleltethető kaktuszok, amelyeket azonban ősszel száraz falevéllel és fenőgalyakkal le kell takarni, hogy az elpusztulás veszélyétől megvédjük. Röviden fejtükben tájékoztathattuk kérdéseire. Szíves köszöntéssel Szerk.

Gyerekek vágya. Kedves kis versikék, de nem a mi elgondolásunkat szolgálják. A mi célunk az, hogy a gyermekeket állatszeretetre neveljük és ilyen értelemben szeretnők segítségét kérni. Ezt a szempontot tartva szem előtt, az állatversikéket ebben az értelemben kérjük átdolgozni, hogy a gyermeklapunkban megjelenethessük. A „Szilánkok” nem ütnek meg a mi mértékünket. Külteménynek széleső, aforizmának erőltlen. Reméljük,

hogy újabb gyermekverseivel megszerezheljük kis fiamnak az örömet.

Szív. üdv. Szerk.

Szeretnék boldog lenni. Levele s különösen az utolsó sorai nagyon elgondolkodtattak. Nem azért, mintha hasonlóról soha nem hallottunk volna, sajnos, nem új, nem egyedüli és nem az utolsó, bár kívánnánk, hogy utolsó lenne, ami asszonyi fejbem mint gondolat, mint lehetőség, mint terv és mint óhaj megfordulhat. Tudjuk, hogy ez a nyugtalanító gondolat még nem haladós szerelem, de ég szikra, ami felgyújthatja otthonukat és minden hamuvá válhat, amit férjével együtt ketten építettek. Nagyságos Asszonyom, nem szándékozom Önt mártír életre kárhóztatni. Isten mentse, hogy további életén át azzal vádoljon, hogy tanácsom taszította Önt a lemondás, a boldogtalanság kárhozatába. Nem mondom, hogy akik valamikor a szerelem nevében léptek öltár elé, az együttélés éveit alatt nem fedezhetik fel egymásban olyan össze nem egyeztethető tulajdonságokat, amik a rövid ismeretségük alatt nem voltak felismerhetőek és közös megegyezéssel szépen, nobilisan, intelligensen búcsút mondanak egymásnak. „Ha együtt lakunk, ismerjük meg egymást”, — gondoljunk a közmondásra. Ne nehezeltjen reánk, Nagyságos Asszonyom, hogy nem látjuk olyan komolyan ezt a szerelemet, mint látnunk kellene, ha nem tételeznők fel az Ön komolyságát. Ezt pedig akár akarja, akár nem, feltételezzük. Nem azért, mintha annyira elbizakodottak volnánk, hogy a jövője felől dönteni menénk és akarunkunk reaktrojárásával kényszerítőnk az általunk helyesnek vélt jelenlegi körülményei között való megmaradásában, hanem emberi kötelességünk a veszélyre figyelmeztetni, amíg nem késő. Nem akarjuk feltételezni, hogy a férj viselkedése miatti panaszát ez a párnapos ismeretség, ez a kétszeri „kedves, gyöngéd” beszélgetés kritikussabban hangolná ellene. Nem akarjuk feltételezni azt sem, hogy a mindennapi élet közellétében, a hétköznapi gondok, bajok és munka az ideálizált férfit megfosztották az Ön szemében azoktól az értékektől, amik a nő szemében különleges jelentéssel bírnak. A nő szemében, ha meg is kopott, ha szürke, mindennapi emberé is változott a férfi, de a feleség szemében változatlanul az marad a férfi, akit a szerelem rózsaszín szemüvegén keresztül megajándékozott szívével, szerelmével. Jóban, rosszban velemaradásával. A szerelem csak azoktól pártol el, csak azokat hagyja cserben, csak azokat csalja meg, akik nem veszik komolyan, akik ki akarják játszani. Bőséges, szomorú tapasztalataink jogosan tesznek minket szkeptikussá az ilyen, pillanatok alatt fellobogó viharos szerelmek iránt. Nem akarunk kíváncsiak lenni, sem tanácsadók, nem vállaljuk az iszargés ehhalgatásról csak azért, hogy Nagyságos Asszonyt megkíméljük néhány rossz percetől. Kellemetlen és számunkra mindig fájdalmas kötelesség a szerelem szentimentális útvesztőjébe kerülni és a tanácsatlanul botorkálót gyöngédség helyett rideg, kemény szavakkal támogatni a világozság felé és panaszaira helyeslést helyett nem-mel felelni. De akit szeretünk, azt megdörögáljuk, mert ívást akarunk. Isten kezében is a büntetés arra szólal, hogy megjavítsunk. Levelenek első részére, amely kevésbé fontos ebben a problémában, nem tartjuk fontosnak kiírni. De ne felejtse el, hogy egysüllyben tartani a házastársak életét, a feleség hivatása. Egy jó hűség, szerető feleségnek nem lehetetlen a férj kicsapongásait leküzdeni. De nem

erőszakos követelődzéssel, nem feleségi jogaira való appellálással, hanem a szeretet gyöngédségével, a gondoskodás tényével, a nélkülözhetetlenség gyöngédségével. A házastársak szeretete mérhetően erőf képvisel s aki boldog szeretne lenni, meg is találja a boldogságot, amelyért sokszor meg kell küzdeni, sokszor meg kell szenvedni. Lelkileg rokkantta csak az válik, akiben nincs akarat, hogy a saját boldogságát megvédelmezze, harcoljon érte látható és láthatatlan ellenségekkel. Sok-sok nyugtalan és álmatlan, gyötrelmes, átsírt éjszaka után csöndes öröm reggelére virrad és szépek, boldognak találja asszonyi életét. Kívánjuk, hogy megbékélt, szebb napok nyíssák meg az útját a boldogság megszámlálhatatlan évehez.

Szív. üdv. Szerk.

Oiga. Ügylátszik, a maguk szerelmének szükségére van ezekre a különböző fájdalmas megpróbáltatásokra, hogy megértésük a szívük szavát és megértésük, hogy érthetetlen dacuk ellenére még forróbb vágy hajlja egymás közelébe, hiába is zárja le ajkukat a féltékenységdiktálta konokság mert a szemüknek nem tudnak parancsolni, hogy ne keressék egymást és ne válják meg lelcólt érzéseik panaszát az ellen a kelletlen magatartás ellen, amit álfölénnyel kényszerítenek magukra. Addig még a szenvedésük is boldogság, még akkor is, ha „mással táncolnak, mással szórakoznak” ugyanazon a helyen, de a szemük csak egymást keresi s egymásba kapcsolódva minden beszédnél félreérthetlenebb vallomásban mondják el szívük üzenetét. Egy dologban azonban tévedett. Abban, amikor elhitte, hogy udvarlóját nem bánatná, ha Ön az ő kijelentése dacára mással is szórakozik, sőt egyenesen biztatja, hogy szórakozzék. Az azóta történtek igazolták, hogy a szerelem nem ad korlátlan szabadságot sem az egyik, sem a másik félnek. Megmondhatjuk, hogy a különleges felhatalmazást szószertint vette és ennek következtében úgy viselkedett, olyan gyerekesen, olyan értelmellenül és bizony, meggondolatlanul is, ahogyan az ilyen, udvarlótól körülrajongott tapasztalatlan kisleányok szoktak viselkedni. Sohasem árt egy kis lecke, amit a túlzott elbizakodásért az ilyen túlzóan magabizó kisleány meg is érdemel. Nem féltünk hogy sokáig fog fájni a szíve, mert — hála Istennek — mindkettőjüket fogvatartja a szerelem és az a fiú, aki minden vasárnap hazamegy, aki másnak nem udvarol, aki ugyanabban a mulatságban vesz részt, ahol Magával találkozik, az lehet, hogy viselkedése miatt nehezelt, de meg fog bocsátani. Mindenesetre vonja le belőle jövőre azt a komoly tanulságot, hogy a szerelemmel játszani nem lehet. Megtanulhatta, hogy ne vegye szószertint udvarlójára azon kijelentését, hogy „más fiúkkal is szórakozhat”, mert mi lett ennek a vége; az, hogy minden esetben, ahányszor csak tudomást szerzett arról, hogy az ő távollétében mások udvarolnak Magának, szerelmhánysók özönével kelt ki az Ön másokkal való kedvessége, kövételtsége ellen. Kritika tárgyává tette azokat az ártatlan szórakozásait, amelyek ellen éppen neki nem volt kifogása. De igaz, hogy az ilyen szép, vidámkedvű kisleányok sok bosszúságot tudnak okozni, főként ha felhatalmazást kapnak a szórakozásra, a szerelmes udvarlójuknak. A kieroszakolt távolság máris megmutatja, hogy az Ön lénye milyen nagy szerepet játszik annak a macakcs fiúnak az életében, akit haragja dacossá, hajlíthatatlanul egyenessé acélosított, de a szemrehányó, kérdő, szerelmes szemét

TAVASZI AJÁNDÉKOT

CIRKON-nál

SZERVITA TÉR 5. (Rózsavölgyi mellett)
Iparművészeti tárgyak, babák, kerámiák, francia- és kultive-gyöngyök, Magyar ötvösékszerek és antik ékszerutántzatok.

nem keményíthette meg, hogy ne sugározzon át rajta a szívét dobogató érzés hatalmas lángja, perzselő forrósága. Tűzpróba ez, amelyen ha mindketten keresztülesnek, igazi, komoly szerelemmé edzi érzéseiket. Ha az Önök életében ez az igazi nagy szerelem, nem árthat meg neki sem a féltékenység, sem az Ön bűnkódása, mert meggyőződnek, hogy csak egymással lehetnek boldogok és Önt sem fogja érdekelni az udvarlók széptevése. Akit az Ég egymásnak rendelt, azok a lelkükben dúló viharok ellenére is megtalálják egymás kezét, hogy aztán soha el ne eresszék. Igaz barátsággal, Szerk.

Felhívjuk kedves előfizetőink figyelmét a lapunkhoz mellékelő szúrtsablon mellékleteink kézmunkarajzaira, melyek a következő kézimunkák készítésére használhatók fel: 1. Torockói minta, mely használható terítő, függöny és ruha díszítésére. A kidolgozandó piros vagy kék gyöngyfonalat vesszünk. A minta folytatólagosan és bordúrszerűen, nyomtatható elő. 2. Rátés minta, zsebkendőtartó, éjjeliszekrény, toalettasztalka-terítő készítésére. Tüli-alapon készíthető, fehér vagy színes finom batiszt-rátéval s széles, hurkolt varrással fejeződő be. Készíthető zsebkendőtartónak bármilyen színű selyem alapon, tetszés szerinti rátéttel. A minta a szemben levő oldalán is előnyomtatható, mert csak felerészét adtuk. A minta sarokrésze különállóan is felhasználható tálcakendő sarokrésze díszítésére s ebben az esetben a fehér vagy nyersszínű vászon alapon piros vagy kék színtartó vászonnál készíthető a ráté-minta. A tálcakendő közepére a középen látható minta helyezhető el. A hurkoláshoz a rátétanyag színével azonos színű gyöngyfonál használandó. 3. Buzsáki bordúrminta gyerekruhácska, terítő, konyhagarnitúra, tálcakendő stb. díszítésére. Kidolgozásához piros, sötétkék, fűzőld és arany-sárga gyöngyfonál használandó. A rózsaszín virágminta egyik levélkéje pirossal, a másik késsel felváltva himnizendő, körülvarrjuk a kék anyagból lánccélással, a középet szintén pirossal készíthetjük. A mellette levő minta zölddel és sárgával himnizendő. 4. Írásos kalotaszegi minta asztalközép, asztalterítő, függöny stb. díszítésére. A minta folytatólagosan nyomtatható elő. A kidolgozásához piros, kék vagy fekete gyöngyfonál használandó. A monogramok: AH, WE és SV monogrammok ágy-nemű jelzésére szolgálnak. — A szúrtsablon mintái alábbiak szerint nyomtathatók elő: síma aszta'ra ráterítjük a vasaláshoz használt vastagabb terítőt, erre helyezzük el az előnyomtatható mintát, úgy, hogy síma felülete érintkezzen az anyaggal és az érdecsbb része legyen feül. Ekkor az egyik oldalára nehezéket teszünk, pl. hideg vasalót, hogy a minta dörzsölésekor ne mozduljon meg. A szúrtsablon előnyomtasához használandó úgynevezett „kékporba” belemártunk egy posztó- vagy fildarabot és ezzel négy-ötször átdörzsöljük az előnyomtatható mintát. A kékpör a lyukakon keresztül átszűrődik az anyagra. A mintát fölemelve megnézzük, hogy tökéletesen látható-e az előnyomtatható minta s ha kifogástalan. A szúrísablont eltávolítjuk az előnyomott részt spirittusszal (denaturált szesz) befújjuk, hogy a ké-

por az anyaghoz tapadjon. Pár perc alatt az anyag megszárad és már kézimunkázható is. A szeszrel való befújáshoz parfümszóró is alkalmas.

Reménytelen a helyzetem? Bizalmával, szeretetének közvetlen megnyilatkozásával, így ismeretlenül is, őszinte örömet szereztem neked. Mintha nem is a levélét olvastam volna, hanem valami csoda folytán egyenesen a lelke tárult volna ki előttem és ebben a csodatükrörben láttam meg Magát, borongósan mosolygó, ábrándos arcát és szája körül finoman fanyar, önmagában is kétkedő vonásait. Az arcára van írva, hogy látja a világot. És igaz van, hogy a nőt Isten különleges, magasabbrendű hivatással teremtette és nem arra, hogy fiatalágúktól öregségükig iródkában, ezekben a modern börtönökben kényszerüljenek dolgozni. A nő és férfi örök vágygal keresi egymást, hogy a Mindenható rendelése szerint szebbé tegyék ezt a világot. Nem hiszem, hogy valami pozitív oka van annak, hogy még nem találkoztott olyan férfival, aki méltó volna tisztá érzésére, arra a kimondhatatlan édes, forró vágyra, amit a családi élet keretei között álmodik meg minden fiatal teremtés. Titkolt sóhajok rózsaszín felhőjéből kibontakozó drága angyalarcocskák hivatgatják, csalogatják a földi paradicsom egytellen elérhető édenkertjébe és ennek a földöntúlról áradó, magnetikus vonzásnak lehetetlen ellentállni, lehetetlen bűnköréből szabadulni, mert a lefojtott öröm felszabadul és érezzük, tudjuk,

Hölgyeim! Le a kötötűvel!

Itt a XX-ik század szenzációja, a szab. „Rapid” kézi kötőkötűk. Munkája kézimunka. Minden kötési minta köthető. Néhány óra alatt köthet magának pullovert, blúz, vagy ruhát. Kezelése egyszerű. **Ára P 35.—** Kérje 13. ismertetőt. **Árulorgalmi Kft., IV., Sütő-utca 2, félémelet 3.**

hogy ez az egyedüli örök boldogság ígérete, valósága. Nem késett és semmi oka nincs rá, hogy csüggedten és reménytelenül zárkózzon el. A komoly életfelfogás nem zárja ki a vidámságot, nem zárja ki, hogy megteljen a szív valami nagy, mámoros érzéssel. Milyen más szemmel látja a világot az, aki boldogságában szeretne mindenkit a szívére ölelni. Ez az érzés új ragyogással vonja be az emberek lelkét, új világosságot gyújt a szemekbe, amiknek sugarai átvilágítják kételkedő gondolatainkat. Nincs rokonszenvesebb annál a komoly leánynál, aki gyermeken vidám tud lenni és gyermeken, ösztönösen himni az emberekben. De aki soha nem csalódott az emberekben, nem csalódott abban az „egyellenek” vélt valakiben, aki miatt bizalmatlan és egy kicsit keserű a lelke, az nem is tudja úgy értékelni a boldogságot. Tudom, felette nagy árat fizetett a megismerésért és a kiábrándulásért, de még mindig eléggé kis árat, hogy megmenekült nagyobb áldozat nélkül a még szomorúbb, még fájdalmasabb tapasztalatoktól. Lássá be: jobb hogy így történt. Nem elkallódott gyermek, mert az élet nagykönyvébe neve be van írva és nyugtalanságra sincs oka. Igaz, vannak gyöngye pillanatok, amelyek váratlanul törnek Önre, könnyégeti a szemét a tévedése miatt. De szomorúbb volna, ha még mindig szerelemmel gondolna arra az emberre, aki majdnem a végéte lett.

Gyermekek

önként kéri a hashajtót, ha egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitűnő és fájdalom nélkül hat. Ezért szereti a gyermek.

DARMOL

Igy azonban könnyebb. Igyekezzen teljesen elfelejteni és minden akaratát abban a gondolatban összegyűjteni, hogy joga van a boldogságra, joga van a derűs, szép életre. Ez visszaadja a lelki egyensúlyát, önbizalmát. A lezárt fejezet szolgáljon figyelmeztetésül a jövőre, hogy nem minden férfi méltó a szerelemre és amikor a szív megszóll, meg kell kérdezni jogtanácsosunkat: az ést is. Soha sem szabad egyetlen tétre feltenni a boldogságunkat, mert a hazárd játékos mindent elveszíthet. A jó Isten „protektio” nélkül juttatta olyan álláshoz, amely intelligenciájának megfelelően nyugodt, kényelmes életet biztosít és ami szívének még ma reménytelen, az holnap már boldog valóság lehet, mert Isten vezérli a benne bízó, a hozzá menekülő gyermekei sorsát. Akinek módjában áll, hogy társasági életet éljen, annak nem szabad elzárkózni az emberek elől. A hamupipőkéik ideje elmúlt, a „királyfik” nem találják rá a szerény, otthonukba elrejtőző, szorgalmas, szép párjukra. És az egycdültt a legrosszabb tanácsadó. — olyan furcsa gondolatok támadnak emberben, mint az az ötlete, hogy „Ön hibás” abban, hogy nem találkozik az a szimpatikus fiatalemberrel, aki a nagy „ő” volna. Nem hibás ebben és nem hogy túlhaladta volna, de el sem érte azt a korhatárt, amikor attól kellene tartson, hogy le kell mondjon a nő fenésége, gyönyörű és áldozatos hivatásáról. Erre nem ma, de még sok-sok év múlva sem szabad gondolnia, mert úgy a leányok, mint a férfiak tanulmányaik elvégzése után családalapításra nem gondolhatnak addig, amíg megfelelő módon nem alapozták meg jövőjüket. Ha olykor-olykor eszébe jut, hogy vannak boldog mamák, akik egykorúak Magával, ne felhőzze be lelkét a szomorúság, mert nem késő, ha pár év múlva találja meg a helyét közöttük. Az elért boldogság elfelejtéti majd a mult minden szomorúságát, kétségeit és vergődéseit. Nagyon-nagyon szívesen beszélgettünk el lapunk kedves barátjával és ha sikerült meggyőznünk, hogy jövőben is szeretettel állunk rendelkezésére, számunkra a legigazibb öröm lesz. Szerk.

Békey Koós Klára női divatterme

Budapest, VIII. kerület,
Kisfaludy-köz 2, V. 2

Bejárat a Corvin-mozgólval szemben. Alj készítés P 8.—, blúz P 10.—, angolruha P 16.—, délutáni, vagy estélyi ruha P 18—20-tól. Komoly munka. A tisztai asszonyok kedvelt ruházatalója.

Földesné „Junó” Kosmetikai Intézete, IV, Károly király-út 24. Tel.: 389—159. Az összes szépséghibák végleges megszüntetése. Végleges szőrtelenítés. Biztos hatású szépfőtiszteres. Vidékieknek postai széküldés. Díjtalan tanácsadás levél útján is.

„D E V A“ kozmetikai különlegességek: szőrtelenítő krém — hatása végleges —, szeplő elleni fiatalító krém, szappan, arcreszesz, pirosító stb. XIV., Hungária-körút 116. szám. (Thököly-út mellett)

APRÓHIRDETÉSEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés szavanként 15 fillér. A tartalom betűkkel szedett első szó díja 30 fillér. Tíz szó aluli szöveg hirdetés díja 1 p. 30 50 fill. Jönés hirdetések értéke levelek továbbítására hirtetési díjjal egyújdjülg küün 1 pengó u. u. u. u. a. t. a. t. k. e. r. e. s. e. s. h. i. r. d. e. t. e. s. e. k. s. z. a. v. a. n. k. é. n. t. 10 fill. A hirdetés díja előre beküendő.

Békey Koós Klára női divatterme Budapest, VIII., Kistaludj-köz 2. V. 2. B. E. j. a. r. a. t. a. C. o. r. v. i. n. mozgóval szemben. Aljkészítés P 8, blúz P 10, angol ruhák P 16. Útutatói vagy estélyi ruha 18—20 pengőtől. Komoly munka. Tisztázsonyok kedvelt ruhaszalonja.

Budapestre érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásomhoz 2 pengőért megszállás. Főjegyzőné, Orczy-út 40. I. 10.

Legmodernebb szabás-, varrástanítás. Mester- vizsga. Videkiéknék bentlakás. „Elite”-szalon, Erzsébet körút 58.

Zongorát vagy pianót azzna: kézpénzfizetésért úrgörögten vennék. Telefon: 139-503. Zongoraterm.

Csillárüdlő egész évben nyitva. Gyönyörű hegyvidék, kényelmes kastélyszőlő... zárt folyosók, prima koszt. olcsó panzió. Prospektus. Csillár-üdlő. Mátrászöllős.

Budapestre érkezőknek „Uri otthoni” nyujtok, Hajduné. ny. MAV főintéző neje, Erzsébet-körút 2. III. 19. Emke ház. Lift. Telefon: 132-900.

József-körút 65., Grimm József anyarémmel kiténtetett zongorakészítő. Zongorák, pianók legelőcsöbban részleire garanciával.

Sok pénzt fizetek ékszerért, zálogjegyért, fogaranyért, szőnyegért és régiségért. Baross Ékszerház, Baross-utca 83. Telefonáljon 134—770.

Rövid fekete gyakorlózongora kettőszáz, külföldi negyszáz, valódi Bösendorfer ötszáz pengő. Garantáltak, jó karban. Zongorák, pianók felülnő olcsón, tisztviselőknék előlegnélküli legesekélyben részletre. Rákóczi-út ötven. Zongoraterm, Erzsébet-körút sarak.

Kóty Margit, Budapest, IX., Gróf Haller-u. 56., ajtó 115., hához menne felterméné és felsőruha varrársá napi 3 pengőért. Komoly munkacő, kiadott munkát is vállal, hívásra jelentkezik.

Nőruha-engedély megszerzéséhez előkészítem. Szabást, varrást iparilag kiképezem. Kerekes Ferencné. Vámház körút 5.

MIMOZA világhírű grafológusnő analizál kézbl. írásból és fényképről. Személyes részvétel nem szükséges. Meglepetően tárja fel az élet minden titkát. Megállapításai a tiszta valódnék megítélnek. Pontos szillettési és személyi adotaok kérék sajtókezdő írással levélben. Válaszdíjleg esatolandó. Cim: Pecs. Szent Vince-út 50.

Zongorák, pianók előlegnélküli, húspengős részletre 350 pengőtől, legelőcsöbban Fenyőné zongoratermben. Erzsébet-körút huszonhat. **Bézzongorák** csodaolcsón!

NŐI RUHASZALÓN kedvöz fizetési feltételek mellett, mérsékelt árakkal, anyaggal, valamint fazonmunkát vállalok. Készruhák rak táron. Németh Istvánné. IV., Rég-posta u. 6.

Nyugdíjas úrnőnek kiadó kertés házban, különálló, parkettes szoba, konyha, kamrából álló lakás. Még két nő van a lakásban. Cim: Kispeszt, Kossuth Lajos u. 20.

Kalocsán, Kossuth Lajos utca 61. sz. ház szabadkézből eladó. Érdeklődni lehet: Szolnok, Fiumei-utca 33. sz. alatt. Dr. p. Vajna emen.

Perfekt főzőnő a legkényesebb úri háztartás vezetését vállalja. Leveletek „Perfekt főzőnő” jelígre kiadóba kérék.

Feladás szerkesztő és kiadó: Papp Jenő. Kéziratokat, kiséletek, fényképeket nem adunk vissza és nem örünk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és közlése tilos. A Magyar Nők Lapját nyomta a Hungária Hirlapnyomda R. T. Budapest, V., Vilmos császár út 34. szám. 514.39.
Feladás vitéz BANO LEHEL.

KÉZIMUNKALEÍRÁS

5. OLDALON: Himzett ágypárnák. Jöminőségű aranyescok pamutvászonból készitjük. Belmérete 80x100 cm. Előrajzolva, a hátlappal együtt, darabonként P 4.20. A kispárna belmérete 40x60 cm. Ara előrajzolva és hátlappal együtt P 1.80. Teljesen készen megvarrua és géppel hímzeve a nagypárnák darabja P 8.20. A kispárna 3 oldalt hímzeve P 4.80. Szürtsablonja 60 fillér. Hozott anyagra előrajzolása 30 és 40 fillér.

10. OLDALON: Gyermekek köténykék. A kacsamintást színes pamutvászonból készitjük fehér rátéttel. A virágokat színes mulinéval hímzejük. Előrajzolva a kacsamintás, 3—4 éves gyermek részére, a rátétanyaggal együtt P 1.20. A ruhaköténykét fehér opálbatsitból készitjük, színes hímzéssel. Előrajzolva, 5—6 éves részére, P 3.20. Hímzéséhez muliné motringja 14 fill. Bármelyik megrendelhető teljesen készen is. A kacsamintás ára P 2.90. A ruhakötény P 6.20.

10. OLDALON: Baby ingeskek. Fehér sifion-batsitból előrajzolva darabja P 1.50, színes nansu-anyagból P 1.70. Teljesen készen, fehér színben P 2.40.

12. OLDALON: Magyaros mintával díszített terítő. Fehér fél-lévnázonból készitjük terakott, bronz és zöld árnyalatban. Előrajzolva 70x70 cm. méretben P 2.50, 140x140 cm. méretben P 9.—. Hímzéséhez 5-ös számú gyöngyfonalat használunk, melynek dekája 30 fillér. A minta szürtsablonja 80 fillér és P 1.50. Hozott anyagra előrajzolva 60 fillér és P 1.20.

12. OLDALON: Gobelin-kép. Kordovára festve 25x32 cm. méretben P 4.—. Hímzéséhez muliné-selymet használunk, melyből egy motring 14 fillér.

13. OLDALON: Magyaros díszpárna. Krémszínű lévnázonból készitjük 40x50 cm. méretben. Ara előrajzolva, a hátlappal együtt P 1.80. Hímzéséhez 5-ös számú gyöngyfonalat használunk szép kék, bronz, terakott és zöld árnyalatban. Gyöngyfonál kis motring 38 fillér. Hozott anyagra előrajzolása 50 fillér. Szürtsablonja 60 fillér.

14. OLDALON: Díszpárna. Fehér vagy szürke pamutvászonból készitjük 50x50 cm. méretben. Ara előrajzolva, a hátlappal együtt P 2.50. Szürtsablonja 60 fillér. Színes gyöngyfonál dekája 30 fillér.

16. OLDALON: Díszes ágyhuzat. Jöminőségű aranyescok pamutvászonból készitjük. A párnák belmérete 80x100 cm. A paplanhuzat mérete 130x180 cm., visszahajtó 45 cm. Azsúrral és magashímzéssel díszitjük. A párnák előrajzolva, hátlappal együtt darabonként P 4.50. A paplanhuzat előrajzolva P 11.—. Hozott anyagra előrajzolása 60 fillér és P 1.—.

24. OLDALON: Gobelin-szék. Előfestve kapható 45x50 cm. méretben kordovakongrera, melyen a mintát apró öltéssel mulinéval, az alapot pedig gyapjufonállal dolgozzuk ki. Ara előfestve P 7.—. Muliné motringja 14 fillér. Gyapjufonál dekája 35 fillér. Megrendelhető 4.50 méretben és formában is.

A M. U. L. KÉZIMUNKABOLTJÁNAK (VI., TERÉZ-KORÚT 6. SZÁM.) ÁRAJÁNATA

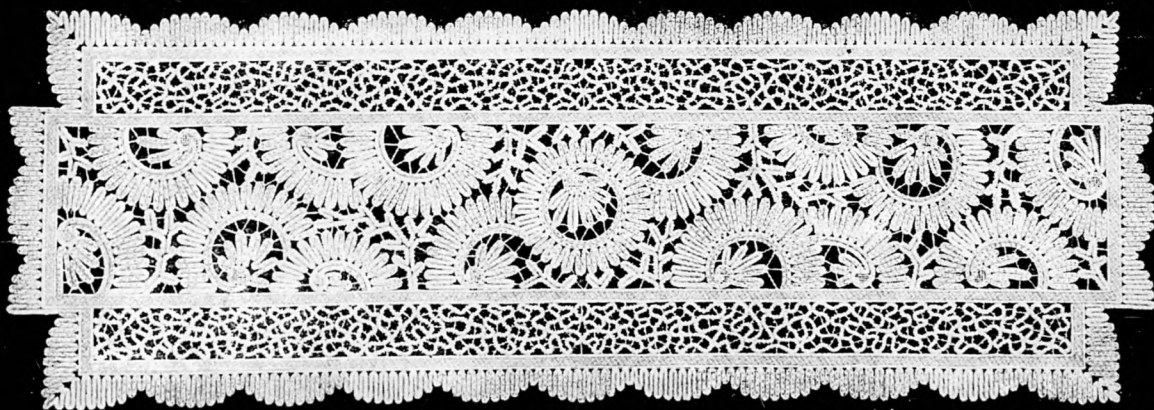
MÉLYEN LESZÁLLITOTT TAVASZI ÁRAK:

Festett kelim-párna, 40×40 cm méretben	2.—
Festett kelim-terítő, 100×100 cm méretben	7.20
Festett kelim-falvédő, 60×170 cm méretben	8.—
Aranyescok pamutvászon ágyneműnek, fehér, 80 cm széles, métere	1.50
Aranyescok pamutvászon ágyneműnek, rózsaszín, kék, zöld és lila, métere	1.92
Aranyescok pamutvászon lepedőnek, 140 cm széles, fehér, métere	3.40
Aranyescok pamutvászon paplanlepedőnek, 180 cm széles, fehér, métere	4.10
Pamutdamaszt ágyneműnek, szép, virágos mintával, fehér, 80 cm széles, métere	2.40
Pamutdamaszt ágyneműnek, pettyes mintával, rózsaszín, 90 cm széles	3.56
Pamutdamaszt ágyneműnek, virágmintával, rózsaszín, 90 cm széles	2.66
Opálbatsit szürterítőnek, szép színekben, 140 cm széles, métere	3.50
Konyhatárló lévnázonból, csikos széllal, darabja	1.80
Agygarutúra: 2 drb nagypárna, 1 drb kispárna géppel hímzeve, kézigomblyukkal, gombbal ellátva, összesen	18.—
Egy darab paplanlepedő, 130×180 cm méretben, 45 cm széles visszahajtoval, géppel hímzeve	16.50
Előrajzolt szürkészlet pamutvászonból, színesben, a terítő 100×100 cm, 4 szalvétával 30×30 cm méretben, szép mintával	4.80
Ugyanez színes opálbatsitból	4.50
Babaingecske fehér sifjónból, géphímzéssel	2.40
Babaingecske rózsaszín vagy kék színben, rátéthímzéssel	2.60
Pólyapárna fehér vagy színes, géphímzéssel és rátéttel, szép kivitelben	15.50
Kocsitakaró és párna, cérnapikéből, rátéttel és géphímzéssel, szép kivitelben, összesen	12.50
Kézszel horgolt leánykaruha, 1—2 évesnek	5.—
Hímzett grenadin-ruhácska, 2—3 évesnek, 4.20, 4.80,	5.40
Nőiharisnya műselyemből, jöminőség, párja 2.20, 2.60,	3.90
Zsebkendőtartó kézfestéssel, magyaros vagy virágos minta	4.50
Paplanpamut nyáripaplan horgoláshoz, színes, 5 dekás motring	—60
Előrajzolt konyhagarutúra nyers molinóból, 10 darabból áll	9.60
Előrajzolt konyhagarutúra színes indanthren pamutvászonból	12.50
Függönyre alkalmas cérna-marquisette, ekrűszinben, 150 cm széles, métere 4.50, 5.50,	7.—
Színes függönyanyag, korkás minta, 150 cm széles, métere	4.50
Színes függönyanyag, indanthren festés, pettyes, 150 cm széles	5.80
Csipkeszővet, 300 cm széles, métere	7.50
Csipkeszővet, 360 cm széles, métere	8.50
Gitter-anyag, 160 cm széles, métere	6.40
Csipkeszővet, 180 cm széles, métere	6.40
Fóhér etamin, 150 cm s-álos, métere	2.40
Klóplí csipkefüggöny, 150×250 cm méretben, alul rojttal díszítve	19.50
Marquisette-függöny, fordordíszítéssel, 150×250 cm méretben	18.—

Az összes divatos kézimunkák beszerezhetők a MUL kézimunka-
boltban Budapest, VI., Teréz-körút 6. Telefonszám: 16-13-19

*Magyar
Nők
Lapja*

